

Godina XVII – Broj 46

Ponedjeljak, 2. 8. 2010. godine
S A R A J E V O

ISSN 1512-7079

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

892

Temeljem članka IV.B.7 a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Prolašava se Zakon o zdravstvenoj zaštiti koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkoga doma od 25. svibnja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 22. lipnja 2010. godine.

Broj 01-02-430/10
30. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, v. r.

ZAKON

O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se načela, mjere, način organizovanja i provođenja zdravstvene zaštite, nosioci društvene brige za zdravlje stanovništva, prava i obaveze lica u korišćenju zdravstvene zaštite, te sadržaj, način obavljanja i nadzor nad obavljanjem zdravstvene zaštite na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2.

Zdravstvena zaštita, u smislu ovog zakona, obuhvata sistem društvenih, grupnih i individualnih mjera, usluga i aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja, sprečavanje bolesti, rano otkrivanje bolesti, blagovremeno liječenje, te zdravstvenu njegu i rehabilitaciju, kao i primjenu zdravstvenih tehnologija.

Zdravstvenu zaštitu iz stava 1. ovog člana, u okviru zdravstvenih ustanova i privatnih praksi, pružaju zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici, primjenom savremenih medicinskih postupaka i tehnologija, te praćenjem dostignuća u razvoju medicinske nauke.

Član 3.

Svako lice ima pravo na zdravstvenu zaštitu i na mogućnost ostvarivanja najvišeg mogućeg nivoa zdravlja, u skladu s odredbama ovog zakona i Zakona o zdravstvenom osiguranju, kao i propisa donijetih na osnovu ovih zakona.

Svako lice obavezno je brinuti se o svom zdravlju.

Niko ne smije ugroziti zdravlje drugih ljudi.

Svako lice je obavezno u hitnim slučajevima pružiti prvu pomoć povrijeđenom ili bolesnom licu, u skladu sa svojim znanjem i mogućnostima, te mu omogućiti pristup do najbliže zdravstvene ustanove.

Član 4.

U obezbjeđivanju i provođenju zdravstvene zaštite u Federaciji učestvuju zdravstvene ustanove, privatne prakse, zavodi zdravstvenog osiguranja, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: AKAZ), komore iz oblasti zdravstva, poslodavci, obrazovne i druge ustanove, humanitarne, vjerske, sportske i druge organizacije, udruženja, porodica i građani.

Jedinice lokalne samouprave, u skladu sa utvrđenim pravima i obavezama, obezbjeđuju uslove za ostvarivanje zdravstvene zaštite na svom području.

Član 5.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije BiH), na prijedlog federalnog ministra zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar), a uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar), na osnovu analize zdravstvenog stanja stanovništva, te uvažavajući raspoloživa finansijska sredstva, kao i kadrovske i druge mogućnosti, donosi strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: plan).

Plan sadrži ciljeve i zadatke zdravstvene zaštite, prioritete, specifične potrebe i mogućnosti ostvarivanja zdravstvene zaštite na pojedinim područjima, nosioce zadataka i rokove za ostvarivanje plana zdravstvene zaštite, osnove razvoja zdravstvene djelatnosti po nivoima, uključujući edukaciju i usavršavanje zdravstvenih kadrova, osnove razvoja sistema zdravstvene zaštite, izvore finansiranja zdravstvene zaštite i razvoj sistema zdravstvenog osiguranja, kao i druge podatke bitne za razvoj sistema zdravstvene zaštite.

Plan se realizuje kroz operativne planove koje donosi federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara.

Član 6.

Na prijedlog Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federalni zavod za javno zdravstvo), federalni ministar donosi srednjoročni plan ljudskih resursa za zdravstveni sistem Federacije, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara.

Član 7.

Ovaj zakon i na osnovu njega donijeti propisi podrazumijevaju jednak i ravnopravan odnos oba pola, bez obzira na gramatički rod u kom su u ovom zakonu navedena lica koja mogu biti oba pola.

II. DRUŠTVENA BRIGA ZA ZDRAVLJE STANOVNIŠTVA

Član 8.

Društvena briga za zdravlje stanovništva ostvaruje se na nivou Federacije, kantona, opštine, odnosno poslodavca i pojedinca.

U okviru društvene brige za zdravlje iz stava 1. ovog člana obezbjeđuje se zdravstvena zaštita koja obuhvata:

- 1) očuvanje i unapređenje zdravlja, otkrivanje i suzbijanje faktora rizika za nastanak oboljenja, sticanje znanja i navika o zdravom načinu života;
- 2) promociju zdravih stilova života;
- 3) sprečavanje, suzbijanje i rano otkrivanje bolesti;
- 4) blagovremenu dijagnostiku i blagovremeno liječenje, rehabilitaciju oboljelih i povrijeđenih;
- 5) informacije koje su stanovništvu ili pojedincu potrebne za odgovorno postupanje i za ostvarivanje prava na zdravlje.

Društvena briga za zdravlje na nivou Federacije

Član 9.

Društvenu brigu za zdravlje na nivou Federacije čine mjere kojima se stvaraju uslovi za provođenje zdravstvene zaštite radi očuvanja i unapređenja zdravlja stanovništva, kao i mjere kojima se usklađuje djelovanje i razvoj sistema zdravstvene zaštite Federacije.

Član 10.

Mjere zdravstvene zaštite, u smislu člana 9. ovog zakona, obuhvataju:

- 1) uspostavljanje prioriteta, planiranje, donošenje posebnih programa za provođenje zdravstvene zaštite;
- 2) donošenje zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti Federacije;

- 3) uređenje i vođenje zdravstvene politike i provođenje reforme kroz strateške planove razvoja;
- 4) stvaranje uslova za pristupačnost i ujednačenost korišćenja tercijarne zdravstvene zaštite koja je zajednička za sve kantone;
- 5) vođenje zdravstvene politike koja podstiče i razvija zdrave životne navike kod stanovništva;
- 6) obezbjeđenje uslova za zdravstveno prosvjećivanje stanovništva;
- 7) obezbjeđenje uslova za razvoj integrisanog zdravstvenog informacionog sistema u Federaciji;
- 8) obezbjeđenje uslova za stručno usavršavanje zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika;
- 9) razvoj naučnoistraživačke djelatnosti u oblasti zdravstva;
- 10) uspostavu sistema poboljšanja kvaliteta i bezbjednosti zdravstvene zaštite;
- 11) saradnju sa humanitarnim i stručnim organizacijama, savezima, komorama i udruženjima na poslovima razvoja zdravstvene zaštite na teritoriji Federacije;
- 12) uspostavu federalnih koordinatora za javnozdravstvene oblasti u okviru saradnje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (u daljnjem tekstu: SZO).

Federacija ostvaruje društvenu brigu za zdravlje svojih stanovnika i provođenjem mjera na području zaštite zdravlja od štetnih faktora okoline, mjerama koje stanovništvu obezbjeđuju zdravstveno ispravne namirnice i vodu za piće, vodu za rekreaciju i ostale vode, predmete opšte upotrebe, zaštitu od buke, kvalitet vazduha, kao i mjerama za neškodljivo zbrinjavanje otpadnih tvari, mjerama zaštite zdravlja od štetnog djelovanja opasnih hemikalija, te za zaštitu od izvora jonizirajućih zračenja.

Mjere iz stava 2. ovoga člana provode se u skladu sa programom mjera zaštite zdravlja od štetnih faktora okoline koji, na prijedlog Federalnog zavoda za javno zdravstvo, donosi federalni ministar, uz mišljenje federalnog ministra nadležnog za zaštitu okoline.

Federalne koordinate iz stava 1. tačka 12. ovog člana imenuje federalni ministar.

Uslovi koje moraju ispunjavati lica koja se kandiduju za federalne koordinate iz različitih oblasti zdravstva iz stava 4. ovog člana, kao i način njihovog rada bliže se uređuje pravilnikom federalnog ministra.

Član 11.

Federacija, iz federalnog Buxeta obezbjeđuje sredstva za:

- 1) programiranje, usklađivanje, provođenje i praćenje izvršenja zdravstvenog prosvjećivanja i vaspitanja stanovništva, te unapređenje zdravlja;
- 2) epidemiološko praćenje, sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti koje podliježu obaveznom prijavljivanju i hroničnih masovnih bolesti, uključivši alkoholizam, pušenje, zavisnost o drogi i druge zavisnosti;
- 3) prevenciju i mjere na suzbijanju i liječenju karantenskih bolesti;
- 4) obezbjeđenje higijensko-epidemiološkog minimuma u svim uslovima življenja, obezbjeđenje i organizovanje obavezne imunizacije protiv dječjih zaraznih bolesti u skladu sa godišnjim programom obaveznih imunizacija stanovništva u Federaciji;
- 5) prevenciju malignih oboljenja i HIV/AIDS-a;

- 6) provođenje mjera zdravstvene ekologije od interesa za Federaciju, u skladu sa programom ekoloških mjera iz člana 10. stav 3. ovog zakona;
- 7) preventivnu zdravstvenu zaštitu rizičnih grupa i ostalih stanovnika, u skladu sa prihvaćenim programima preventivne zdravstvene zaštite;
- 8) praćenje i analizu zdravstvenog stanja stanovništva na teritoriji Federacije, kao i provođenje predloženih i usvojenih mjera;
- 9) jedinstveni zdravstveno-informacioni sistem koji obezbjeđuje jedinstveno provođenje i izvršavanje statističkih istraživanja u oblasti zdravstva koja su od interesa za Federaciju; definiciju arhitekture jedinstvenog zdravstveno-informacionog sistema, nomenklature, protokola za razmjenu podataka, definicije podataka, zaštitu podataka; definisanje standarda (terminološki, komunikacijski, standardi za bezbjednost), u skladu sa važećim evropskim CEN/TC 251 i svjetskim ISO/TC 215 standardima; definisanje jedinstvenih šifranika, kao i dodjeljivanje jedinstvenog identifikacionog broja u zdravstvu kojim bi se omogućila lakša razmjena podataka između institucija u sektoru zdravstva Federacije;
- 10) finansiranje vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju i zdravstvenih usluga iz prioriternih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite određenih specijalističkih djelatnosti, u dijelu koji se odnosi na obaveze Federacije, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju (u daljnjem tekstu: federalni fond solidarnosti);
- 11) sprečavanje i otklanjanje zdravstvenih posljedica prouzrokovanih prirodnim nepogodama i drugim nesrećama koje obuhvataju cijelu teritoriju Federacije;
- 12) druge poslove i zadatke iz svoje nadležnosti određene ovim zakonom i propisima o zdravstvenom osiguranju.

Federacija obezbjeđuje sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko održavanje zdravstvenih ustanova od značaja za Federaciju, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, u skladu sa mogućnostima Buxeta Federacije.

Odluku o mjerilima za obezbjeđenje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti iz stava 2. ovog člana koja će biti osnov za planiranje podrški iz Buxeta Federacije, jednom godišnje, donosi Vlada Federacije BiH, na usaglašen prijedlog federalnog ministra i federalnog ministra finansija.

Član 12.

Društvena briga za zdravlje, pod jednakim uslovima, na teritoriji Federacije ostvaruje se obezbjeđenjem zdravstvene zaštite stanovništvu Federacije, kao i grupacijama stanovništva koje su izložene povećanom riziku obolijevanja, zdravstvenom zaštitom lica u vezi sa sprečavanjem, suzbijanjem, ranim otkrivanjem i liječenjem bolesti od većeg socijalno-medicinskog značaja, kao i zdravstvenom zaštitom socijalno ugroženog stanovništva.

Zdravstvena zaštita iz stava 1. ovog člana obuhvata:

- 1) hitnu medicinsku pomoć;
- 2) službu prikupljanja krvi;
- 3) liječenje lica koja boluju od HIV infekcije, tuberkuloze ili drugih zaraznih bolesti koje su utvrđene propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, malignih bolesti, hemofilije, inzulo zavisnog dijabetesa, lica u terminalnoj fazi hronične bubrežne insuficijencije, cistične fibroze, sistemske autoimune bolesti, reumatske groznice, progresivnih neuromišićnih oboljenja, paraplegije, kvadriplegije, cerebralne paralize, epilepsije i multiple skleroze, bolesti zavisnosti, oboljela odnosno povrijeđena lica u vezi sa pružanjem hitne medicinske pomoći, kao i zdravstvenu zaštitu u vezi sa darovanjem i primanjem organa i tkiva;
- 4) liječenje akutnih, hroničnih bolesti u slučajevima i stanjima koja ugrožavaju život;

- 5) usluge vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju i zdravstvene usluge iz oblasti prioritarnih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti, na teret sredstava federalnog fonda solidarnosti u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 6) provođenje obaveznih imunizacija protiv dječijih zaraznih bolesti, u skladu sa usvojenim programom imunizacija stanovništva protiv zaraznih bolesti;
- 7) preventivnu zdravstvenu zaštitu rizičnih grupa i ostalih stanovnika u skladu sa prihvaćenim programima preventivne zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju odnosno kanton;
- 8) zdravstvenu zaštitu djece od rođenja, kao i djece za vrijeme redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama, odnosno studiranja na visokim školama, te univerzitetima koji su državljani Bosne i Hercegovine, sa prebivalištem na teritoriji Federacije, ali najduže do navršene 26. godine života, koji su zdravstveno osigurani kao članovi porodice osiguranika ili su izvorni zdravstveni osiguranici u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 9) zdravstvenu zaštitu žena u vezi sa planiranjem porodice, kao i u toku trudnoće, porođaja i materinstva nakon porođaja, bez obzira na status zdravstvenog osiguranja žene, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 10) zdravstvenu zaštitu lica starijih od 65 godina života, ukoliko nisu zdravstveno osigurani po nekom drugom osnovu, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 11) zdravstvenu zaštitu lica s invaliditetom;
- 12) zdravstvenu zaštitu duševnih bolesnika koji zbog prirode i stanja bolesti mogu ugroziti svoj život i život drugih lica ili oštetiti materijalna dobra;
- 13) zdravstvenu zaštitu povratnika, raseljenih lica i izbjeglica, kao i žrtava nasilja u zajednici koji nisu zdravstveno osigurani po nekom drugom osnovu, u skladu sa propisima koji uređuju status povratnika, raseljenih lica i izbjeglica, kao i žrtava nasilja u zajednici;
- 14) zdravstvenu zaštitu materijalno neosiguranih lica koja primaju materijalno osiguranje po propisima o socijalnoj zaštiti i zaštiti boraca, kao i članova njihovih porodica koji nisu zdravstveno osigurani po nekom drugom osnovu, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 15) zdravstvenu zaštitu vjerskih službenika u vjerskim zajednicama;
- 16) zdravstvenu zaštitu lica romske nacionalnosti koja zbog tradicionalnog načina života nemaju stalno prebivalište, odnosno boravište u Federaciji.

Sredstva potrebna za finansiranje zdravstvene zaštite iz stava 2. ovog člana, ostvaruju se iz: prihoda prikupljenih po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, sredstava buxeta kantona u skladu sa mogućnostima kantonalnog buxeta u kalendarskoj godini, iz učešća korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela ili ukupnih troškova zdravstvene zaštite, kao i iz drugih izvora, na način i pod uslovima određenim zakonom.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, finansiranje zdravstvene zaštite predviđene tač. 5., 6., 7. i 16. stava 2. ovog člana, u dijelu koji se odnosi na obaveze Federacije, finansira se iz federalnog Buxeta u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i propisima o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Finansiranje zdravstvene zaštite iz tačke 15. stav 2. ovog člana obavlja se u skladu sa posebnim zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Obim, sadržaj i način ostvarivanja zdravstvene zaštite iz stava 1. ovog člana odlukom utvrđuje Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnog ministra.

Vlada Federacije BiH dužna je obavijestiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije BiH), u roku od 15 dana od dana donošenja odluke iz stava 6. ovog člana.

Društvena briga za zdravlje na nivou kantona i opštine

Član 13.

Društvena briga za zdravlje na nivou kantona obuhvata mjere za obezbjeđenje i provođenje zdravstvene zaštite od interesa za građane na području kantona, i to:

- 1) donošenje zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti kantona;
- 2) uređenje i vođenje zdravstvene politike i provođenje reforme iz oblasti zdravstva od interesa za područje kantona;
- 3) praćenje zdravstvenog stanja stanovništva i rada zdravstvenih ustanova na području kantona, kao i staranje o provođenju utvrđenih prioriteta u zdravstvenoj zaštiti;
- 4) donošenje strateškog plana zdravstvene zaštite za područje kantona;
- 5) stvaranje uslova za pristupačnost i ujednačenost korišćenja primarne i sekundarne zdravstvene zaštite na području kantona;
- 6) uspostava sistema poboljšanja kvaliteta i bezbjednosti zdravstvene zaštite;
- 7) obezbjeđenje palijativne njege za neizlječivo bolesne, odnosno umiruće u saradnji sa ustanovama iz oblasti socijalne zaštite, karitativnim i drugim udruženjima i pojedincima;
- 8) planiranje i ostvarivanje kantonalnog programa za očuvanje i zaštitu zdravlja od zagađene životne okoline što je prouzrokovano štetnim i opasnim materijama u vazduhu, vodi i zemljištu, odlaganjem otpadnih materija, opasnih hemikalija, izvorima jonizujućih i nejonizujućih zračenja, bukom i vibracijama na svojoj teritoriji, kao i vršenjem sistematskih ispitivanja životnih namirnica, predmeta opšte upotrebe, mineralnih voda za piće, vode za piće i drugih voda koje služe za proizvodnju i preradu životnih namirnica i sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe, radi utvrđivanja njihove zdravstvene i higijenske ispravnosti i propisanog kvaliteta od interesa za kanton, u skladu sa programom mjera koji donosi vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra i kantonalnog ministra nadležnog za zaštitu okoline;
- 9) provođenje epidemiološke, zdravstveno-statističke, socijalno-medicinske i zdravstveno-ekološke djelatnosti, te unapređenje zdravlja i prevenciju bolesti na području kantona;
- 10) provođenje mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti iz svoje nadležnosti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- 11) sprečavanje pojave zavisnosti i liječenje s ciljem suzbijanja težih posljedica po zdravlje zavisnika;
- 12) ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, te praćenje provođenja, zaštite i unapređenja tih prava;
- 13) organizaciju i rad mrtvozorničke službe;
- 14) saradnja sa humanitarnim i stručnim organizacijama, savezima, komorama i udruženjima na poslovima razvoja zdravstvene zaštite na svom području.

Kanton obezbjeđuje sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova - prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, u skladu sa planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra.

Odluku o mjerilima za obezbjeđenje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje te informatizaciju zdravstvene djelatnosti iz stava 2. ovog člana, koja će biti osnov za planiranje podrški iz kantonalnog buxeta, jednom godišnje donosi vlada kantona, uz usaglašen prijedlog kantonalnog ministra i kantonalnog ministra finansija.

Kanton obezbjeđuje sredstva za ostvarivanje društvene brige za zdravlje iz stava 1. ovog člana u buxetu kantona u skladu sa zakonom.

Kanton može donijeti posebne programe zdravstvene zaštite za pojedine kategorije stanovništva, odnosno vrste bolesti koje su specifične za kanton, a za koje nije donijet poseban program zdravstvene zaštite na federalnom nivou, u skladu sa svojim mogućnostima, te utvrditi cijene tih pojedinačnih usluga, odnosno programa.

Član 14.

Društvena briga za zdravlje na nivou opštine obuhvata ocjenjivanje rada zdravstvenih ustanova i kvaliteta zdravstvenih usluga, kao i obezbjeđivanje finansijskih sredstava za unapređenje njihovog rada i kvalitete zdravstvenih usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima jedinice lokalne samouprave, u skladu sa posebnim zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji.

Društvena briga iz stava 1. ovog člana ostvaruje se kroz osnivanje zdravstvenog savjeta na nivou opštine koji planira i evaluira provođenje zdravstvene zaštite na području jedinice lokalne samouprave, daje mišljenje na planove i programe zdravstvene zaštite za područje lokalne samouprave, predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite, prati povrede prava pacijenata i preduzima mjere za unapređenje tih prava na svom području, te obavlja i druge poslove i zadatke u skladu sa propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Broj članova zdravstvenog savjeta određuje se statutom opštine.

U radu Savjeta iz stava 2. ovog člana učestvuju, u pravilu, predstavnici jedinice lokalne samouprave, pacijenata, mladih, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruženja, udruženja za zaštitu prava pacijenata, sindikata, zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog krsta sa područja jedinice lokalne samouprave.

Društvena briga za zdravlje na nivou poslodavca

Član 15.

Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora obezbijediti poslodavac s ciljem stvaranja uslova za zaštitu zdravlja zaposlenika na radnom mjestu i podsticanja zdravstveno odgovornog ponašanja, usmjerene su na provođenje:

- 1) mjera za sprečavanje i otkrivanje profesionalnih bolesti, sprečavanje povreda na radu i pružanje odgovarajuće prve pomoći;
- 2) mjera za zaštitu zdravlja zaposlenika koji su na radnom mjestu izloženi posebnim opasnostima za zdravlje;
- 3) mjera zdravstvene zaštite propisanih posebnim propisima.

Radi provođenja mjera iz stava 1. ovog člana, poslodavac organizuje i obezbjeđuje iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu zaposlenih koja obuhvata najmanje:

- 1) liječničke preglede radi utvrđivanja sposobnosti za rad po nalogu poslodavca;
- 2) provođenje mjera za sprečavanje i rano otkrivanje profesionalnih bolesti, bolesti u vezi sa radom i sprečavanje povreda na radu;
- 3) preventivne preglede zaposlenih (prethodne, periodične, kontrolne i ciljane preglede) u zavisnosti od pola, uzrasta i uslova rada, kao i pojavu profesionalnih bolesti, povreda na radu i hroničnih bolesti;

- 4) sanitarne preglede radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom;
- 5) upoznavanje zaposlenih sa zdravstvenim mjerama zaštite na radu i njihovo obrazovanje u vezi sa specifičnim uslovima, kao i na korišćenje ličnih i kolektivnih zaštitnih sredstava;
- 6) obezbjeđenje sanitarno-tehničkih i higijenskih uslova u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim objektima u kojima se obavlja djelatnost od javnog interesa u skladu sa propisom o sanitarnom nadzoru, kao i obezbjeđenje i provođenje opštih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti u skladu sa propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- 7) druge preventivne mjere (neobavezne vakcinacije, neobavezni sistematski pregledi), u skladu sa opštim aktom poslodavca;
- 8) praćenje uslova rada i bezbjednosti na radu, kao i procjene profesionalnih rizika u cilju unapređivanja uslova rada i ergonomskih mjera, prilagođavanjem rada psihofiziološkim sposobnostima zaposlenih;
- 9) praćenje obolijevanja, povređivanja, odsutnosti sa posla i smrtnosti, posebno od profesionalnih bolesti, bolesti u vezi sa radom, povreda na radu i drugih zdravstvenih oštećenja koja utiču na privremenu ili trajnu izmjenu radne sposobnosti;
- 10) učešće u organizaciji režima rada i odmora zaposlenih, kao i u procjeni nove opreme i novih tehnologija sa zdravstvenog i ergonomskeg stanovišta;
- 11) provođenje mjera za unapređivanje zdravlja radnika izloženih zdravstvenim rizicima u toku procesa rada, uključujući i ocjenjivanje i upućivanje radnika zaposlenih na posebno teškim i rizičnim poslovima na zdravstveno-preventivne aktivnosti i odmor;
- 12) ukazivanje prve pomoći u slučaju povrede na radnom mjestu.

Društvena briga za zdravlje na nivou pojedinca

Član 16.

Pojedinac je dužan da se u granicama svojih znanja i mogućnosti uključi u društvenu brigu za zdravlje, kao i da povrijeđenom ili bolesnom u hitnom slučaju pruži prvu pomoć i omogući mu dostupnost do najbliže zdravstvene ustanove.

Pojedinac je dužan da čuva sopstveno zdravlje, zdravlje drugih ljudi, kao i životnu i radnu okolinu.

Pojedinac je dužan učestvovati u svim preventivno-zdravstvenim djelatnostima koje se provode u mjestima življenja i rada, a usmjerene su na unapređivanje i čuvanje zdravlja i sprečavanje bolesti.

Pojedinac je dužan da se podvrgne posebnim i ostalim mjerama za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti utvrđenih propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Društvena briga za javno zdravlje

Član 17.

Pod javnim zdravljem, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se ostvarivanje javnog interesa stvaranjem uslova za očuvanje zdravlja stanovništva putem organizovanih sveobuhvatnih aktivnosti društva usmjerenih na očuvanje fizičkog i mentalnog zdravlja, odnosno očuvanje životne okoline, kao i sprečavanje pojave faktora rizika za nastanak bolesti i povreda, koji se ostvaruju primjenom zdravstvenih tehnologija i mjerama namijenjenim za promociju zdravlja, prevenciju bolesti i poboljšanje kvaliteta života.

Osnovne javnozdravstvene funkcije, u smislu ovog zakona, su:

- 1) praćenje, evaluacija i analiza zdravstvenog stanja stanovništva;
- 2) javnozdravstveni nadzor, istraživanje i kontrola rizika i prijetnji po javno zdravlje;
- 3) promocija zdravlja;
- 4) povećanje angažmana stanovništva i zajednice o brizi za zdravlje;
- 5) razvoj politika za zdravlje i institucionalnih kapaciteta za planiranje i upravljanje u javnom zdravlju;
- 6) jačanje institucionalnih kapaciteta za regulativu i primjenu javnog zdravlja;
- 7) jačanje institucionalnih kapaciteta za planiranje i upravljanje u javnom zdravlju;
- 8) evaluacija i promocija jednake dostupnosti neophodnoj i osnovnoj zdravstvenoj zaštiti;
- 9) razvoj i obuka ljudskih resursa u javnom zdravlju;
- 10) praćenje i podrška unapređenju kvaliteta zdravstvenih usluga na individualnom i populacionom nivou;
- 11) istraživanje u javnom zdravlju;
- 12) smanjivanje efekata vanrednih situacija i nesreća na zdravlje stanovništva.

Javnozdravstvene funkcije iz stava 2. ovog člana ostvaruju se na svim nivoima vlasti, kao i na svim nivoima zdravstvene zaštite.

III. NAČELA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Načelo pristupačnosti zdravstvene zaštite

Član 18.

Načelo pristupačnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se obezbjeđenjem odgovarajuće zdravstvene zaštite građanima Federacije, koja je fizički, geografski i ekonomski dostupna, posebno zdravstvene zaštite na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Načelo pravičnosti zdravstvene zaštite

Član 19.

Načelo pravičnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se zabranom diskriminacije prilikom pružanja zdravstvene zaštite po osnovu rase, pola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, vjeroispovijesti, političkog ili drugog ubjeđenja, seksualne orijentacije, imovnog stanja, kulture, jezika, vrste bolesti, psihičkog ili fizičkog invaliditeta.

Načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti

Član 20.

Načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti se ostvaruje organizacijom sistema zdravstvenog osiguranja u kojem su svi građani obuhvaćeni zdravstvenom zaštitom i u kojem se bogati solidarišu sa siromašnim, mladi sa starim, zdravi sa bolesnim i pojedinci sa porodicama.

Načelo sveobuhvatnosti zdravstvene zaštite

Član 21.

Načelo sveobuhvatnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se uključivanjem svih građana Federacije u sistem zdravstvene zaštite, uz primjenu objedinjenih mjera i postupaka zdravstvene zaštite koje obuhvataju promociju zdravlja, prevenciju bolesti na svim nivoima, ranu dijagnozu, liječenje i rehabilitaciju.

Načelo kontinuiranosti zdravstvene zaštite

Član 22.

Načelo kontinuiranosti zdravstvene zaštite ostvaruje se ukupnom organizacijom sistema zdravstvene zaštite koja mora biti funkcionalno povezana i usklađena po nivoima, od primarnog preko sekundarnog do tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite i koja pruža neprekidnu zdravstvenu zaštitu građanima Federacije u svakoj životnoj dobi.

Načelo specijalizovnog pristupa

Član 23.

Načelo specijalizovanog pristupa obezbjeđuje se organizovanjem i razvijanjem posebnih specijalizovanih kliničkih, javnozdravstvenih dostignuća i znanja, te njihovom primjenom u praksi.

Načelo stalnog unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite

Član 24.

Načelo stalnog unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite ostvaruje se mjerama i aktivnostima kojima se u skladu sa savremenim dostignućima medicinske nauke i prakse povećavaju mogućnosti povoljnog ishoda i smanjivanje rizika i drugih neželjenih posljedica po zdravlje i zdravstveno stanje pojedinca i zajednice u cjelini.

Načelo efikasnosti zdravstvene zaštite

Član 25.

Načelo efikasnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se postizanjem najboljih mogućih rezultata u odnosu na raspoložive resurse u zdravstvu, odnosno postizanjem najvišeg nivoa zdravstvene zaštite, uz racionalno korišćenje raspoloživih resursa.

IV. LJUDSKA PRAVA I VRIJEDNOSTI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI I PRAVA PACIJENATA

Ljudska prava i vrijednosti u zdravstvenoj zaštiti

Član 26.

Svaki građanin ima pravo da zdravstvenu zaštitu ostvaruje uz poštovanje najvišeg mogućeg standarda ljudskih prava i vrijednosti, odnosno ima pravo na fizički i psihički integritet i na bezbjednost njegove ličnosti, kao i na uvažavanje njegovih moralnih, kulturnih, religijskih i filozofskih ubjeđenja.

Svako dijete od rođenja do navršenih 18 godina života ima pravo na najviši mogući standard zdravlja i zdravstvene zaštite.

Strani državljanin ili lice bez državljanstva ima pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu s odredbama ovog zakona, međunarodnih sporazuma i drugih propisa koji regulišu ovu oblast.

Član 27.

Pacijentom, u smislu ovoga zakona, kao i propisa o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, smatra se svako lice, bolesno ili zdravo, osigurano ili neosigurano lice, koje zatraži ili kojem se pruža određena mjera ili zdravstvena usluga u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja, sprečavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije.

Svakom pacijentu iz stava 1. ovog člana garantuju se prava:

- na dostupnost zdravstvene zaštite, uključujući i pravo na hitnu medicinsku pomoć;
- na informacije;
- na obaviještenost i učestvovanje u postupku liječenja;
- na slobodan izbor;
- na samoodlučivanje i pristanak, uključujući i zaštitu prava pacijenta koji nije sposoban dati pristanak;
- na povjerljivost informacija i privatnost;
- na tajnost podataka;
- na lično dostojanstvo;
- na sprečavanja i olakšavanje patnji i bola;
- na poštovanje pacijentovog vremena;
- na uvid u medicinsku dokumentaciju;
- na samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove;
- pacijenta nad kojim se vrši medicinsko istraživanje;
- na preventivne mjere i informisanje o očuvanju zdravlja;
- na prigovor;
- na naknadu štete;
- na prehranu u skladu sa svjetonazorom;
- na održavanje ličnih kontakata;
- na obavljanje vjerskih obreda.

Prava iz stava 2. ovog člana pacijent ostvaruje na osnovu savremene medicinske doktrine, stručnih standarda i normi, te u skladu sa mogućnostima zdravstvenog sistema u Federaciji i uz uslov da prethodno ispunjava svoje obaveze i odgovornosti utvrđene ovim zakonom, kao i propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenta.

Član 28.

Pacijent je obavezan pri ostvarivanju zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi ispunjavati obaveze i odgovornosti predviđene propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Član 29.

Prava, obaveze i odgovornosti pacijenata, kao i zaštita prava pacijenta, bliže se uređuju propisom o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

V. OBAVEZNO UPUJIVANJE U PSIHIJATRIJSKU USTANOVU

Član 30.

Lica oboljela od duševne bolesti koja predstavlja opasnost po njihov život, život građana i imovinu, u hitnim slučajevima biće smještena na privremeno bolničko liječenje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Način i postupak, kao i organizacija i uslovi liječenja lica oboljelih od duševnih bolesti, provodi se u skladu s odredbama propisa o zaštiti lica sa duševnim smetnjama.

VI. ZDRAVSTVENA DJELATNOST

Član 31.

Zdravstvena djelatnost predstavlja organizovano pružanje zdravstvene zaštite kroz rad zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u okviru zdravstvenih ustanova, odnosno privatne prakse u skladu sa stručno-medicinskom doktrinom i uz upotrebu zdravstvene tehnologije, a pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Zdravstvena djelatnost se provodi kao primarna, specijalističko-konsultativna i bolnička zdravstvena djelatnost i djelatnost javnog zdravstva.

Zdravstvena djelatnost je djelatnost od posebnog interesa za Federaciju.

Vrsta i sadržaj zdravstvene djelatnosti iz stava 2. ovog člana bliže se određuje pravilnikom federalnog ministra.

Nivoi zdravstvene djelatnosti

Član 32.

Zdravstvena djelatnost obavlja se na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, te na nivou federalnih i kantonalnih zdravstvenih zavoda.

Poseban oblik zaštite zdravlja stanovništva se ostvaruje organizacijom javnog zdravstva.

Zdravstvenu djelatnost obuhvata i komplementarno obavljanje alternativne medicine od zdravstvenih radnika na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Član 33.

Zdravstvena zaštita na primarnom nivou obuhvata:

- djelatnost porodične medicine;
- djelatnost zdravstvene zaštite djece;
- djelatnost polivalentnih patronažnih sestara u zajednici;
- higijensko-epidemiološku zaštitu;
- hitnu medicinsku pomoć;
- zaštitu reproduktivnog zdravlja žena;
- zdravstvenu zaštitu kod nespecifičnih i specifičnih plućnih oboljenja;
- fizikalnu i mentalnu rehabilitaciju u zajednici;
- specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika, kao dio medicine rada, ako je ugovorena sa poslodavcem;
- zubo-zdravstvenu zaštitu;
- laboratorijsku i radiološku dijagnostiku primarnog nivoa;
- apotekarsku djelatnost.

Zdravstvena zaštita na primarnom nivou, pored navedenog, obuhvata:

- praćenje zdravstvenog stanja stanovnika i provođenje mjera za zaštitu i unapređenje zdravlja stanovnika;
- prevenciju, liječenje i rehabilitaciju bolesti i povreda;
- otkrivanje i suzbijanje faktora rizika masovnih nezaraznih bolesti;
- specifičnu preventivnu zdravstvenu zaštitu mladih, naročito u osnovnim i srednjim školama, te visokim školama na svom području;
- imunizaciju protiv zaraznih bolesti;
- liječenje i rehabilitaciju u kući;
- palijativnu njegu.

U cilju obezbjeđenja potrebne dostupnosti zdravstvene zaštite, primarna zdravstvena zaštita organizuje se tako da je korisnicima dostupna u opštini njihovog prebivališta.

U cilju obezbjeđenja dostupnosti zdravstvene zaštite specifičnih populacija, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti se razvija i unapređuje prijateljski pristup prema mladima u skladu sa propisima o mladima.

Na primarnom nivou zdravstvene zaštite može se organizovati i provoditi nastavna i naučnoistraživačka djelatnost.

Nastava iz oblasti porodične medicine može se organizovati i provoditi u centrima za edukaciju iz porodične medicine koji su nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Planovi i programi nastave iz st. 5. i 6. ovog člana podliježu saglasnosti federalnog ministra.

Član 34.

Zdravstvena djelatnost na primarnom nivou zdravstvene zaštite provodi se i organizuje u timskom radu u kojem učestvuje najmanje zdravstveni radnik visoke stručne spreme: doktor medicine, doktor stomatologije i magistar farmacije i medicinska sestra-tehničar.

Poslove u zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite obavljaju doktori medicine, porodični liječnici, medicinska sestra-tehničar svih stepena stručne spreme i svih profila, specijalisti porodične medicine, medicine rada, školske medicine, urgentne medicine, pneumofiziologije, biohemije, specijalisti epidemiologije ili higijene, doktori stomatologije, magistri farmacije, diplomirani inženjeri medicinske biohemije i diplomirani inženjeri medicinsko-laboratorijske dijagnostike sa svojim saradnicima.

U zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite poslove zdravstvene zaštite u vezi sa radiološkom dijagnostikom, fizioterapijom, zaštitom materinstva, kao i higijensko-epidemiološkim službama, pored liječnika odgovarajuće specijalnosti, obavljaju diplomirani inženjeri medicinske radiologije, diplomirani fizioterapeuti, diplomirana babica i diplomirani sanitarni inženjeri.

U zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite poslove zdravstvene zaštite djece obavlja specijalist pedijatrije, poslove zdravstvene zaštite žena u vezi sa trudnoćom, porođajem, materinstvom, planiranjem porodice, ranim otkrivanjem malignih bolesti i liječenjem polno prenosivih i drugih bolesti obavlja specijalist ginekologije, sa diplomiranom bobicom, a poslove zaštite mentalnog zdravlja obavlja specijalist psihijatrije, te zdravstveni saradnici visoke stručne spreme.

U provođenju pojedinačnih mjera zdravstvene zaštite u zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite, a posebno u zdravstvenoj zaštiti radnika, djece predškolskog i školskog uzrasta, te zaštiti mentalnog zdravlja učestvuje i psiholog, socijalni radnik, logoped, surdidiolog i edukator-rehabilitator, odnosno drugi stručnjaci za pojedina specifična pitanja te zaštite.

Zdravstveni radnici u zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite u timskom radu saraduju sa zdravstvenim radnicima drugih specijalnosti na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite.

Član 35.

Djelatnost medicine rada ostvaruje se kroz specifičnu zdravstvenu zaštitu zaposlenika, kao dio primarne zdravstvene zaštite i obuhvata preventivne poslove u vezi sa stvaranjem i održavanjem bezbjedne zdrave radne okoline, koja omogućava optimalno fizičko i mentalno zdravlje na radu i prilagođavanje uslova rada sposobnostima zaposlenika.

Federalni ministar, uz saglasnost federalnog ministra rada i socijalne politike, pravilnikom će regulisati vrstu i obim liječničkih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti radnika.

Član 36.

Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvata preduzimanje mjera iz člana 15. ovog zakona, osim mjera predviđenih u stavu 2. tač. 4. i 6. istog člana ovog zakona.

Postupak i način ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite radnika, kao i način i uslovi utvrđivanja i prijavljivanja profesionalnih bolesti i povreda na radu iz stava 1. ovog člana bliže će pravilnikom utvrditi federalni ministar.

Član 37.

Specifična zdravstvena zaštita zaposlenika ostvaruje se na osnovu ugovora između poslodavca i zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima djelatnost medicine rada, ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi.

Za potrebe praćenja, proučavanja i unapređenja djelatnosti specifične zdravstvene zaštite, može se osnovati zavod za medicinu rada kantona, odnosno zdravstvena ustanova za specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika.

Troškove specifične zdravstvene zaštite snosi poslodavac.

Član 38.

Zdravstvena djelatnost na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite obuhvata specijalističko-konsultativnu i bolničku zdravstvenu djelatnost.

Na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite može se organizovati i provoditi nastavna i naučnoistraživačka djelatnost.

Planovi i programi nastave iz stava 2. ovog člana podliježu saglasnosti federalnog ministra.

Član 39.

Specijalističko-konsultativna zdravstvena djelatnost na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite predstavlja dio zdravstvene djelatnosti koja, kroz pružanje vanbolničkih usluga, obezbjeđuje podršku primarnoj i bolničkoj zdravstvenoj djelatnosti, a s ciljem povećanja stepena rješavanja zdravstvenih problema pacijenata i racionalnijeg korišćenja resursa u zdravstvu.

Specijalističko-konsultativnu djelatnost iz stava 1. ovog člana obezbjeđuje bolnica.

U cilju obezbjeđenja potrebne dostupnosti zdravstvene zaštite, specijalističko-konsultativna djelatnost iz opšte interne medicine, opšte hirurgije, neurologije, otorinolaringologije, oftalmologije, ortopedije, dermatologije i radiološke dijagnostike primarnog nivoa organizuje se tako da je korisnicima dostupna u opštini njihovog prebivališta u skladu sa propisom kojim se utvrđuje osnovni paket zdravstvenih prava (u daljnjem tekstu: osnovni paket zdravstvenih prava).

Ukoliko nisu obezbjeđene službe u zajednici iz člana 84. stav 3. ovog zakona, djelatnost službi u zajednici se obezbjeđuje kroz rad specijalističko-konsultativne djelatnosti, tako da je korisnicima dostupna u opštini njihovog prebivališta.

Dostupnost ostalih specijalističko-konsultativnih djelatnosti se obezbjeđuje u prostoru bolničkih zdravstvenih ustanova u skladu s osnovnim paketom zdravstvenih prava.

Član 40.

Bolnička zdravstvena djelatnost obuhvata dijagnosticiranje, liječenje i medicinsku rehabilitaciju, zdravstvenu njegu, boravak i prehranu pacijenata u bolnicama.

Član 41.

Zdravstvena djelatnost na tercijarnom nivou obuhvata i pružanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konsultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, naučnoistraživački rad, te izvođenje nastave na osnovu ugovora za potrebe fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Planovi i programi nastave iz stava 1. ovog člana podliježu saglasnosti federalnog ministra.

Član 42.

Zdravstvenu djelatnost na tercijarnom nivou provode zdravstvene ustanove koje ispunjavaju uslove u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konsultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, a koje utvrdi federalni ministar posebnim pravilnikom.

Član 43.

Djelatnost federalnih zdravstvenih zavoda podrazumijeva obavljanje stručnih i naučnoistraživačkih zdravstvenih funkcija iz okvira prava i dužnosti Federacije u oblasti javnozdravstvene djelatnosti i transfuzijske medicine.

Djelatnost kantonalnih zdravstvenih zavoda podrazumijeva obavljanje stručnih i naučnoistraživačkih zdravstvenih funkcija iz okvira prava i dužnosti kantona u oblasti javnozdravstvene djelatnosti, medicine rada, bolesti zavisnosti i sportske medicine.

Kantonalnim propisima iz oblasti zdravstva biće regulisano osnivanje i rad kantonalnih i drugih zavoda, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 44.

Apotekarska djelatnost je dio zdravstvene djelatnosti koja se obavlja na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite i koja obezbjeđuje snabdijevanje stanovništva, zdravstvenih ustanova i privatnih praksi lijekovima i medicinskim sredstvima u skladu sa propisom kojim se uređuje apotekarska djelatnost.

Član 45.

Djelatnost javnog zdravstva obuhvata djelatnost socijalne medicine i organizacije sa ekonomikom zdravstva, epidemiologije, higijene i zdravstvene ekologije, sanitarne mikrobiologije i sanitarne hemije.

Djelatnost javnog zdravstva institucionalno se obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji.

Obavljanje javnozdravstvene djelatnosti biće regulisano posebnim propisima, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 46.

Alternativna medicina, u smislu ovog zakona, obuhvata one provjerene stručno nesporene komplementarne i alternativne metode i postupke dijagnostike, liječenja i rehabilitacije (u daljnjem tekstu: alternativna medicina), koji blagotvorno utiču ili koji bi mogli blagotvorno uticati na čovjekovo zdravlje ili njegovo zdravstveno stanje i koji u skladu sa važećom medicinskom doktrinom nisu obuhvaćeni zdravstvenim uslugama.

Metode i postupci alternativne medicine iz stava 1. ovog člana u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi mogu se uvoditi samo uz saglasnost nadležnog kantonalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) i nadležne komore.

Metode i postupci alternativne medicine ne mogu se provoditi na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Član 47.

Dozvoljene su samo one metode i postupci alternativne medicine koji:

- 1) ne štete zdravlju;
- 2) korisnika - pacijenta ne odvrćaju od upotrebe za njega korisnih zdravstvenih usluga;
- 3) se izvode u skladu sa priznatim standardima alternativne medicine.

Metode i postupke alternativne medicine mogu obavljati isključivo zdravstveni radnici koji imaju dozvolu za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine koju izdaje nadležno kantonalno ministarstvo.

Bliže uslove, način i postupak obavljanja metoda i postupaka alternativne medicine u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi utvrđuje pravilnikom federalni ministar.

Nadležno kantonalno ministarstvo vrši nadzor nad obavljanjem metoda i postupaka alternativne medicine u zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnoj praksi, u skladu sa ovim zakonom.

Na zdravstvene radnike koji obavljaju metode i postupke alternativne medicine primjenjuju se odredbe ovog zakona o izdavanju, obnavljanju i oduzimanju odobrenja za samostalan rad (u daljnjem tekstu: licenca).

Član 48.

Za svoj rad zdravstveni radnici koji obavljaju metode i postupke alternativne medicine preuzimaju stručnu, etičku, krivičnu i materijalnu odgovornost.

VII. SADRŽAJ I ORGANIZACIJSKI OBLICI ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

Uslovi i način obavljanja zdravstvene djelatnosti

Član 49.

Zdravstvenu djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove i privatne prakse pod uslovima i na način propisan ovim zakonom, propisima o zdravstvenom osiguranju i propisima o ustanovama.

Član 50.

Zdravstvena djelatnost mora biti organizovana tako da je stanovništvu uvijek obezbjeđena i dostupna hitna medicinska pomoć, uključujući i hitni medicinski prevoz.

Član 51.

Javnozdravstvene djelatnosti socijalne medicine, epidemiologije i higijene koje su od interesa za Federaciju odnosno kanton, hitna medicinska pomoć; djelatnost heterologne transplantacije organa i tkiva i autologne transplantacije koštane srži; prikupljanje, testiranje, prerada i distribucija krvi i krvnih sastojaka, vještačka oplodnja, ako nije u pitanju darivanje sjemena od supругa; patologija izuzev patohistološke djelatnosti; sudska medicina i mrtvozornička djelatnost, ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.

Obim i vrsta javnozdravstvene djelatnosti iz stava 1. ovog člana, a koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, bliže će biti određeni pravilnikom federalnog ministra.

Član 52.

Zavod zdravstvenog osiguranja Federacije, odnosno kantona provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite, u skladu s ovim zakonom, Zakonom o zdravstvenom osiguranju, te propisima donijetim na osnovu ovih zakona, jedinstvenom metodologijom, propisom o sistemu poboljšanja kvaliteta, bezbjednosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Jedinstvenu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriterijumi i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, odnosno privatnog zdravstvenog radnika iz stava 1. ovog člana utvrđuje Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, po prethodno pribavljenom mišljenju zavoda zdravstvenog osiguranja kantona, kao i uz prethodnu saglasnost federalnog ministra u skladu s osnovnim paketom zdravstvenih prava.

Odluku o izboru najuspješnijeg ponuđača donosi zavod zdravstvenog osiguranja iz stava 1. ovog člana i zaključuje ugovor sa zdravstvenim ustanovama odnosno privatnim zdravstvenim radnikom.

Osnivanje i organizovanje zdravstvenih ustanova

Član 53.

Zdravstvenu djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove koje osniva Federacija, kanton odnosno opština, te domaća i strana fizička ili pravna lica u svim oblicima svojine.

Federacija je osnivač federalnih zavoda iz člana 43. stav 1. ovog zakona.

Jedan ili više kantona i Federacija, zajedno, mogu biti osnivači: univerzitetske-kliničke bolnice i zavoda.

Kanton može biti osnivač: bolnice, lječilišta, zavoda za javno zdravstvo kantona, zavoda za medicinu rada kantona, zavoda za bolesti zavisnosti kantona, zavoda kao specijalizovane zdravstvene ustanove, doma zdravlja, apoteke, ustanove za hitnu medicinsku pomoć i ustanove za zdravstvenu njegu u kući.

Opština može biti osnivač doma zdravlja, ustanove za zdravstvenu njegu u kući i apoteke.

Domaća i strana fizička, odnosno pravna lica mogu biti osnivači: poliklinike, opšte bolnice, specijalne bolnice, lječilišta, apoteke, ustanove za zdravstvenu njegu u kući, ustanove za palijativnu njegu, centra za dijalizu i zavoda kao specijalizovane zdravstvene ustanove u svim oblicima svojine.

Kantonalnim propisima može se bliže odrediti osnivanje zdravstvenih ustanova na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Član 54.

Osnivač zdravstvenih ustanova u svojini Federacije je Parlament Federacije BiH.

Osnivač zdravstvenih ustanova u svojini kantona je zakonodavno tijelo kantona.

Osnivač zdravstvenih ustanova u svojini opštine je opštinsko vijeće.

Član 55.

Zdravstvena ustanova može obavljati zdravstvenu djelatnost, ako ispunjava uslove propisane ovim zakonom, i to:

- 1) ako ima zaposlene zdravstvene radnike odgovarajućeg stepena stručne spreme, sa položenim stručnim ispitom, licencom izdatom od nadležne komore, a za obavljanje određenih poslova i sa odgovarajućom specijalizacijom ili naučnim, odnosno nastavnim zvanjem;
- 2) ako ima dijagnostičku, terapijsku i drugu opremu za bezbjedno i savremeno pružanje zdravstvene zaštite za djelatnost za koju je osnovana;
- 3) ako ima odgovarajuće prostorije za prijem oboljelih, odnosno zdravih lica, za obavljanje dijagnostičkih i terapijskih postupaka liječenja i smještaj pacijenata, kao i za čuvanje lijekova i medicinskih sredstava;
- 4) ako ima odgovarajuće vrste i količine lijekova i medicinskih sredstava koje su potrebne za obavljanje određene zdravstvene djelatnosti za koju se zdravstvena ustanova osniva;
- 5) uspostavljen sistem bezbjednosnih standarda u zdravstvenim ustanovama;
- 6) uspostavljen sistem upravljanja medicinskim otpadom u skladu sa važećim standardima, kao i posebnim propisima koji regulišu ovu oblast.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu organizovati zajedničke medicinske službe za laboratorijsku, rendgen i drugu dijagnostiku, kao i zajedničke nemedicinske službe za pravne, ekonomsko-finansijske, tehničke i druge poslove ili ugovoriti obavljanje ovih poslova sa pravnim ili fizičkim licem koje ispunjava uslove predviđene zakonom za obavljanje navedenih djelatnosti i ima odobrenje nadležnog organa.

AKAZ je dužan definisati sistem bezbjednosnih standarda u zdravstvenim ustanovama iz tačke 5) stava 1. ovog člana, te obavljati kontinuirano praćenje i procjenu bezbjednosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, što uključuje i izdavanje sertifikata o zadovoljenju standarda bezbjednosti.

Bliži uslovi u pogledu prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti zdravstvenih ustanova iz stava 1. ovog člana, biće utvrđeni pravilnikom federalnog ministra.

Zdravstvena ustanova koja koristi izvore jonizujućih zračenja mora pored uslova iz st. 1. i 3. ovog člana ispunjavati i druge uslove utvrđene propisom kojim se uređuje zaštita od radijacione i nuklearne bezbjednosti, kao i podzakonskim aktima donijetim na osnovu tog propisa, te imati odobrenje nadležne državne agencije za radijacionu i nuklearnu bezbjednost.

Član 56.

Prilikom osnivanja zdravstvene ustanove obaveza je osnivača zdravstvene ustanove da priloži mišljenje o opravdanosti osnivanja zdravstvene ustanove.

Mišljenje o opravdanosti osnivanja zdravstvene ustanove u djelatnosti primarne zdravstvene djelatnosti, specijalističko-konsultativne zdravstvene djelatnosti, odnosno u djelatnosti bolničke zdravstvene djelatnosti, daje zavod za javno zdravstvo kantona, odnosno Federacije i nadležna komora.

Zavod za javno zdravstvo, mišljenje iz stava 2. ovog člana, daje na osnovu stručnih principa o organizaciji i ekonomici zdravstva, dok nadležna komora mišljenje daje s aspekta zaštite i očuvanja profesije koju zastupa.

U slučaju da se ustanova osniva za djelatnosti koje su iz domena više komora, potrebno je pribaviti mišljenje svih nadležnih komora.

Član 57.

Zdravstvena ustanova može obavljati zdravstvenu djelatnost, ako nadležno ministarstvo zdravstva rješenjem utvrdi da su ispunjeni uslovi propisani zakonom za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Ispunjenost uslova za zdravstvene ustanove iz člana 53. st. 2. i 3. ovog zakona rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Ispunjenost uslova za zdravstvene ustanove iz člana 53. st. 4., 5. i 6. ovog zakona rješenjem utvrđuje nadležni kantonalni ministar.

Zdravstvena ustanova može obavljati samo zdravstvenu djelatnost koja je utvrđena rješenjem nadležnog ministra zdravstva o ispunjenosti uslova za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Na osnovu rješenja o ispunjenosti uslova za obavljanje zdravstvene djelatnosti i osnivačkog akta zdravstvena ustanova upisuje se u registar kod nadležnog suda u skladu sa propisima o registraciji ustanova u Federaciji.

Zdravstvena ustanova počinje sa radom danom upisa u registar iz stava 5. ovog člana.

Član 58.

Odredbe čl. 56. i 57. ovog zakona, primjenjuju se i u slučaju proširenja ili promjene zdravstvene djelatnosti.

Član 59.

Promjena ili proširenje djelatnosti zdravstvene ustanove čiji je osnivač, odnosno suosnivač Federacija, kanton odnosno opština, ne može se obaviti bez saglasnosti nadležnog ministra zdravstva.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana izdaje se u formi rješenja.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana koje donosi kantonalni ministar može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Rješenje iz stava 2. ovog člana koje donosi federalni ministar je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, u skladu sa propisom o upravnim sporovima.

Član 60.

Zdravstvena ustanova prestaje sa radom ako:

- više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti za koju je osnovana, a nema mogućnosti da se reorganizuje za obavljanje druge zdravstvene djelatnosti,
- ne ispunjava zakonom propisane uslove za obavljanje djelatnosti.

Odluku o prestanku rada zdravstvene ustanove u slučaju iz stava 1. alineja 1. ovog člana donosi vlasnik, a u slučaju iz stava 1. alineja 2. ovog člana, rješenje donosi nadležni ministar zdravstva.

Ukoliko iz razloga navedenih u stavu 1. alineja 1. ovog člana, prestaje sa radom javna zdravstvena ustanova, prije donošenja rješenja iz stava 2. ovog člana, potrebno je pribaviti mišljenje nadležnog zavoda za javno zdravstvo.

Protiv rješenja o prestanku rada zdravstvene ustanove iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor u skladu sa propisom o upravnim sporovima.

Član 61.

Sredstva za finansiranje zdravstvenih ustanova koje obezbjeđuju izvršenje prava iz člana 11. ovog zakona obezbjeđuju se iz:

- sredstava Buxeta Federacije;
- iz sredstava zdravstvenog osiguranja;
- donacija, pomoći i drugih izvora.

Član 62.

Sredstva za rad i razvoj zdravstvena ustanova ostvaruje:

- ugovorom sa zavodom zdravstvenog osiguranja Federacije, odnosno kantona;
- ugovorom sa nadležnim ministarstvom zdravstva koji se na osnovu zakona finansiraju iz buxeta Federacije, odnosno kantona;
- ugovorom sa fakultetima i drugim visokim školama zdravstvenog usmjerenja;
- ugovorom po osnovu proširenog i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja;
- iz sredstava osnivača u skladu s aktom o osnivanju;
- iz sredstava buxeta Federacije, kantona, odnosno opštine;
- iz učešća korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela ili ukupnih troškova zdravstvene zaštite;
- slobodnom prodajom usluga na tržištu;
- iz drugih izvora na način i pod uslovima određenim zakonom, aktom o osnivanju i statutom zdravstvene ustanove.

Član 63.

Akti zdravstvene ustanove su statut i drugi opšti akti.

Statut je osnovni opšti akt zdravstvene ustanove kojim se uređuje:

- 1) naziv i sjedište, odnosno ime i prezime, kao i prebivalište osnivača;
- 2) naziv i sjedište zdravstvene ustanove;
- 3) djelatnost zdravstvene ustanove;
- 4) iznos sredstava za osnivanje i početak rada zdravstvene ustanove i način obezbjeđenja sredstava;
- 5) izvore i načine obezbjeđenja sredstava za rad zdravstvene ustanove;
- 6) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad prihodima;
- 7) prava i obaveze osnivača u pogledu obavljanja djelatnosti zbog koje se zdravstvena ustanova osniva;
- 8) međusobna prava i obaveze zdravstvene ustanove i osnivača;
- 9) organe upravljanja zdravstvene ustanove u osnivanju i njihova ovlašćenja;
- 10) stručna tijela zdravstvene ustanove, mandat članova stručnih tijela, način izbora i finansiranje;
- 11) lice koje će do imenovanja direktora zdravstvene ustanove obavljati poslove i vršiti ovlašćenja direktora;
- 12) rok za donošenje statuta, imenovanje direktora i organa upravljanja;
- 13) druga pitanja od značaja za rad zdravstvene ustanove.

Statut zdravstvene ustanove podliježe obaveznoj saglasnosti osnivača.

Upravljanje, rukovođenje i nadzor nad zdravstvenim ustanovama, kao i stručna tijela zdravstvene ustanove

Upravni odbor

Član 64.

Zdravstvenom ustanovom upravlja upravni odbor.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u svojini Federacije ima pet članova i čine ga predstavnici:

- osnivača - tri člana, od kojih jedan mora biti u ime Federalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo),
- stručnih radnika zdravstvenih ustanova - dva člana, od kojih najmanje jedan mora biti iz reda zdravstvenih radnika.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u svojini jednog ili više kantona i Federacije zajedno čine predstavnici:

- Federacije - dva člana;
- kantona - osnivača - po dva člana kojima je zdravstvena ustanova ujedno opšta i kantonalna bolnica;
- kantona - osnivača - po jednog člana, kojima zdravstvena ustanova nije ujedno opšta i kantonalna bolnica;
- stručnih radnika zdravstvenih ustanove - tri člana, od kojih najmanje dva moraju biti iz reda zdravstvenih radnika.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u svojini kantona ima pet članova i čine ga predstavnici:

- osnivača - tri člana, od kojih jedan mora biti u ime kantonalnog ministarstva,
- stručnih radnika zdravstvenih ustanova - dva člana, od kojih jedan mora biti iz reda zdravstvenih radnika.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u svojini opštine ima tri člana i čine ga predstavnici:

- osnivača - jedan član;
- stručnih radnika zdravstvene ustanove - jedan član;
- kantonalnog ministarstva - jedan član.

Predsjednika i članove upravnog odbora zdravstvene ustanove iz st. 2. i 3. ovog člana imenuje i razrješava Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnog ministra.

Predsjednika i članove upravnog odbora zdravstvene ustanove iz stava 4. ovog člana imenuje i razrješava vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra.

Predsjednika i članove upravnog odbora zdravstvene ustanove iz stava 5. ovog člana imenuje i razrješava opštinsko vijeće, na prijedlog opštinskog načelnika.

Bliže kriterijume za imenovanje u upravne odbore zdravstvenih ustanova:

- u svojini Federacije, odnosno jednog ili više kantona i Federacije zajedno, utvrđuje Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnog ministra;
- u svojini u kantona utvrđuje vlada kanton, na prijedlog kantonalnog ministra;
- u svojini opštine utvrđuje opštinsko vijeće, na prijedlog opštinskog načelnika.

Članstvo u upravnim odborima iz st. 2., 3., 4. i 5. ovog člana odražavaće ravnopravnu zastupljenost oba pola.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnog odbora zdravstvenih ustanova iz st. 2. i 3. ovog člana utvrđuje Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnog ministra u skladu sa posebnim propisom o pravima članova organa upravljanja institucija Federacije Bosne i Hercegovine.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnog odbora zdravstvenih ustanova iz stava 4. ovog člana utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnog odbora zdravstvenih ustanova iz stava 5. ovog člana utvrđuje opštinsko vijeće, na prijedlog opštinskog načelnika.

Naknade iz st. 11., 12. i 13. ovog člana biće isplaćene iz sredstava zdravstvene ustanove.

Predsjednik i članovi upravnog odbora zdravstvenih ustanova iz ovog člana dužni su potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa prije preuzimanja funkcije.

Predsjednici i članovi upravnih odbora zdravstvenih ustanova iz ovog člana imenuju se u proceduri u skladu sa propisima o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji.

Način izbora, opoziva i mandat članova upravnog odbora zdravstvene ustanove, vrši se u skladu sa propisima o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 65.

Djelokrug upravnog odbora zdravstvenih ustanova u svojini Federacije, jednog ili više kantona i Federacije zajedno, odnosno kantona ili opštine, podrazumijeva sljedeće:

- donošenje statuta zdravstvene ustanove;
- imenovanje i razrješavanje direktora odnosno v.d. direktora zdravstvene ustanove;
- utvrđivanje planove rada i razvoja zdravstvene ustanove;
- utvrđivanje godišnjeg programa rada;
- donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna;
- donošenje opštih akata o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji poslova i druge opšte akte, u skladu sa zakonom i statutom zdravstvene ustanove;
- odlučivanje o svim pitanjima obavljanja djelatnosti radi kojih je zdravstvena ustanova osnovana, ako zakonom nije određeno da o određenim pitanjima odlučuje drugi organ zdravstvene ustanove;
- usmjeravanje, kontrolisanje i ocjenjivanje rada direktora;
- rješavanje svih pitanja odnosa s osnivačem;
- odlučivanje o korišćenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom zdravstvene ustanove;
- odgovaranje osnivaču za rezultate rada zdravstvene ustanove;
- odlučivanje o prigovoru zaposlenika na rješenje kojim je drugi organ, određen statutom zdravstvene ustanove, odlučio o pravu, obavezi i odgovornosti zaposlenika iz radnog odnosa;
- podnošenje osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaja o poslovanju zdravstvene ustanove;
- obavljanje i drugih poslova u skladu sa zakonom i statutom zdravstvene ustanove.

Direktor

Član 66.

Direktor zdravstvene ustanove imenuje se na osnovu javnog oglasa u skladu sa zakonom.

Direktora zdravstvene ustanove imenuje i razrješava upravni odbor.

Direktora zdravstvenih ustanova čiji je osnivač odnosno suosnivač Federacija imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove, uz prethodnu saglasnost federalnog ministra.

Direktora zdravstvene ustanove čiji je osnivač kanton, imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove, uz prethodnu saglasnost kantonalnog ministra.

Direktora zdravstvene ustanove čiji je osnivač opština, imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove, uz prethodnu saglasnost opštinskog načelnika.

Direktor zdravstvene ustanove mora imati medicinski, stomatološki odnosno farmaceutski fakultet, najmanje pet godina radnog iskustva u struci, znanje o zdravstvenom menaxmentu koje dokazuje sertifikatom o obavljenoj

edukaciji iz zdravstvenog menaxmenta, odnosno završenoj specijalizaciji iz zdravstvenog menaxmenta ili završenom postdiplomskom studiju iz zdravstvenog menaxmenta, te ispunjavati i druge uslove propisane aktom o osnivanju, odnosno statutom.

Propisom federalnog ministra bliže će biti regulisani uslovi u pogledu vrste završenog fakulteta zdravstvenog usmjerenja iz stava 6. ovog člana koje moraju ispuniti lica koja konkurišu za direktora zdravstvene ustanove, u zavisnosti od tipa zdravstvene ustanove.

Uslov o znanju iz zdravstvenog menaxmenta, a koji je predviđen za lica iz stava 6. ovog člana, tražiće se u konkursnoj proceduri tek nakon donošenja podzakonskog akta federalnog ministra iz člana 152. stav 4. ovog zakona, te otpočinjanja edukacije, odnosno specijalizacije o zdravstvenom menaxmentu na teritoriji Federacije u organizaciji Federalnog ministarstva.

Za direktora zdravstvene ustanove koja obezbjeđuje specijalističko-konsultativnu, bolničku zdravstvenu zaštitu i djelatnost javnog zdravstva, imenuje se lice koje, pored uslova iz stava 6. ovog člana, ima i odgovarajuću specijalizaciju iz djelatnosti zdravstvene ustanove.

U bolničkim zdravstvenim ustanovama koje ispunjavaju uslove za izvođenje nastave direktor mora imati pomoćnika za nastavu i naučnoistraživački rad.

Mandat direktora traje četiri godine.

Po isteku mandata isto lice može, na osnovu javnog oglasa, ponovo biti imenovano za direktora u istoj zdravstvenoj ustanovi, ali najviše za još jedan mandatni period.

Član 67.

Ako direktor nije imenovan u skladu sa zakonom, u roku od 60 dana od dana isteka konkursnog roka, odluku o postavljenju vršioca dužnosti direktora donosi upravni odbor zdravstvene ustanove.

Vršilac dužnosti direktora postavlja se najduže na period do šest mjeseci.

Vršilac dužnosti direktora ima sva prava i dužnosti direktora.

Član 68.

Direktor organizuje i vodi poslovanje, predstavlja i zastupa zdravstvenu ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada.

Direktor podnosi upravnom odboru pismeni izvještaj o cjelokupnom poslovanju zdravstvene ustanove jednom tromjesečno.

Direktor učestvuje u radu upravnog odbora bez prava odlučivanja.

Član 69.

Direktor može biti razriješen dužnosti i prije isteka mandata na koji je imenovan.

Upravni odbor je dužan razriješiti direktora i prije isteka mandata za koji je imenovan ako:

- direktor to lično zahtijeva;
- nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu;
- ne izvršava ugovorne obaveze prema zavodu zdravstvenog osiguranja Federacije, odnosno kantona;
- ne provodi program rada i razvoja zdravstvene ustanove koji je donio upravni odbor;
- u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove nastane neopravdani gubitak;

- u svome radu krši propise i opšte akte zdravstvene ustanove ili neopravdano ne izvršava odluke upravnog odbora ili postupaju u suprotnosti s njima;
- svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzrokuje zdravstvenoj ustanovi veću štetu, zanemaruje ili nemarno vrši svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove;
- nalazom je zdravstvene inspekcije ustanovljena povreda propisa i opštih akata zdravstvene ustanove ili nepravilnost u radu direktora.

Ako upravni odbor ne razriješi direktora iz razloga propisanih u stavu 2. ovoga člana u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od razloga, rješenje o razrješenju direktora donosi nadležni ministar zdravstva.

Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Upravni odbor mora, prije donošenja odluke o razrješenju, obavijestiti direktora o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njoj pismeno izjasni.

Član 70.

U vanrednim okolnostima, ako je ugrožen proces pružanja zdravstvene zaštite ili postoji neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi, direktor je dužan o tim okolnostima bez odgađanja obavijestiti nadležno ministarstvo zdravstva i nadležni zavod za javno zdravstvo.

Nadzorni odbor

Član 71.

Nadzorni odbor formira se za zdravstvene ustanove tipa federalnih zdravstvenih zavoda, kao i zdravstvene ustanove čiji je osnivač jedan ili više kantona i Federacija zajedno.

Nadzorni odbor iz stava 1. ovog člana vrši nadzor nad radom i poslovanjem zdravstvene ustanove.

Nadzorni odbor zdravstvene ustanove ima tri člana, i to dva u ime osnivača, a jednog u ime zaposlenika zdravstvene ustanove, uz zastupljenost oba pola.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora zdravstvenih ustanova iz stava 1. ovog člana imenuju se i razrješavaju u proceduri u skladu sa propisima o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji.

Predsjednika i članove nadzornog odbora federalnih zdravstvenih zavoda i zdravstvene ustanove čiji je osnivač jedan ili više kantona i Federacija zajedno, imenuje i razrješava Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnog ministra.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora imenuju se na period od četiri godine, sa mogućnošću ponovnog izbora, a najviše za još jedan mandatni period.

Na naknade za rad predsjednika i članova nadzornih odbora, primjenjuju se odredbe člana 64. stav 11. ovog zakona.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora zdravstvenih ustanova dužni su potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa prije preuzimanja funkcije.

Način izbora, opoziva i mandat članova nadzornog odbora zdravstvene ustanove vrši se u skladu sa propisima o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 72.

Nadzorni odbor:

- analizira izvještaj o poslovanju zdravstvene ustanove;
- u vršenju nadzora nad upotrebom sredstava za rad pregleda godišnji izvještaj o poslovanju i godišnji obračun;
- pregleda i provjerava urednost i zakonitost vođenja poslovnih knjiga.

Nadzorni odbor sačinjava godišnji izvještaj o poslovanju zdravstvene ustanove na osnovu obavljenih aktivnosti iz stava 1. ovog člana, te pregleda izvještaj o radu direktora i upravnog odbora zdravstvene ustanove.

Izvještaj iz stava 2. ovog člana nadzorni odbor dostavlja osnivaču, upravnom odboru i direktoru zdravstvene ustanove.

Stručno vijeće

Član 73.

Stručno vijeće zdravstvene ustanove je savjetodavni organ direktoru.

Članove stručnog vijeća, na prijedlog šefova organizacionih jedinica zdravstvene ustanove, uz ravnopravnu zastupljenost oba pola, imenuje direktor.

U radu stručnog vijeća mogu učestvovati i zdravstveni saradnici.

U stručno vijeće iz stava 1. ovog člana može se imenovati zdravstveni radnik - zakupac jedinica zakupa zdravstvene ustanove.

Bliže odredbe o načinu rada i odlučivanja stručnog vijeća biće uređene poslovníkom o radu stručnog vijeća zdravstvene ustanove, na koji saglasnost daje direktor zdravstvene ustanove.

Član 74.

Stručno vijeće zdravstvene ustanove:

- raspravlja i odlučuje o pitanjima iz oblasti stručnog rada ustanove;
- predlaže stručna rješenja u sklopu djelatnosti zdravstvene ustanove;
- predlaže stručne osnove za program rada i razvoja zdravstvene ustanove;
- predlaže mjere za unapređenje kvalitete i bezbjednosti rada u zdravstvenoj ustanovi;
- daje upravnom odboru i direktoru mišljenja i prijedloge u pogledu organizacije rada i uslova za razvoj zdravstvene djelatnosti u skladu sa finansijskim mogućnostima;
- predlaže specijalističko usavršavanje zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, te stručno usavršavanje iz oblasti subspecijalnosti zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika za potrebe zdravstvene ustanove;
- predlaže upravnom odboru obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika u slučajevima od posebnog interesa za građane i rad zdravstvene ustanove;
- brine se o provođenju unutrašnjeg nadzora nad stručnim radom zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika ustanove;
- obavlja i druge poslove propisane statutom.

Etički komitet

Etički komitet zdravstvene ustanove

Član 75.

Etički komitet zdravstvene ustanove je organ koji obezbjeđuje obavljanje djelatnosti ustanove na načelima etike i medicinske deontologije.

Etički komitet imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove i sačinjava ga najmanje devet članova, uz ravnopravnu zastupljenost oba pola, s tim da najmanje jedan član etičkog komiteta treba biti predstavnik nemedicinskih struka i najmanje dva člana koji nisu radnici zdravstvene ustanove.

Upravni odbor imenuje i zamjenike članova etičkog komiteta.

Mandat, način izbora, kao i način finansiranja etičkog komiteta uređuje se statutom zdravstvene ustanove.

Etički komitet donosi poslovnik o svome radu.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu imenovati zajednički etički komitet.

Zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost transplantacije organa i tkiva formira etički komitet u oblasti uzimanja i presađivanja organa i tkiva u svrhu liječenja saglasno propisu o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja.

Član 76.

Etički komitet zdravstvene ustanove:

- prati primjenu etike i medicinske deontologije u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove,
- daje saglasnost za provođenje medicinskih i naučnih ispitivanja, kao i kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi, koja se smatra prethodnim postupkom u okviru odobranja tih ispitivanja od strane nadležnog organa,
- bavi se analizom i prijedlozima propisa iz oblasti zdravstva sa aspekta etike i medicinske deontologije,
- prati povrede prava pacijenata i sistemski radi na unapređenju stanja u ovoj oblasti u skladu sa propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata,
- saraduje sa nadležnim komorama iz oblasti zdravstva,
- rješava i druga etička pitanja u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove.

Etički komitet Federalnog ministarstva i kantonalnih ministarstava zdravstva

Član 77.

Etički komitet Federalnog ministarstva je stručno tijelo koje prati pružanje i provođenje zdravstvene zaštite na načelima etike i medicinske deontologije.

Federalni ministar imenuje i razrješava predsjednika i članove Etičkog komiteta, uz ravnopravnu zastupljenost oba pola.

Etički komitet ima pet članova koji se biraju iz reda istaknutih stručnjaka koji imaju značajne rezultate u radu, kao i doprinos u oblasti zdravstvene zaštite, profesionalne etike zdravstvenih radnika i humanističkih nauka.

Mandat članova Etičkog komiteta traje četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora za još jedan mandatni period.

Etički komitet donosi poslovnik o radu.

Etički komitet ima pravo nadoknade za svoj rad, a koja se isplaćuje iz sredstava Buxeta Federacije.

Visinu nadoknade za rad Etičkog komiteta iz stava 6. ovog člana, rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Etički komitet kantonalnog ministarstva formira se radi obavljanja poslova i zadatka iz stava 1. ovog člana za područje kantona.

Sastav etičkog komiteta kantonalnog ministarstva, koji odražava ravnopravnu zastupljenost oba pola, bliže određenje djelokruga rada, kao i način odlučivanja bliže se uređuje kantonalnim propisima.

Visinu nadoknade za rad Etičkog komiteta iz stava 8. ovog člana, koja se isplaćuje iz buxeta kantona, rješenjem utvrđuje kantonalni ministar.

Član 78.

Nadležnosti Etičkog komiteta Federalnog ministarstva su:

- prati primjenu načela etike i medicinske deontologije zdravstvenih radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti na teritoriji Federacije;
- koordiniše rad etičkih komiteta kantona;
- daje saglasnost za provođenje medicinskih i naučnih ispitivanja za dva ili više kantona, kao i Federacije, koja se smatra prethodnim postupkom u okviru odobravanja tih ispitivanja od strane nadležnog organa;
- prati provođenje medicinskih i naučnih ispitivanja, kao i kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava na teritoriji dva ili više kantona, kao i Federacije;
- prati upotrebu odobrenih novih zdravstvenih tehnologija na teritoriji Federacije;
- daje mišljenja o spornim pitanjima koja su od značaja za provođenje medicinskih i naučnih ispitivanja u oblasti zdravstva;
- prati provođenje odluka i razmatra stručna pitanja u vezi sa primjenom mjera u zdravstvenim ustanovama na teritoriji Federacije;
- prati povrede prava pacijenata i sistemski radi na unapređenju stanja u ovoj oblasti u skladu sa propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata;
- podnosi godišnji izvještaj federalnom ministru o svom radu, kao i o uočenim problemima, nedostacima i primjedbama u radu etičkih komiteta kantona, odnosno etičkih komiteta zdravstvenih ustanova;
- razmatra i druga pitanja etike i medicinske deontologije u provođenju zdravstvene zaštite.

Etički komitet kantona obavlja poslove i zadatke iz alineja 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 10. stav 1. ovog člana, a koji su od interesa za područje kantona, te koordiniše rad etičkih komiteta zdravstvenih ustanova na svom području.

Komisija za lijekove

Član 79.

Komisija za lijekove zdravstvene ustanove je organ koji obezbjeđuje provođenje:

- svih aktivnosti u vezi sa primjenom lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi;
- kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi;
- šestomjesečnog finansijskog izvještavanja o kliničkim ispitivanjima lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi, za potrebe direktora i upravnog odbora;
- praćenje, preduzimanje mjera za izbjegavanje i smanjivanje nuspojava lijekova i medicinskih sredstava, kao i koordinisanja aktivnosti u vezi sa prijavom nuspojava lijekova i medicinskih sredstava nadležnom državnom organu u skladu sa propisom o lijekovima i medicinskim sredstvima;
- predlaganja liste lijekova i medicinskih sredstava koji se primjenjuju u zdravstvenoj ustanovi, u skladu sa zakonom;
- praćenja potrošnje lijekova i medicinskih proizvoda, te predlaganja mjera za racionalnu upotrebu lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi;
- preduzimanje mjera sa ciljem izbjegavanja interakcija, terapijskog dupliciranja ili pojave alergije kod upotrebe lijekova u zdravstvenoj ustanovi;
- pripremanja tenderske dokumentacije u postupcima javnih nabavki lijekova i medicinskih sredstava;
- i drugih poslova u skladu s ovim zakonom, kao i propisom o lijekovima i medicinskim sredstvima.

Komisiju za lijekove imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove i čini ga najmanje pet članova koji se imenuju iz redova specijalista medicine, farmacije i stomatologije, uz ravnopravnu zastupljenost oba pola.

Bliže odredbe o načinu rada i odlučivanja komisije za lijekove uređuju se poslovnikom o radu komisije za lijekove zdravstvene ustanove.

Komisija za lijekove zdravstvene ustanove koja nije ovlašćena za klinička ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava, ne obavlja djelatnost navedenu u stavu 1. alineja 2. i 3. ovog člana.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu imenovati zajedničku komisiju za lijekove.

Komisija za poboljšanje kvaliteta i bezbjednosti zdravstvenih usluga

Član 80.

Komisija za poboljšanje kvaliteta i bezbjednosti zdravstvenih usluga je stručno tijelo zdravstvene ustanove koje obavlja poslove i zadatke u pogledu uspostave sistema poboljšanja kvaliteta i bezbjednosti zdravstvenih usluga u zdravstvenoj ustanovi, kao i druge poslove utvrđene propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, bezbjednosti i akreditaciji u zdravstvu.

Komisija iz stava 1. ovog člana odražavaće ravnopravnu zastupljenost oba pola.

Član 81.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na osnivanje, rukovođenje, upravljanje i nadzor nad zdravstvenom ustanovom, kao i odredbe o osnivanju stručnih tijela zdravstvene ustanove, odgovarajuće se primjenjuju i na zdravstvene ustanove u privatnoj i mješovitoj svojini.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u privatnoj, odnosno mješovitoj svojini ima najmanje tri člana, a imenuje ih i razrješava vlasnik zdravstvene ustanove.

VIII. VRSTE ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Član 82.

Zdravstvene ustanove organizuju svoj rad kao zdravstvene ustanove primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, specijalizovane zdravstvene ustanove i ostale zdravstvene ustanove.

Zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite

Dom zdravlja

Član 83.

Dom zdravlja je zdravstvena ustanova za pružanje zdravstvene zaštite stanovništvu određenog područja u sklopu zdravstvene djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Član 84.

Dom zdravlja na svom području obezbjeđuje obavljanje djelatnosti iz člana 33. ovog zakona.

Dom zdravlja pruža primarnu zdravstvenu zaštitu kroz timove porodične medicine, laboratoriju, službu za radiološku dijagnostiku, službu za hitnu medicinsku pomoć, kao i službe u zajednici.

Službe u zajednici iz stava 2. ovog člana čine: centar za mentalno zdravlje u zajednici, centar za fizikalnu rehabilitaciju, služba polivalentne zubozdravstvene zaštite, služba sestara u zajednici i druge službe u zajednici koje se utvrđuju i formiraju na osnovu potreba stanovništva, a po prethodnom mišljenju zavoda za javno zdravstvo kantona, te uz saglasnost kantonalnog ministra.

Ukoliko nisu obezbjeđene službe u zajednici iz stava 3. ovog člana, specijalističko-konsultativna djelatnost iz dijela tih službi, obavlja se na način i pod uslovima utvrđenim u članu 39. stav 3. ovog zakona, osim kod službi za zdravstvenu zaštitu djece i zdravstvenu zaštitu žena koje se tada organizuju u skladu sa članom 33. ovog zakona.

Dom zdravlja je dužan učestvovati u obezbjeđenju uslova za pružanje specijalističko-konsultativne djelatnosti i djelatnosti javnog zdravstva na svom području, a u skladu sa ugovorom sa zavodom zdravstvenog osiguranja kantona.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, na područjima sa specifičnim potrebama pružanja zdravstvene zaštite stanovništvu, u domu zdravlja može se organizovati i stacionar za dijagnostiku i liječenje akutnih bolesnika.

Član 85.

Dio djelatnosti doma zdravlja može se pružati ugovaranjem pružanja zdravstvenih usluga sa drugom zdravstvenom ustanovom ili privatnom praksom.

Ambulanta porodične medicine

Član 86.

Ambulanta porodične medicine je dio zdravstvenog sistema u kojoj se promocijom zdravlja, sprečavanjem, suzbijanjem, ranim otkrivanjem, liječenjem bolesti i rehabilitacijom obezbjeđuje primarni nivo zdravstvene zaštite.

Ambulanta porodične medicine može se organizovati kao dio doma zdravlja ili privatna praksa.

U ambulanti iz stava 1. ovog člana se ostvaruje prvi kontakt građana sa zdravstvenim sistemom i dobijaju informacije o pravima i obavezama pacijenata u skladu sa zakonom.

Član 87.

U ambulanti porodične medicine radi tim porodične medicine.

Tim porodične medicine čini specijalista porodične medicine i najmanje jedna medicinska sestra-tehničar, koja ima dodatnu edukaciju iz porodične medicine.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, tim porodične medicine može da čini specijalista druge grane medicine sa dodatnom edukacijom iz porodične medicine, odnosno doktor medicine sa dodatnom edukacijom iz porodične medicine i najmanje jedna medicinska sestra-tehničar, koja ima dodatnu edukaciju iz porodične medicine.

Poslovi zdravstvene njege u zajednici mogu se obavljati u timu porodične medicine uključivanjem u tim još jedne medicinske sestre-tehničara koja ima edukaciju zdravstvene njege u zajednici ili kroz službe sestara u zajednici.

Plan i program dodatne edukacije iz porodične medicine, kao i edukacije iz zdravstvene njege u zajednici, te način obavljanja ove edukacije utvrđuje se pravilnikom federalnog ministra.

Centar za mentalno zdravlje u zajednici

Član 88.

Centar za mentalno zdravlje u zajednici obavlja promociju i prevenciju mentalnog zdravlja, rehabilitaciju mentalno oboljelih lica, prevenciju invaliditeta i rehabilitaciju, te brigu i pomoć onesposobljenih.

Pored poslova iz stava 1. ovog člana centar za mentalno zdravlje u zajednici obavlja i: zdravstveno-promotivni rad na unapređenju mentalnog zdravlja u zajednici; proaktivan pristup u prepoznavanju i ranom dijagnostičiranju lica sa rizikom po mentalno zdravlje; edukaciju bolesnika, članova porodice i radne okoline; psihološko savjetovanje u porodici i zajednici; procjenu rizika po mentalno zdravlje u zajednici; planiranje i provođenje okupacione terapije u zajednici; psihološka mjerenja putem testova; vanbolničke terapijske i rehabilitacione postupke iz domena zaštite mentalnog zdravlja; socioterapiju; tretman bolesti zavisnosti u vanbolničkim uslovima.

Stručno osoblje zaposleno u centru iz stava 1. ovog člana treba imati edukaciju iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstancija.

Centar iz stava 1. ovog člana se organizuje kao dio doma zdravlja.

Bliži uslovi koje mora ispunjavati centar iz stava 1. ovog člana, kao i način njegovog organizovanja, te plan i program, trajanje edukacije, kao i način provođenja edukacije iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstancija utvrđuju se pravilnikom federalnog ministra.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju

Član 89.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju obavlja zdravstveno promotivni rad iz oblasti fizikalne medicine; vanbolničke terapijske i rehabilitacione postupke iz domena fizikalne medicine; okupacione tretmane; testiranje i procjena testova, saraduje sa drugim službama sa ciljem unapređenja tretmana pacijenata.

Centar iz stava 1. ovog člana se organizuje kao dio doma zdravlja.

Bliže uslove koje mora ispunjavati centar iz stava 1. ovog člana, kao i način njegovog organizovanja propisuje pravilnikom federalni ministar.

Ustanova za hitnu medicinsku pomoć

Član 90.

Ustanova za hitnu medicinsku pomoć je zdravstvena ustanova koja provodi mjere hitne medicinske pomoći i obezbjeđuje prevoz oboljelih, stradalih i povređenih u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu i pruža medicinsku pomoć za vrijeme prevoza.

Ustanova iz stava 1. ovog člana može obavljati edukaciju zdravstvenih radnika iz oblasti urgentne medicine, zbrinjavanja povrijeđenih i naglo oboljelih kod kojih je došlo do životne ugroženosti, kao i edukaciju o načinu obavljanja adekvatnog hitnog medicinskog transporta, pod uslovom da ima ugovor sa fakultetom zdravstvenog usmjerenja.

Ustanova iz stava 1. ovog člana može se organizovati kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao dio doma zdravlja.

Uslove, organizaciju i način rada hitne medicinske pomoći utvrdiće pravilnikom federalni ministar.

Ustanova za zdravstvenu njegu u kući

Član 91.

Ustanova za zdravstvenu njegu u kući je zdravstvena ustanova koja provodi zdravstvenu njegu i rehabilitaciju bolesnika po uputama doktora medicine-porodičnog liječnika.

Ustanova iz stava 1. ovog člana može se organizovati kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao privatna praksa.

Bliže uslove koje mora ispunjavati ustanova iz stava 1. ovog člana, kao i način njenog organizovanja propisuje pravilnikom federalni ministar.

Apoteka

Član 92.

Apoteka je zdravstvena ustanova koja vrši nabavku lijekova i medicinskih sredstava, skladištenje, čuvanje pod propisanim režimom, izdavanje i distribuciju lijekova i medicinskih sredstava, kao i izradu galenskih i magistralnih pripravaka u skladu sa propisom o apotekarskoj djelatnosti.

Ustanova za palijativnu njegu

Član 93.

Ustanova za palijativnu njegu je socijalno zdravstvena ustanova koja ima palijativni interdisciplinarni tim, ambulantu za bol i palijativnu njegu.

Ustanova iz stava 1. ovog člana može biti organizovana kao samostalna ustanova.

Obavljanje zdravstvenih usluga u ustanovi iz stava 1. ovog člana uređuje se ugovorom između doma zdravlja ili bolnice i zavoda zdravstvenog osiguranja kantona.

Zdravstvene usluge palijativne njege i terapije bola mogu se pružati i u zdravstvenim ustanovama primarnog nivoa zdravstvene zaštite i posebnim odjelima zdravstvenih ustanova bolničkog nivoa zdravstvene zaštite.

Zdravstvena zaštita u ustanovama socijalne zaštite

Član 94.

U ustanovama socijalne zaštite koje zbrinjavaju djecu bez roditelja, djecu za koju se roditelji ne brinu, socijalno zapuštenu djecu, fizički i duševno oštećenu djecu, odrasla lica, te nemoćna i stara lica, mjere zdravstvene zaštite provode se putem domova zdravlja, odnosno zdravstvenih radnika u privatnoj praksi.

Obavljanje primarne zdravstvene zaštite iz stava 1. ovog člana obavezno se uređuje ugovorom između doma zdravlja, odnosno privatnog zdravstvenog radnika i zavoda zdravstvenog osiguranja kantona.

U ustanovama socijalne zaštite koje zbrinjavaju lica zavisna o tuđoj pomoći, kojim je potrebna zdravstvena njega i rehabilitacija, po uputama i pod stručnim nadzorom doktora medicine, obezbjeđuju se mjere zdravstvene zaštite u skladu s uslovima u pogledu prostora, opreme i kadra koje propisuje kantonalni ministar.

Troškove zdravstvene zaštite iz stava 3. ovog člana iznad utvrđenog zdravstvenog standarda snosi ustanova socijalne zaštite.

Zdravstvene ustanove sekundarne zdravstvene zaštite

Poliklinika

Član 95.

Poliklinika je zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita, dijagnostika i medicinska rehabilitacija, osim bolničkog liječenja.

Poliklinika se osniva kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao dio bolnice.

Kada se poliklinika osniva kao samostalna zdravstvena ustanova, djelatnost se mora obavljati najmanje u dvije ordinacije različitih ili istih specijalističkih ili subspecijalističkih djelatnosti, odnosno u jednoj ordinaciji specijalističke, odnosno subspecijalističke djelatnosti i laboratoriju.

Poliklinika mora za svaku svoju registrovanu djelatnost zapošljavati u radni odnos, u punom radnom vremenu, najmanje jednog doktora medicine, odnosno doktora stomatologije specijalistu odgovarajuće grane specijalnosti, zavisno o djelatnostima poliklinike.

Ako poliklinika ima medicinsko-biohemijski laboratorijum mora zapošljavati u radni odnos, u punom radnom vremenu, najmanje jednog doktora medicine specijalistu medicinske biohemije ili jednog diplomiranog inženjera medicinske laboratorijske dijagnostike.

Centar za dijalizu

Član 96.

Centar za dijalizu obavlja dijagnostiku i liječenje pacijenata kroz tretman hemodijalize i peritonealne dijalize.

Centar iz stava 1. ovog člana može se organizovati kao samostalna zdravstvena ustanova, dio doma zdravlja ili dio bolnice.

Bliži uslovi u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize, kategorizacija dijaliznih centara i postupak njihove verifikacije, kategorizacija zdravstvenih usluga, radnih timova u dijaliznim centrima, edukacija zaposlenih u dijaliznim centrima, kategorizacija medicinsko-tehničke opreme u dijaliznim centrima, sadržaj standardnog seta lijekova i potrošnog materijala za dijalizu, uslovi zdravstvene ispravnosti vode za dijalizu, te provođenje stručnog nadzora nad radom dijaliznih centara utvrđuje se pravilnikom federalnog ministra.

Bolnica

Član 97.

Bolnica je zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost dijagnostike, liječenja, medicinske rehabilitacije i zdravstvene njege bolesnika, te obezbjeđuje boravak i prehranu bolesnika.

Djelatnost iz stava 1. ovog člana obavlja se u opštim, specijalnim, kantonalnim i u univerzitetskim-kliničkim bolnicama.

Član 98.

Opšta bolnica je zdravstvena ustanova koja obavlja najmanje djelatnosti hirurgije, interne medicine, pedijatrije, te ginekologije i porodajnog i ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni.

Izuzetno, opšta bolnica iz stava 1. ovog člana može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrovana, ako ispunjava uslove za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verifikovana od Federalnog ministarstva.

Član 99.

Specijalna bolnica je zdravstvena ustanova za specijalističko-konsultativno i bolničko liječenje određenih bolesti ili određenih dobnih grupa stanovništva, koja osim uslova iz člana 102. ovog zakona ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni.

Izuzetno, specijalna bolnica iz stava 1. ovog člana može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrovana, ako ispunjava uslove za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verifikovana od Federalnog ministarstva.

Član 100.

Za područje jednog ili više kantona može se organizovati i kantonalna bolnica koja, pored uslova predviđenih za opštu i specijalnu bolnicu, ispunjava posteljne, dijagnostičke i druge uslove utvrđene kantonalnim zakonom.

Izuzetno, kantonalna bolnica iz stava 1. ovog člana može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrovana, ako ispunjava uslove za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verifikovana od Federalnog ministarstva.

Član 101.

Univerzitetska-klinička bolnica je bolnica koja obavlja tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz više od polovine registrovanih specijalističkih djelatnosti, stručno usavršavanje, dodiplomsku i postdiplomsku nastavu, kao i naučnoistraživački rad za djelatnosti za koje je osnovana.

Organizacioni dijelovi bolnice iz stava 1. ovog člana su klinike koje obavljaju tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz određenih specijalističkih djelatnosti, stručno usavršavanje, dodiplomsku i postdiplomsku nastavu, kao i naučnoistraživački rad za djelatnosti za koje je osnovana.

Odredbe čl. 104. i 105. ovog zakona koje se odnose na sticanje naziva univerzitetska bolnica, shodno se primjenjuju i na univerzitetske-kliničke bolnice iz stava 1. ovog člana.

Član 102.

Bolnica mora u svom sastavu imati, najmanje, jedinice za:

- specijalističko-konsultativnu djelatnost;
- radiološku, laboratorijsku i drugu dijagnostiku;
- anesteziju i reanimaciju;
- snabdijevanje lijekovima i medicinskim proizvodima - bolnička apoteka;
- transfuziološku djelatnost u skladu sa propisom o krvi i krvnim sastojcima;
- urgentno zbrinjavanje.

Bolnica iz stava 1. ovog člana mora imati obezbjedenu:

- medicinsku rehabilitaciju;
- patologiju;
- citološku, mikrobiološku i biohemijsku dijagnostiku;
- mrtvačnicu.

Ukoliko bolnica nema vlastite službe iz stava 2. alineja 1., 2. i 3. ovog člana, može ugovoriti obavljanje ovih djelatnosti sa zdravstvenom ustanovom koja ispunjava uslove predviđene zakonom za obavljanje navedenih djelatnosti i ima odobrenje nadležnog organa, a za obavljanje djelatnosti iz stava 2. alineja 4. ovog člana može ugovoriti sa ovlašćenim pravnim licem.

Član 103.

Bolnica može obavljati naučnoistraživačku djelatnost u djelatnostima za koje je registrovana u skladu sa zakonom.

Član 104.

Bolnica može dobiti status univerzitetske bolnice koji dodjeljuje javni univerzitet, na prijedlog Federalnog ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenog usmjerenja, ako se u bolnici provodi nastava u okviru univerzitetskog obrazovanja.

Status univerzitetske bolnice iz stava 1. ovog člana dodjeljuje se sa rokom važenja od pet godina.

Nastava iz stava 1. ovog člana može se provoditi po prethodno pribavljenoj saglasnosti federalnog ministra za obrazovanje i nauku i federalnog ministra.

Bolnica iz stava 1. ovog člana može obavljati i specijalistički odnosno subspecijalistički staž zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, ukoliko ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, te pribavi odobrenje za obavljanje ovog staža od federalnog ministra.

Član 105.

Uslove koje moraju ispunjavati bolnice za dodjelu naziva univerzitetska bolnica utvrdiće pravilnikom federalni ministar, uz saglasnost federalnog ministra za obrazovanje i nauku.

Sticanjem, odnosno gubitkom uslova za naziv univerzitetska bolnica, te dodjelom odgovarajućeg naziva zdravstvenoj ustanovi ili njenom dijelu ne prenose se osnivačka prava nad zdravstvenom ustanovom.

LJečilište

Član 106.

LJečilište je zdravstvena ustanova u kojoj se prirodnim ljekovitim izvorima provodi preventivna zdravstvena zaštita, specijalistička i bolnička rehabilitacija.

LJečilište je dužno da u toku korišćenja prirodnih ljekovitih izvora prati njegova ljekovita svojstva i najmanje jednom u četiri godine izvrši ponovno ispitivanje njegove ljekovitosti u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi.

LJečilište može pružati zdravstvene usluge u turizmu u skladu sa posebnim propisima.

Zavod

Član 107.

Zavod je specijalizovana zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita, uz posebnu djelatnost medicinske tehnologije, kao i određena medicinska ispitivanja.

Zdravstvene ustanove tercijarne zdravstvene zaštite

Član 108.

Zdravstvene ustanove tercijarne zdravstvene zaštite su one zdravstvene ustanove koje ispunjavaju uslove u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konsultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, a koje će se bliže urediti pravilnikom iz člana 42. ovog zakona.

Član 109.

U cilju obezbjeđenja kontinuiranosti zdravstvene zaštite iz člana 22. ovog zakona, zdravstvene ustanove primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uspostavljaju jedinstven sistem upućivanja pacijenata sa jednog na druge nivoe zdravstvene zaštite.

Sistem iz stava 1. ovog člana obuhvata razmjenu informacija, i to sa nivoa primarne zdravstvene zaštite, o zdravstvenom stanju pacijenta sa podacima o prirodi bolesti ili zdravstvenog problema zbog kojeg se obratio izabranom zdravstvenom timu ili izabranom doktoru medicine i preduzetim mjerama, a sa sekundarnog, odnosno tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite o izvršenim pregledima, nalazima i preduzetim mjerama liječenja, uključujući i detaljna uputstva za dalje liječenje.

U slučaju da se pacijentu na nivou primarne zdravstvene zaštite ne može pružiti adekvatna i blagovremena zdravstvena zaštita, zdravstvena ustanova, odnosno izabrani zdravstveni tim ili izabrani doktor medicine upućuje tog pacijenta u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu, odnosno odgovarajućem specijalisti u zdravstvenu ustanovu na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite, ili, izuzetno, u zdravstvenu ustanovu na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, radi pregleda, liječenja i davanja odgovarajućeg mišljenja i uputstva za dalje liječenje na nivou primarne zdravstvene zaštite.

Bolnice i druge zdravstvene ustanove sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite, ili liječnik specijalista kome je građanin upućen sa nivoa primarne zdravstvene zaštite, mogu tog građanina uputiti na tercijarni nivo zdravstvene zaštite, gdje se pružaju najsloženiji oblici zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti.

IX. ZDRAVSTVENE USTANOVE U KOJIM SE IZVODI NASTAVA

Član 110.

Obrazovanje studenata i učenika za potrebe zdravstva vrše fakulteti i škole zdravstvenog usmjerenja.

U bolnicama koje imaju status univerzitetska bolnica organizuju se nastava za studente fakulteta zdravstvenog usmjerenja, dodiplomska i postdiplomska nastava.

Dio nastave koji se odnosi na porodičnu medicinu, djelatnost službi u zajednici, javnog zdravstva, medicine rada, bolesti zavisnosti izvodi se u zavodima za javno zdravstvo, zavodima za medicinu rada, zavodima za bolesti zavisnosti i domovima zdravlja koji ispunjavaju uslove propisane pravilnikom iz člana 105. stav 1. ovog zakona.

Odobrenje za obavljanje nastave u zdravstvenim ustanovama iz stava 3. ovog člana, te dobijanje statusa nastavnih zavoda odnosno nastavnih zdravstvenih ustanova, dodjeljuje javni univerzitet, na prijedlog Federalnog ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Član 111.

Nastavnici zdravstveni radnici koji izvode nastavu u zdravstvenim ustanovama za potrebe fakulteta zdravstvenog usmjerenja mogu zasnovati istovremeno radni odnos sa jednom zdravstvenom ustanovom i jednim fakultetom zdravstvenog usmjerenja, na način da u svakoj ustanovi, odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerenja obavljaju poslove sa nepunim radnim vremenom, tako da njihovo puno radno vrijeme bude usaglašeno sa radnim vremenom utvrđenim propisima o radu.

Zdravstvena ustanova i fakultet zdravstvenog usmjerenja ugovorom uređuju pitanja iz radnog odnosa u izvođenju nastave.

Način obavljanja poslova sa nepunim radnim vremenom pri izvođenju nastave zdravstvenih radnika iz stava 1. ovog člana pravilnikom propisuje federalni ministar za obrazovanje i nauku, uz saglasnost federalnog ministra.

Član 112.

Fakultet zdravstvenog usmjerenja može u skladu sa ovim zakonom osnovati unutrašnje organizacijske cjeline u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost za potrebe fakultetske nastave.

Ispunjenost uslova za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz stava 1. ovog člana utvrđuje Federalno ministarstvo.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje uslove prostora, opreme i kadra za obavljanje zdravstvene djelatnosti za potrebe fakultetske nastave, uz saglasnost federalnog ministra za obrazovanje i nauku.

Za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz stava 1. ovoga člana fakultet zdravstvenog usmjerenja može ostvarivati sredstva ugovorom sa nadležnim zavodom zdravstvenog osiguranja kantona.

X. FEDERALNI I KANTONALNI ZDRAVSTVENI ZAVODI

Član 113.

Federalni i kantonalni zdravstveni zavodi su zdravstvene ustanove koje obavljaju djelatnost iz člana 43. ovog zakona.

Federalni zdravstveni zavodi su Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine i Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine.

Kantonalni zdravstveni zavodi su: Zavod za javno zdravstvo kantona, Zavod za medicinu rada kantona, Zavod za bolesti ovisnosti kantona i Zavod za sportsku medicinu kantona.

Kantonalnim propisima može se regulisati i osnivanje i rad drugih zavoda na kantonalnom nivou.

Federalni i kantonalni zdravstveni zavodi u kojima se obavlja nastava i koji su nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja, imaju pravo na dodatak svom nazivu - nastavni zavodi.

Član 114.

Za obavljanje svojih funkcija federalni i kantonalni zavodi se finansiraju iz Buxeta Federacije, odnosno buxeta kantona, kao i drugih izvora finansiranja propisanih u čl. 61. i 62. ovog zakona.

Federalni zdravstveni zavodi

Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine

Član 115.

Federalni zavod za javno zdravstvo je zdravstvena ustanova za obavljanje javnozdravstvene djelatnosti na teritoriji Federacije.

Član 116.

Federalni zavod za javno zdravstvo obavlja sljedeće poslove:

- predlaže i provodi zdravstveno statistička istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organizacije zdravstvene zaštite;
- predlaže i provodi populaciona istraživanja u svrhu praćenja, analize i ocjene zdravstvenog ponašanja, prisutnosti populacionih faktora rizika i faktora rizika iz životne okoline, kao i drugih faktora čiji su rizici po zdravlje prepoznati;
- predlaže razvoj politika za zdravlje i planira, predlaže i učestvuje u provođenju mjera za očuvanje i unapređenje zdravlja stanovništva;
- predlaže program mjera zdravstvene zaštite;
- učestvuje u izradi nomenklature usluga i poslova zdravstvene djelatnosti;
- planira, predlaže, prati i evaluira specifičnu zdravstvenu zaštitu mladih, naročito u osnovnim i srednjim školama, te na fakultetima;
- prati i evaluira provođenje preventivno-promotivnih programa, te drugih mjera zdravstvene zaštite;
- priprema, prati i evaluira programe zaštite zdravlja rizičnih grupa stanovništva i stanovništva sa posebnim potrebama;
- prati i analizira epidemiološko stanje, predlaže, organizuje, provodi i evaluira preventivne i protivepidemijske mjere u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- planira i vrši centralnu distribuciju vakcina, nadzire i evaluira provođenje obaveznih imunizacija;

- planira i nadzire provođenje preventivnih i protivepidemijskih mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije;
- prati i ocjenjuje zdravstveno stanje zaposlenika na izvorima jonizirajućeg zračenja, prati i ocjenjuje radiološku ispravnost vode, namirnica i građevinskog materijala, te vrši monitoring radioaktivnosti biosfere;
- obavlja poslove radiološko hemijsko biološke zaštite u slučaju akcidenta;
- vrši kontrolu, demontažu i skladištenje zatvorenih izvora zračenja;
- obavlja mikrobiološku djelatnost od interesa za Federaciju;
- prati, analizira, proučava i ocjenjuje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za dijalizu, vode za rekreaciju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe na terenu, zdravstvene ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe, kao i onih namijenjenih međunarodnom prometu;
- predlaže i provodi aktivnosti na unapređenju sistema zdravstvene bezbjednosti proizvodnje i prometa životnih namirnica, vode i predmeta opšte upotrebe u cilju smanjenja rizika od obolijevanja i drugih štetnih posljedica po zdravlje;
- ispituje, prati, analizira i ocjenjuje uticaj faktora okoline na zdravlje ljudi, te predlaže i učestvuje u provođenju mjera za sprečavanje njihovih štetnih djelovanja;
- planira, predlaže i provodi aktivnosti na uspostavi, razvoju i upravljanju zdravstvenim- informacijskim sistemom;
- učestvuje u edukaciji zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u dodiplomskom i postdiplomskom obrazovanju kao nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja, pod uslovom da ima zaključen ugovor sa fakultetom zdravstvenog usmjerenja;
- planira, organizuje i provodi djelatnost kontinuirane medicinske edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja u sektoru zdravstva;
- provodi stručna i naučna istraživanja iz oblasti javnog zdravstva;
- vodi populacione registre o oboljelijima za teritoriju Federacije, te nadzire prikupljanje podataka i koordiniše rad ostalih registara u zdravstvu;
- prikuplja podatke i vodi evidencije iz oblasti bolesti ovisnosti (uključujući duvan, alkohol i psihoaktivne droge);
- daje prethodno mišljenje federalnom ministru na posebne programe mjera za suzbijanje i sprječavanje bolesti ovisnosti;
- učestvuje u organizaciji i provođenju trajne edukacije zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u oblasti suzbijanja i liječenja bolesti ovisnosti;
- bavi se izdavanjem raznih oblika publikacija iz djelokruga svog rada;
- obavlja i druge poslove na zahtjev Federalnog i kantonalnih ministarstava zdravstva, zavoda zdravstvenog osiguranja Federacije i kantona, te drugih pravnih i fizičkih lica;
- saraduje sa svim drugim učesnicima u sistemu javnog zdravlja, naročito sa zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe, kao i sa nevladinim organizacijama.

Federalni zavod za javno zdravstvo pored poslova iz stava 1. ovog člana, obavlja i sljedeće poslove:

- koordiniše i prati stručni rad zavoda za javno zdravstvo i drugih zdravstvenih ustanova koje obavljaju javnozdravstvenu djelatnost;
- daje stručno mišljenje o opravdanosti osnivanja, proširenja, promjene ili prestanka rada zdravstvene ustanove u skladu sa čl. 56., 58. i 60. ovog zakona;
- utvrđuje potrebne mjere i učestvuje u odgovoru na zahtjeve u cilju sanacije javnozdravstvenih posljedica nakon prirodnih nepogoda i nesreća izazvanih ljudskim aktivnostima u saradnji sa drugim ustanovama.

Član 117.

Federalni zavod za javno zdravstvo, pored poslova iz člana 116. ovog zakona obavlja i poslove:

- ispitivanja tvari opasnih za zdravlje i život ljudi u vodi, rijekama, moru, biljnom i životinjskom svijetu, hrani za ljude i životinje, u redovnim uslovima, u vanrednim događajima ili pri sumnji na vanredni događaj i predlaže mjere zaštite;
- planiranja i nadziranja provođenja mjera zaštite života i zdravlja ljudi od štetnog djelovanja otrovnih tvari pri redovnom korišćenju, odnosno u slučajevima vanrednog događaja ili pri sumnji na vanredni događaj;

- dopunskog stručnog osposobljavanja za rad sa otrovnim tvarima, kao i provjeru dopunske stručne osposobljenosti, čiji plan i program podliježe saglasnosti federalnog ministra;
- poslove iz oblasti medicine rada, kao i bolesti ovisnosti, koji su od interesa za Federaciju u skladu sa čl. 121. stav 2. i 124. stav 3. ovog zakona.

Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine

Član 118.

Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federalni zavod za transfuzijsku medicinu) je zdravstvena ustanova koja obavlja transfuzijsku djelatnost na teritoriji Federacije, u skladu sa propisom o krvi i krvnim sastojcima.

Federalni zavod za transfuzijsku medicinu pored poslova iz stava 1. ovog člana:

- oblikuje doktrinu i usklađuje primjenu standarda u prikupljanju krvi i krvnih sastojaka, laboratorijskim ispitivanjima, preradi, čuvanju, distribuciji, transportovanju krvnih sastojaka i lijekova proizvedenih iz krvi i njihovoj kliničkoj primjeni,
- koordiniše promociju i organizaciju davanja krvi sa Crvenim krstom Federacije,
- usklađuje i nadzire stručni rad u transfuzijskim centrima i odsjecima za transfuziju,
- provodi kontrolu kvaliteta rada, reagensa i preparata u transfuziologiji.

Uslovi, organizacija i način obavljanja transfuzijske djelatnosti uređeni su propisom iz stava 1. ovog člana.

Kantonalni zdravstveni zavodi

Zavod za javno zdravstvo kantona

Član 119.

Zavod za javno zdravstvo kantona je zdravstvena ustanova koja obavlja javnozdravstvenu djelatnost za područje kantona.

Zavod iz stava 1. ovog člana obavlja sljedeće poslove:

- predlaže programe zdravstvene zaštite iz djelokruga svog rada;
- provodi zdravstveno statistička istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organizacije i rada zdravstvenih ustanova za područje kantona;
- prati, ocjenjuje i analizira zdravstveno stanje stanovništva, kao i organizaciju i rad zdravstvenih ustanova na području kantona;
- planira, organizuje i provodi aktivnosti promocije zdravlja i zdravstvenog vaspitanja stanovništva;
- učestvuje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje hroničnih masovnih bolesti, uključujući i bolesti ovisnosti;
- prati, analizira i ocjenjuje uticaj okoline i hrane na zdravstveno stanje stanovništva na području kantona, te predlaže mjere za unapređenje stanja u oblasti;
- provodi preventivno vaspitne mjere zdravstvene zaštite u osnovnim i srednjim školama, kao i fakultetima za područje kantona;
- koordiniše, usklađuje i stručno povezuje rad zdravstvenih ustanova za područje kantona;
- kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite i nadzora sa epidemiološkom analizom stanja na području kantona i provodi protivepidemijske mjere, te nadzire provođenje obaveznih imunizacija;
- obavlja raspodjelu obaveznih vakcina zdravstvenim ustanovama na primarnom nivou zdravstvene zaštite na području kantona,
- nadzire provođenje mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, te provodi preventivne i protivepidemijske postupke dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije za područje kantona;
- obavlja sanitarnu hemijsku i sanitarnu mikrobiološku dijagnostičku djelatnost;
- učestvuje u izradi i provođenju pojedinih programa zdravstvene zaštite u vanrednim prilikama;

- stručno-metodološki nadzire i usmjerava rad higijensko-epidemioloških službi na području kantona;
- surađuje sa drugim zdravstvenim ustanovama na području kantona, kao i sa nadležnim organima lokalne samouprave i drugim ustanovama i organizacijama od značaja za unapređenje javnog zdravlja.

Zavod za javno zdravstvo kantona, pored poslova iz stava 2. ovog člana, može obavljati i sljedeće poslove:

- planira, organizuje i provodi djelatnost kontinuirane medicinske edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja u sektoru zdravstva;
- izrađuje, implementira i evaluira projekte u oblasti zdravstva i zdravstvene zaštite;
- provodi obuku zaposlenih za sticanje osnovnih znanja o higijeni životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe, kao i ličnoj higijeni lica koja rade u proizvodnji i prometu životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe;
- obavlja hemijske, bakteriološke, serološke, toksikološke i virusološke preglede i ispitivanja u vezi sa proizvodnjom i prometom životnih namirnica, vode, vazduha i predmeta opšte upotrebe, kao i preglede u vezi sa dijagnostikom zaraznih i nezaraznih bolesti;
- ispituje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za dijalizu, vode za rekreaciju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe, te zdravstvenu ispravnost životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe;
- provodi mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije;
- predlaže i provodi aktivnosti na unapređenju sistema zdravstvene bezbjednosti proizvodnje i prometa životnih namirnica, vode i predmeta opšte upotrebe u cilju smanjenja rizika od obolijevanja i drugih štetnih posljedica po zdravlje,
- vrši zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim licima u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- daje stručno mišljenje o opravdanosti osnivanja, proširenja, promjene ili prestanka rada zdravstvene ustanove u skladu sa čl. 56., 58. i 60. ovog zakona;
- vrši sanitarne preglede zaposlenih koji se obavezno provode radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika;
- učestvuju u provođenju vanjske provjere kvaliteta stručnog rada u drugim zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi;
- bavi se izdavanjem raznih oblika publikacija iz djelokruga svog rada;
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Zavod za medicinu rada kantona

Član 120.

Zavod za medicinu rada kantona je zdravstvena ustanova za obavljanje djelatnosti specifične zdravstvene zaštite radnika na području kantona.

Djelatnost medicine rada obuhvata zaštitu i očuvanje zdravlja radnika u bezbjednoj i zdravoj radnoj okolini.

Zavod za medicinu rada kantona koordiniše i stručno nadzire sve zdravstvene ustanove koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika na području kantona za koje su osnovani.

Za obavljanje specifične zdravstvene zaštite radnika iz čl. 35. i 36. ovog zakona, može se osnovati i zdravstvena ustanova za specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika.

Član 121.

Zavod za medicinu rada kantona obavlja sljedeće poslove:

- provodi statistička istraživanja iz oblasti medicine rada;
- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja radnika;
- organizuje i provodi specifičnu zdravstvenu zaštitu u cilju prevencije i obezbjeđenja zdravlja na radu;
- ispituje i verifikuje profesionalne bolesti, kao i povrede na radu;
- vodi registar priznatih profesionalnih bolesti u skladu sa preporukama Komisije Evropske unije, te provodi statističku obradu istih profesionalnih bolesti u skladu s Evropskom statistikom (ESOD);

- prati i proučava povrede na radu u skladu s Evropskom statistikom povreda na radu (ESANJ), te pojavu i uzroke invalidnosti uzrokovanih profesionalnim bolestima i povredama na radu za područje za koje je zavod osnovan;
- oblikuje doktrinu, standarde i metode rada pri ocjenjivanju zdravstvene sposobnosti i praćenju zdravstvenog stanja zaposlenika na poslovima sa posebnim uslovima rada, vozača svih vrsta motornih vozila, pomoraca, vazduhoplovnog osoblja i drugih zaposlenika u saobraćaju;
- utvrđuje jedinstvenu metodologiju i postupke u programiranju, planiranju i provođenju mjera prevencije i bezbjednosti na radu;
- ispituje nove zdravstvene tehnologije, kao i primjenu novih metoda prevencije, dijagnostike, liječenja i rehabilitacije u oblasti medicine rada;
- prati savremena dostignuća u oblasti organizacije medicine rada i predlaže mjere za unapređenje i razvoj u oblasti medicine rada;
- izučava sve faktore profesionalnih rizika i vrši njihovu identifikaciju, kvalifikaciju i procjenu u oblasti profesionalne patologije i toksikologije;
- učestvuje u dopunskom stručnom osposobljavanju zdravstvenih i nezdravstvenih zaposlenika iz oblasti medicine rada;
- pruža stručnu pomoć u izradi propisa iz ove oblasti i nadzire provođenje programa mjera specifične zdravstvene zaštite;
- pruža stručnu pomoć poslodavcima, sindikatima, ustanovama i fizičkim licima ovlaštenim za obavljanje poslova zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu, kao i organima uprave iz svog djelokruga rada;
- saraduje sa zdravstvenim ustanovama svih nivoa zdravstvene zaštite;
- obavlja i druge poslove u oblasti zaštite zdravlja na radu, u skladu sa posebnim propisima.

Poslovi iz stava 1. ovog člana, koji su od interesa za Federaciju, mogu biti dodjeljeni za obavljanje Federalnom zavodu za javno zdravstvo.

Obim i vrsta poslova medicine rada od interesa za Federaciju, kao i finansiranje obavljanja poslova iz stava 2. ovog člana određuje se posebnom odlukom Vlade Federacije BiH, a na usaglašen prijedlog federalnog ministra i federalnog ministra finansija.

Član 122.

Zavod za medicinu rada kantona može obavljati i nastavu iz oblasti medicine rada ako ima ugovoreni odnos sa fakultetom zdravstvenog usmjerenja.

Odobrenje za obavljanje nastave u zavodu za medicinu rada, te dobijanje statusa nastavni zavod, dodjeljuje javni univerzitet, na prijedlog Federalnog ministra, a uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Zavod za medicinu rada kantona i zdravstvene ustanove za specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika, za obavljanje poslova iz čl. 15. i 121. ovog zakona, ostvaruju prihode putem ugovora o pružanju programa mjera specifične zdravstvene zaštite radnika sa poslodavcem, privrednim društvima i drugim pravnim licima.

Zavod za bolesti zavisnosti kantona

Član 123.

Zavod za bolesti zavisnosti kantona je specijalizovana zdravstveno-socijalna ustanova koja se bavi prevencijom, liječenjem i rehabilitacijom ovisnika.

Član 124.

Zavod za bolesti zavisnosti kantona obavlja sljedeće poslove:

- stacionarnu i ambulantno-polikliničku zdravstvenu zaštitu sa rehabilitacijom ovisnika;
- prevenciju, dijagnostiku, rehabilitaciju i socijalnu reintegraciju ovisnika;

- provodi edukacije i supstitucione programe liječenja prema pravilima struke i standardima SZO;
- vodi registar zavisnika;
- ostvaruje saradnju sa drugim zdravstvenim ustanovama, a posebno drugim specijalizovanim zdravstvenim i socijalnim ustanovama za bolesti zavisnosti;
- organizuje stručna savjetovanja, seminare, javne tribine i druge aktivnosti od značaja za ostvarivanje djelatnosti zavoda;
- provodi istraživački rad na polju bolesti zavisnosti;
- organizuje i/ili provodi programe smanjenja štete za lica koja injektiraju droge;
- obavlja i druge poslove u oblasti bolesti zavisnosti, u skladu sa posebnim propisima.

Zavod za bolesti zavisnosti kantona može obavljati i nastavu iz oblasti bolesti zavisnosti, ako ima ugovorni odnos sa fakultetom zdravstvenog usmjerenja.

Poslovi iz stava 1. ovog člana, koji su od interesa za Federaciju, mogu biti dodjeljeni za obavljanje Federalnom zavodu za javno zdravstvo.

Obim i vrsta poslova u vezi sa bolestima zavisnosti od interesa za Federaciju, kao i finansiranje obavljanja poslova iz stava 3. ovog člana određuje se posebnom odlukom Vlade Federacije BiH, a na usaglašen prijedlog federalnog ministra i federalnog ministra finansija.

Zavod za sportsku medicinu kantona

Član 125.

Zavod za sportsku medicinu kantona je zdravstvena ustanova koja može biti osnovana za obavljanje specifične zdravstvene zaštite sportista za područje jednog ili više kantona (u daljnjem tekstu: Zavod sportske medicine).

Zavod sportske medicine koordinira i stručno nadzire sve sportsko-medicinske institucije koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu sportista, na području kantona za koji se osniva.

Član 126.

Zavod sportske medicine obavlja sljedeće poslove:

- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja sportista i učesnika u sportskoj rekreaciji;
- provodi preventivnu zdravstvenu zaštitu svih registrovanih sportista kroz kontrolne, periodične i sistematske specijalističke ljekarske preglede;
- specijalističku kurativnu zdravstvenu zaštitu, liječenje i rehabilitaciju oboljelih i povrijeđenih sportista;
- izrađuje i predlaže doktrinu, standarde i metode rada u zdravstvenom izboru i praćenju zdravstvenog stanja sportista po pojedinim sportskim granama na području kantona za koji se osniva;
- vodi registar specifičnih oboljenja i povreda u sportu;
- vodi naučnoistraživački rad iz oblasti sportske medicine;
- vrši edukaciju medicinskih kadrova iz sportske medicine;
- vrši ocjenu stanja zdravlja i daje saglasnost za aktivno bavljenje sportom i sportskom rekreacijom;
- prati vrhunska dostignuća sportista kroz specifična testiranja i učestvuje u pripremanju sportista za velika sportska takmičenja (svjetska prvenstva, olimpijske i mediteranske igre);
- saraduje sa zdravstvenim ustanovama svih nivoa zdravstvene zaštite;
- vrši međusobno stručno i funkcionalno povezivanje i usklađuje primjenu jedinstvene metodologije rada.

Zavod sportske medicine i jedinice sportske medicine ostvaruju prihode putem ugovornih obaveza o pružanju programa mjera specifične zdravstvene zaštite sportista sa sportskim organizacijama, ustanovama i drugim pravnim licima.

XI. REFERALNI CENTAR

Član 127.

Referalni centar može biti zdravstvena ili dio zdravstvene ustanove koja ispunjava uslove za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite.

Zdravstvena ustanova koja obavlja funkciju referalnog centra, pored osnovne djelatnosti, obavlja poslove vezane uz primjenu i praćenje jedinstvene doktrine i metodologije u dijagnostici i terapiji pojedinih bolesti, u prevenciji i rehabilitaciji i koja se svojim inovativnim pristupom i realizacijom razvojnih projekata izdvaja od drugih zdravstvenih ustanova iste djelatnosti.

Referalni centar određene zdravstvene djelatnosti je vodeća zdravstvena ili dio zdravstvene ustanove sa kojom se porede sve druge zdravstvene ustanove iste djelatnosti.

Član 128.

Referalni centar obavlja naročito sljedeće poslove:

- prati, proučava i unapređuje stanje u oblasti za koju je osnovan;
- pruža stručno-metodološku pomoć edukacijom i drugim oblicima diseminacije znanja u oblasti za koju je osnovan;
- utvrđuje doktrinarne kriterijume za dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju, kao i prevenciju pojedinih bolesti;
- daje ocjene i mišljenja za metode, postupke i programe rada iz dijela zdravstvene zaštite za koju je osnovan;
- učestvuje u planiranju, praćenju i procjeni istraživanja i poticanju primjene rezultata istraživanja u oblasti za koju je osnovan;
- prati stručno usavršavanje zdravstvenih radnika.

Za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana referalnom centru se ne obezbjeđuju dodatna sredstva.

Stručni stavovi referalnog centra postaju obavezni kada ih u formi uputstva donese federalni ministar saglasno svojim nadležnostima utvrđenim propisima o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Za isto medicinsko područje može biti određen samo jedan referalni centar.

Član 129.

Utvrđivanje ispunjenosti uslova za dodjelu naziva referalni centar obavlja Federalno ministarstvo, na osnovu podnijetog dokumentovanog zahtjeva zdravstvene ustanove.

Nakon provedenog postupka iz stava 1. ovog člana, rješenje o dodjeli naziva referalni centar donosi federalni ministar sa rokom važenja od pet godina računajući od dana objave rješenja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Rješenje donijeto u smislu stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor u skladu sa propisima o upravnim sporovima.

Rješenje o određivanju referalnog centra objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Kriterije za dodjelu naziva referalnog centra propisaće pravilnikom federalni ministar.

XII. PROCJENA ZDRAVSTVENIH TEHNOLOGIJA

Član 130.

U provođenju zdravstvene zaštite zdravstvena ustanova i privatna praksa dužne su da primjenjuju naučno dokazane, provjerene i bezbjedne zdravstvene tehnologije u prevenciji, dijagnostici, liječenju i rehabilitaciji.

Pod zdravstvenim tehnologijama, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se sve zdravstvene metode i postupci koji se mogu koristiti u cilju unapređivanja zdravlja ljudi, u prevenciji, dijagnostici i liječenju bolesti, povreda i rehabilitaciji, koji obuhvataju bezbjedne, kvalitetne i efikasne lijekove i medicinska sredstva, medicinsku opremu, medicinske procedure, medicinski softver, kao uslove za pružanje zdravstvene zaštite.

Procjenu zdravstvenih tehnologija iz stava 2. ovog člana vrši Federalno ministarstvo, na osnovu analize medicinskih, etičkih, društvenih i ekonomskih posljedica i efekata razvijanja, širenja ili korišćenja zdravstvenih tehnologija u pružanju zdravstvene zaštite.

Radi procjene zdravstvenih tehnologija federalni ministar obrazuje Komisiju za procjenu zdravstvenih tehnologija, kao stručno tijelo.

Članovi Komisije za procjenu zdravstvenih tehnologija su istaknuti zdravstveni radnici i stručnjaci iz drugih oblasti, koji su dali značajan doprinos u razvoju i istraživanju određenih oblasti medicine, stomatologije, odnosno farmacije, primjeni i razvoju zdravstvenih tehnologija, odnosno u obavljanju zdravstvene djelatnosti, uz ravnopravnu zastupljenost oba pola.

Mandat članova Komisije za procjenu zdravstvenih tehnologija traje četiri godine.

Komisija za procjenu zdravstvenih tehnologija donosi poslovnik o svom radu, na koji saglasnost daje federalni ministar.

Način uvođenja novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi, kao i postupak odobranja korišćenja zdravstvenih tehnologija, bliže se uređuje pravilnikom federalnog ministra.

Član 131.

Komisija za procjenu zdravstvenih tehnologija:

- 1) prati, koordiniše i usaglašava razvoj zdravstvenih tehnologija u Federaciji;
- 2) usaglašava razvoj zdravstvenih tehnologija u Federaciji sa međunarodnim standardima i iskustvima;
- 3) vrši procjenu postojećih i utvrđuje potrebe za uvođenjem novih zdravstvenih tehnologija potrebnih za pružanje zdravstvene zaštite koja je zasnovana na dokazima o kvalitetu, bezbjednosti i efikasnosti metoda i postupaka zdravstvene zaštite;
- 4) daje mišljenje o određivanju prioriteta za nabavku medicinske opreme, kao i za investiciono ulaganje u zdravstvene ustanove;
- 5) obavlja druge poslove po nalogu federalnog ministra.

Komisija za procjenu zdravstvenih tehnologija u postupku procjene zdravstvenih tehnologija koje se zasnivaju na primjeni medicinske opreme sa izvorima jonizujućih zračenja pribavlja mišljenje nadležne državne agencije za radijacionu i nuklearnu bezbjednost.

Sredstva za rad Komisije za procjenu zdravstvenih tehnologija obezbjeđuju se u Budžetu Federacije.

Visinu nadoknade za rad komisije iz stava 3. ovog člana, rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Član 132.

Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa podnosi zahtjev Federalnom ministarstvu za izdavanje dozvole za korišćenje novih zdravstvenih tehnologija.

Pod novim zdravstvenim tehnologijama, u smislu člana 130. ovog zakona, podrazumijevaju se i zdravstvene tehnologije koje se po prvi put uvode za korišćenje u zdravstvenim ustanovama i privatnim praksama u Federaciji, odnosno za određene nivoe zdravstvene zaštite, kao i zdravstvene tehnologije koje po prvi put koristi određena zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa.

Komisija za procjenu zdravstvenih tehnologija daje mišljenje rukovodeći se novim tehnologijama iz oblasti medicine koje se primjenjuju u drugim visoko razvijenim zemljama, čija je naučna prihvatljivost potvrđena u medicinskoj praksi tih zemalja, kao i zdravstvenim tehnologijama koje se razvijaju u Bosni i Hercegovini i čija je naučna prihvatljivost potvrđena u medicinskoj praksi u Bosni i Hercegovini, a mogu se primjenjivati u provođenju zdravstvene zaštite u Federaciji.

Komisija iz stava 3. ovog člana priznaje ISO certifikate za proizvode odnosno dokaze o kvalitetu, kao i dokaze o oznaci "CE", a što je potvrda njihovog kvaliteta, efikasnosti i bezbjednosti, kao i druge nalaze koje izdaju nadležna međunarodna, državna i federalna tijela iz ove oblasti, te sertifikat nadležne komore o sertifikovanju zdravstvenih radnika za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama.

Na osnovu mišljenja Komisije za procjenu zdravstvenih tehnologija, Federalno ministarstvo rješenjem izdaje dozvolu za korišćenje novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi, te vodi registar izdatih dozvola.

Rješenje iz stava 5. ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Član 133.

Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa ne može koristiti nove zdravstvene tehnologije bez dozvole za korišćenje novih zdravstvenih tehnologija izdate od Federalnog ministarstva, u skladu sa ovim zakonom.

Ako zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole za korišćenje novih zdravstvenih tehnologija, Federalno ministarstvo donosi rješenje o zabrani korišćenja novih zdravstvenih tehnologija.

Rješenje iz stava 2. ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

XIII. ZAKUP ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Član 134.

Zdravstvena ustanova može dio svojih zdravstvenih i nezdravstvenih kapaciteta (prostora i opreme) izdati u zakup (u daljnjem tekstu: jedinica zakupa), ukoliko to ne remeti obavljanje njene registrovane djelatnosti.

Upravni odbor zdravstvene ustanove svake kalendarske godine utvrđuje višak prostora u kojem se obavlja zdravstvena djelatnost, kao i višak nezdravstvenog prostora.

Odluka upravnog odbora zdravstvene ustanove iz stava 2. ovog člana donosi se uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje kantonalnog ministra za zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite i kantonalne zdravstvene zavode, odnosno uz pozitivno mišljenje federalnog ministra za zdravstvene ustanove bolničke zdravstvene zaštite i federalne zdravstvene zavode.

Bliže uslove i postupak davanja u zakup kapaciteta zdravstvenih ustanova, kao i vrstu kapaciteta zdravstvenih ustanova koji se mogu dati u zakup, utvrđuje pravilnikom federalni ministar.

Član 135.

Jedinica zakupa treba činiti funkcionalnu cjelinu koja u pogledu prostorija, medicinsko-tehničke i druge opreme udovoljava uslovima propisanim pravilnikom kojim se regulišu uslovi za obavljanje privatne prakse.

Član 136.

Nakon pribavljenog mišljenja nadležnog ministra zdravstva i odluke upravnog odbora zdravstvene ustanove iz člana 134. st. 2. i 3. ovog zakona, direktor zdravstvene ustanove raspisuje javni oglas kojim oglašava prikupljanje ponuda za davanje u zakup jedinica zakupa, u skladu s ovim zakonom, propisima donijetim na osnovu ovog zakona, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Odluku o početku davanja u zakup jedinica zakupa donosi direktor zdravstvene ustanove.

Na sklapanje, valjanost, prestanak ili drugo pitanje u vezi s ugovorom o zakupu jedinice zakupa koje nije uređeno ovim zakonom ili propisom iz stava 1. ovoga člana primjenjuju se propisi o obligacionim odnosima.

XIV. ZDRAVSTVENI RADNICI I ZDRAVSTVENI SARADNICI

Član 137.

Zdravstveni radnici su lica koja imaju obrazovanje zdravstvenog usmjerenja i neposredno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu stanovništvu, uz obavezno poštovanje moralnih i etičkih načela zdravstvene struke.

Zdravstveni radnici obrazuju se na medicinskom, stomatološkom, farmaceutskom ili farmaceutsko-biohemijskom fakultetu, fakultetu zdravstvenih studija i srednjim školama zdravstvenog usmjerenja.

Obaveza je zdravstvenih radnika da pri pružanju zdravstvene zaštite postupaju prema pravilima zdravstvene struke, na način da svojim postupcima ne ugroze život i zdravlje ljudi.

Zdravstveni radnici mogu se osigurati od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti obavljanjem zdravstvene djelatnosti.

Ustanova u kojoj su zaposleni zdravstveni radnici može se osigurati od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti zdravstveni radnici uposleni u ovoj ustanovi u obavljanju zdravstvene djelatnosti.

Član 138.

Zdravstveni radnici dužni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što znaju o zdravstvenom stanju pacijenta.

Na čuvanje profesionalne tajne obavezni su i drugi radnici u zdravstvu koji za nju saznaju u obavljanju svojih dužnosti, te studenti fakulteta zdravstvenog usmjerenja i učenici škola zdravstvenog usmjerenja prilikom obavljanja praktične nastave u zdravstvenim ustanovama.

Na čuvanje profesionalne tajne obavezna su i sva druga lica koja u obavljanju svojih dužnosti dođu do podataka o zdravstvenom stanju pacijenta.

Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obaveze iz radnog odnosa.

Izuzetno od odredbe stava 3. ovog člana, lica iz st. 1. i 2. ovog člana obavezna su podatke o zdravstvenom stanju pacijenta saopštiti na zahtjev nadležnog ministarstva zdravstva, drugih organa državne uprave u skladu sa posebnim propisima, nadležne komore ili u krivičnom, odnosno parničnom postupku, kada su pozvani u svojstvu svjedoka, u skladu sa propisima o krivičnom, odnosno parničnom postupku.

Član 139.

Nadležni zdravstveni radnik dužan je uredno voditi medicinsku dokumentaciju, u skladu sa zakonom i evidentirati sve medicinske mjere koje su preduzete nad pacijentom, a posebno anamnezu, dijagnozu, dijagnostičke mjere, terapiju i rezultat terapije, kao i savjete date pacijentu.

Način vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom biće uređen pravilnikom kojeg donosi federalni ministar, na prijedlog Federalnog zavoda za javno zdravstvo.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na zdravstvene saradnike koji učestvuju u dijelu zdravstvene zaštite.

Prilikom obrade ličnih podataka i posebnih kategorija podataka iz medicinske dokumentacije, lica iz st. 1. i 3. ovog člana dužna su primjenjivati propis o zaštiti ličnih podataka.

Član 140.

Na prava i dužnosti zdravstvenih radnika, te druga pitanja u vezi s obavljanjem djelatnosti zdravstvenih radnika koja nisu uređena ovim zakonom biće primjenjivane odredbe posebnih zakona o profesijama u zdravstvu.

Član 141.

Zdravstveni saradnici su lica koja nisu završila obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, a rade u zdravstvenim ustanovama i učestvuju u dijelu zdravstvene zaštite.

Zdravstveni saradnici imaju pravo i obavezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređenja kvalitete zdravstvene zaštite.

Plan stručnog usavršavanja zdravstvenih saradnika, svake kalendarske godine, donosi zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa u skladu sa registrovanom djelatnosti, kao i prioritetima razvoja.

Sadržaj i način stručnog usavršavanja zdravstvenih saradnika, pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Član 142.

Zdravstveni radnici sa završenim fakultetom zdravstvenog usmjerenja, odnosno srednjom školom zdravstvenog usmjerenja, obavezni su nakon završenog obrazovanja obaviti pripravnički staž u trajanju od šest mjeseci.

Pripravnički staž je organizovani oblik stručnog osposobljavanja zdravstvenih radnika za samostalan rad koji se obavlja pod nadzorom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, doktori medicine, doktori stomatologije, magistri farmacije i lica sa završenim fakultetom zdravstvenih studija koji su studij medicine, studij stomatologije, studij farmacije i zdravstveni studij obavili po bolonjskom procesu, ne obavljaju pripravnički staž.

Član 143.

Pripravnik zasniva radni odnos na određeno vrijeme radi obavljanja pripravničkog staža.

Pripravnički staž ili njegov dio može se obavljati u obliku volontiranja u skladu sa zakonom.

Zdravstvene ustanove obavezne su primati zdravstvene radnike na pripravnički staž prema kriterijumima koje će odrediti federalni ministar.

Pripravnički staž ili njegov dio zdravstveni radnici mogu obavljati kod zdravstvenog radnika visoke stručne sprema koji obavlja privatnu praksu najmanje pet godina, prema kriterijima koje će odrediti federalni ministar.

Član 144.

Pripravnički staž obavlja se u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi koje ispunjavaju uslove prostora, opreme i kadra, i to ako:

- imaju organizacione jedinice prema zahtjevima pojedinog dijela pripravničkog programa zdravstvenog usmjerenja,
- u toj organizacionoj jedinici u punom radnom vremenu radi zdravstveni radnik sa položenim stručnim ispitom koji ima viši, a najmanje isti stepen stručne spreme zdravstvenog usmjerenja,
- organizaciona jedinica ima potrebnu medicinsko-tehničku opremu i prostor za uspješno provođenje programom predviđenog osposobljavanja prema zahtjevima savremene medicine.

Rješenjem federalnog ministra utvrđuje se ispunjenost uslova u zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnoj praksi u kojima se obavlja pripravnički staž zdravstvenih radnika.

Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 145.

Nakon obavljenog pripravničkog staža zdravstveni radnici koji su završili fakultet zdravstvenog usmjerenja polažu stručni ispit pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva, a zdravstveni radnici koji su završili srednju školu zdravstvenog usmjerenja pred ispitnom komisijom kantonalnog ministarstva.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, zdravstveni radnici koji su završili fakultet zdravstvenog usmjerenja po bolonjskom procesu, odmah nakon završenog obrazovanja mogu pristupiti polaganju stručnog ispita pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva.

Član 146.

Federalni ministar može pripravnički staž obavljen u inostranstvu priznati u cjelosti ili djelimično, ako program pripravničkog staža proveden u inostranstvu bitno ne odstupa od programa koji su važeći na teritoriji Federacije.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje pripravničkog staža iz stava 1. ovog člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Nakon izdatog rješenja iz stava 2. ovog člana, federalni ministar, na zahtjev kandidata, može priznati i položen stručni ispit u inostranstvu, izuzev osnova ustavnog sistema Bosne i Hercegovine i Federacije, kao i organizacije zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Federaciji, ukoliko isti bitno ne odstupa od programa polaganja stručnog ispita u Federaciji.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje stručnog ispita iz stava 3. ovog člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Federalni ministar će pravilnikom urediti uslove i način priznavanja pripravničkog staža i stručnog ispita zdravstvenih radnika koji je obavljen i položen u inostranstvu.

Član 147.

Zdravstveni radnici se, nakon položenog stručnog ispita, obavezno upisuju kod nadležne komore u registar zdravstvenih radnika i time stiču pravo na izdavanje licence.

Član 148.

Licenca je javna isprava koju izdaje nadležna komora, nakon dobijanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu, sa rokom važenja od šest godina i obnavlja se u skladu sa ovim zakonom, propisom nadležne federalne komore kojim se utvrđuje zajednički sadržaj stručnog usavršavanja, rokovi i postupak provjere stručnosti koje je zdravstveni radnik ostvario u okviru stručnog usavršavanja.

Licencom iz stava 1. ovog člana zdravstveni radnik stiče pravo samostalnog obavljanja poslova u svojoj struci.

Postupak izdavanja licence od strane nadležne komore, kao i sadržaj i izgled licence iz stava 1. ovog člana utvrđuje se pravilnikom federalnog ministra.

Zdravstveni radnik obavlja poslove svoje profesije, samo u okviru svog stručnog naziva određenog licencom izdatom od nadležne komore.

Član 149.

Nadležna komora oduzima zdravstvenom radniku licencu, ako:

- kandidat ne zadovoljava prilikom obnavljanja licence;
- nadležna komora odredi tu mjeru kao najstrožu kaznu zbog kršenja etičkih principa struke;
- dopunski rad obavlja suprotno odredbama ovog zakona.

Član 150.

Federalni ministar pravilnikom propisuje:

- sadržaj i način provođenja pripravničkog staža;
- uslove koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove i privatna praksa kod kojih zdravstveni radnici provode pripravnički staž;
- sadržaj i obim stručne prakse dodiplomskog studija medicine, stomatologije, farmacije i zdravstvenog studija završenog po bolonjskom procesu, a koji je ekvivalentan pripravničkom stažu za doktore medicine, doktore stomatologije, magistre farmacije i lica sa završenim fakultetom zdravstvenih studija koji su studij medicine, stomatologije, farmacije, kao i zdravstveni studij završili po predbolonjskom procesu;
- sadržaj, program i način polaganja stručnoga ispita;
- sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu.

Član 151.

Zdravstveni radnici imaju pravo i obavezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja kvaliteta zdravstvene zaštite.

Stručno usavršavanje zdravstvenih radnika iz stava 1. ovog člana, osim specijalizacije i subspecijalizacije, obuhvata i posebne oblike stručnog usavršavanja kroz kontinuirano praćenje i usvajanje savremenih znanja i vještina iz pojedinih oblasti, a kojim se obezbjeđuje i unapređuje kvalitet zdravstvene zaštite.

Plan stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika, svake kalendarske godine, donosi zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa u skladu sa registrovanom djelatnosti, kao i prioritetima razvoja.

Federalni ministar utvrđuje pravilnikom plan i program posebnih oblika stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika, kao i način obavljanja stručnog usavršavanja, te sadržaj i izgled sertifikata o obavljenom stručnom usavršavanju.

Član 152.

Znanje iz zdravstvenog menaxmenta, može se steći kroz edukaciju iz zdravstvenog menaxmenta, specijalizaciju iz zdravstvenog menaxmenta, kao i postdiplomsku nastavu iz zdravstvenog menaxmenta na ovlašćenim fakultetima.

Organizacija i provođenje edukacije iz zdravstvenog menaxmenta i specijalizacije iz zdravstvenog menaxmenta je u nadležnosti Federalnog ministarstva.

Obavljanje određenih stručnih poslova iz oblasti edukacije i specijalizacije iz stava 2. ovog člana, Federalno ministarstvo može povjeriti zavodima za javno zdravstvo u Federaciji, drugim zdravstvenim ustanovama, medicinskim i drugim ovlaštenim fakultetima, a u skladu sa propisima o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Plan i program edukacije iz zdravstvenog menaxmenta, kao i specijalizacije iz zdravstvenog menaxmenta, način obavljanja edukacije i specijalizacije iz zdravstvenog menaxmenta, uslovi koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove odnosno fakulteti kojima se povjerava javno ovlašćenje za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova, te način njihove verifikacije od Federalnog ministarstva, javno oglašavanje edukacije odnosno specijalizacije iz zdravstvenog menaxmenta, mogućnosti učenja na daljinu, bliže se uređuje propisom federalnog ministra.

Član 153.

Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici sa visokom stručnom spremom mogu se specijalizovati u određenoj grani zdravstvene djelatnosti, te određenim granama subspecijalizacije.

Grane specijalizacije, trajanje i program specijalizacija i subspecijalizacija utvrđuje pravilnikom federalni ministar.

Član 154.

Specijalizacija se može odobriti zdravstvenom radniku i zdravstvenom saradniku koji ima izdato odobrenje za samostalan rad, te koji je u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi koja dodjeljuje specijalizaciju ili ima privatnu praksu ili radi kod zdravstvenog radnika visoke stručne spreme privatne prakse koji dodjeljuje specijalizaciju i koji ima najmanje godinu dana radnog iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita.

Zdravstvenom radniku i zdravstvenom saradniku iz stava 1. ovog člana koji nije u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi niti ima privatnu praksu, odnosno ne radi kod zdravstvenog radnika visoke stručne spreme privatne prakse, federalni ministar može odobriti specijalizaciju za potrebe nadležnog ministarstva zdravstva, državnog, odnosno Federalnog ministarstva ili organa državne ili federalne uprave, fakulteta zdravstvenog usmjerenja, pravnih lica koja obavljaju naučnoistraživačku djelatnost, pravnih lica koja obavljaju proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, zavoda zdravstvenog osiguranja.

Odobrenje za specijalizaciju, odnosno subspecijalizaciju daje federalni ministar, na osnovu godišnjeg plana potrebnih specijalizacija i subspecijalizacija koji donosi na prijedlog kantonalnih ministarstava zdravstva.

Za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije, koje odobrava federalni ministar zdravstvenim radnicima i zdravstvenim saradnicima iz stava 2. ovog člana, nije potrebno utvrđivanje godišnjeg plana specijalizacija i subspecijalizacija.

Godišnji prijedlog specijalizacija odnosno subspecijalizacija za područje kantona, kantonalna ministarstva usaglašavaju sa zavodom za javno zdravstvo kantona i zavodom zdravstvenog osiguranja kantona.

Odobrenje iz st. 3. i 4. ovog člana izdaje se rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.

Član 155.

Specijalizacije i subspecijalizacije mogu se obavljati na fakultetima zdravstvenog usmjerenja i ovlaštenim zdravstvenim ustanovama.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje:

- kriterijume za prijem specijalizanata, odnosno subspecijalizanata;
- uslove za zdravstvene ustanove i fakultete zdravstvenog usmjerenja u kojima se obavlja specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž, kao i postupak njihove verifikacije;
- način obavljanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža;

- uslove za obavljanje specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža u inostranstvu;
- polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalizantskog ispita, odnosno ispita iz subspecijalizacije;
- način i postupak priznavanja vremena provedenog na postdiplomskom studiju u subspecijalizaciju;
- troškove obavljanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža i polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita.

Član 156.

U subspecijalistički staž priznaje se vrijeme provedeno na postdiplomskom studiju u cijelosti ili djelimično, ako teoretski program postdiplomskog studija odgovara teoretskom programu subspecijalizacije.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje vremena iz stava 1. ovog člana.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 157.

Nakon uspješno završenog specijalističkog, odnosno subspecijalističkog staža kandidat polaže specijalistički odnosno subspecijalistički ispit pred ispitnom komisijom i stiče pravo na naziv specijaliste određene specijalnosti, odnosno naziv subspecijaliste određene subspecijalizacije.

Članove ispitne komisije iz stava 1. ovog člana imenuje federalni ministar iz redova priznatih stručnjaka određenih specijalnosti, prvenstveno iz redova nastavnika u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora, vanrednog profesora ili docenta.

Federalni ministar utvrđuje listu ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite, na prijedlog ovlašćenih zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Član 158.

Federalni ministar može specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž obavljen u inostranstvu, priznati u cijelosti ili djelimično, ako program specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža provedenog u inostranstvu bitno ne odstupa od programa važećeg na teritoriji Federacije.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža iz stava 1. ovog člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Nakon izdatog rješenja iz stava 2. ovog člana, federalni ministar, na zahtjev kandidata, može priznati i položen specijalistički, odnosno subspecijalistički ispit u inostranstvu, ukoliko isti bitno ne odstupa od programa polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita u Federaciji.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita iz stava 3. ovog člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Federalni ministar će pravilnikom urediti uslove i način priznavanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža, kao i način priznavanja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita obavljenog i položenog u inostranstvu.

Član 159.

Strani državljani mogu specijalizirati pod uslovima utvrđenim ugovorom između Federacije, odnosno kantona i strane zemlje, na osnovu međunarodnih ugovora u koje su uključene i specijalizacije ili putem posebnih ugovora koje zaključi Ministarstvo inostranih poslova Bosne i Hercegovine sa stranim radnicima ili organizacijama.

Strani državljanin može započeti specijalizaciju uz dokaz o završenom fakultetu zdravstvenog usmjerenja, a koji je nostrifikovan od nadležnog državnog organa, o poznavanju bosanskog/hrvatskog/srpskog jezika i o obezbjeđenom plaćanju svih troškova specijalizantskog staža i polaganja specijalističkog ispita.

Federalni ministar pravilnikom bliže uređuje način i postupak odobravanja specijalizacije, odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita za stranog državljanina.

Član 160.

Državljanima Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije mogu na lični zahtjev zatražiti od Federalnog ministarstva odobrenje specijalizacije, odnosno subspecijalizacije, pri čemu snose troškove specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža, kao i troškove polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita.

Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana prilaže se dokaz o završenom fakultetu zdravstvenog usmjerenja, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, dokaz o godini dana radnog staža u struci, te dokaz o obezbjeđenom plaćanju svih troškova specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža i polaganje specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita.

Federalni ministar pravilnikom bliže uređuje način i postupak odobravanja specijalizacije, odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita u smislu ovog člana.

Član 161.

Doktorima medicine specijalistima, doktorima stomatologije specijalistima, magistrima farmacije specijalistima, odnosno inženjerima medicinske biohemije specijalistima koji imaju deset godina rada u svojstvu specijalista, te najmanje deset objavljenih stručnih radova i ostvarene uspješne rezultate na stručnom usavršavanju zdravstvenih radnika, kao i praktičan doprinos unapređenju zdravstvene zaštite, može biti dodijeljen naziv primarijus.

Prijedlog za dodjelu naziva primarijus za svaku kalendarsku godinu donosi komisija koju imenuje federalni ministar iz redova istaknutih stručnjaka iz oblasti medicine, stomatologije i farmacije.

Odluku o dodjeli naziva primarijus, na osnovu prijedloga iz stava 2. ovog člana, donosi federalni ministar.

Federalni ministar će pravilnikom regulisati bliže uslove za lica koja konkurišu za dodjelu naziva primarijus, kao i kriterijume i postupak za dodjelu naziva primarijus.

XV. PRIVATNA PRAKSA

Član 162.

Privatnu praksu može samostalno obavljati zdravstveni radnik sa visokom stručnom spremom pod sljedećim uslovima:

- 1) da ima odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit, a za specijalističke ordinacije i odgovarajući specijalistički ispit, te licencu izdatu od nadležne komore;
- 2) da je državljanin Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije;
- 3) da je radno sposoban za obavljanje privatne prakse;
- 4) da je potpuno poslovno sposoban;

- 5) da mu pravosnažnom sudskom presudom ili odlukom drugoga nadležnog organa nije izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite, odnosno zaštitna mjera udaljenja, dok te mjere traju;
- 6) da nije u radnom odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost;
- 7) da raspolaže odgovarajućim prostorom;
- 8) da raspolaže odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom;
- 9) da pribavi pozitivno mišljenje nadležne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse.

Član 163.

Doktor medicine i doktor stomatologije obavljaju privatnu praksu u privatnim ordinacijama, magistri farmacije u privatnim apotekama, a diplomirani inženjeri medicinske biohemije u privatnim medicinsko-biohemijskim laboratorijama.

U privatnim ordinacijama iz stava 1. ovog člana može se organizovati priručna laboratorija za osnovne laboratorijske pretrage.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, doktor stomatologije može pored privatne ordinacije osnovati zubotehničku laboratoriju za potrebe obavljanja privatne prakse koja mu je odobrena i u koji je dužan zaposliti, u punom radnom vremenu, odgovarajući broj zubnih tehničara sa položenim stručnim ispitom.

Član 164.

Zdravstveni radnici sa završenim fakultetom zdravstvenih studija, kao i zdravstveni radnici više ili srednje stručne spreme mogu obavljati privatnu praksu iz svoje stručne spreme i to:

- diplomirana medicinska sestra - tehničar;
- diplomirani inženjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike;
- diplomirani inženjer medicinske radiologije;
- diplomirani sanitarni inženjer;
- diplomirani fizioterapeut;
- medicinska sestra - tehničar svih profila;
- zubni tehničari.

Zdravstveni radnici iz stava 1. ovog člana moraju imati odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit, te ispunjavati uslove iz člana 162. stava 1. tačke 2. - 9. ovog zakona.

Medicinske sestre - tehničari opšteg smjera iz stava 1. ovog člana poslove zdravstvene njege bolesnika obavljaju samostalno.

Medicinske sestre - tehničari i zubni tehničari iz stava 1. ovog člana poslove privatne prakse obavljaju prema uputama i stručnom nadzoru doktora medicine ili doktora stomatologije, na način i pod uslovima utvrđenim posebnim ugovorom.

Član 165.

Zahtjev za obavljanje privatne prakse podnosi se nadležnom kantonalnom ministru koji rješenjem utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje privatne prakse iz čl. 162. i 164. ovog zakona.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje uslove za obavljanje privatne prakse.

Član 166.

Zdravstveni radnik ne može početi da radi u privatnoj praksi, dok nadležni kantonalni ministar rješenjem ne utvrdi da su ispunjeni uslovi za početak rada.

Član 167.

Privatni zdravstveni radnici u svom nazivu ističu ime i prezime, adresu privatne prakse, oznaku djelatnosti i radno vrijeme.

Član 168.

Zdravstveni radnici iz člana 163. ovog zakona mogu imati samo jednu ordinaciju, apoteku ili medicinsko-biohemijsku laboratoriju, a zdravstveni radnici iz člana 164. ovog zakona samo jednu privatnu praksu u svojoj struci.

Zdravstveni radnici iz stava 1. ovoga člana obavljaju poslove privatne prakse lično.

Zdravstveni radnik iz stava 1. ovog člana može primiti u radni odnos jednog zdravstvenog radnika iste struke u skladu sa djelatnosti za koju je registrovana privatna praksa.

U istoj ordinaciji, apoteci, odnosno medicinsko-biohemijskoj laboratoriji mogu obavljati privatnu praksu dva tima zdravstvenih radnika iste struke u smjenskom radu.

Zdravstveni radnici iz člana 162. ovog zakona mogu obavljati privatnu praksu u timu sa jednim ili više zdravstvenih radnika srednje ili više stručne spreme.

Odobrenje za obavljanje privatne prakse predviđene u st. 3., 4. i 5. ovog člana izdaje rješenjem nadležni kantonalni ministar.

Član 169.

Više zdravstvenih radnika koji obavljaju privatnu praksu, mogu se udružiti u grupnu privatnu praksu.

Uslove za grupnu privatnu praksu pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Član 170.

Zdravstveni radnici sa visokom stručnom spremom koji obavljaju privatnu praksu mogu u zdravstvenim ustanovama obavljati poslove iz svoje struke na osnovu posebnog ugovora sa zdravstvenom ustanovom.

Uslove za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana uređuje pravilnikom federalni ministar.

Član 171.

Doktor medicine, odnosno doktor stomatologije privatne prakse koji obavlja djelatnost kao izabrani doktor, obavezan je u slučaju odsutnosti ili privremene obustave rada, obezbijediti za opredijeljena osigurana lica zamjenu ugovorom sa drugim zdravstvenim radnikom iste struke i specijalizacije koji obavlja privatnu praksu ili sa zdravstvenom ustanovom primarne zdravstvene zaštite, koji će za to vrijeme umjesto njega pružati zdravstvenu zaštitu tim licima.

Član 172.

Zdravstveni radnici privatne prakse obavezni su:

- 1) pružati hitnu medicinsku pomoć svim licima u sklopu svoje stručne spreme;

- 2) učestvovati na poziv nadležnog organa u radu na sprečavanju i suzbijanju zaraznih bolesti kao i na zaštiti i spašavanju stanovništva u slučaju katastrofe;
- 3) voditi zdravstvenu dokumentaciju i drugu evidenciju o licima kojim pružaju zdravstvenu zaštitu i podnositi izvještaj o tome nadležnoj zdravstvenoj ustanovi u skladu sa propisima o evidencijama u djelatnosti zdravstva;
- 4) vršiti redovnu kontrolu sterilizacije i voditi evidenciju o tome;
- 5) posjedovati anafilaktički set sa ampulama ispravnog roka valjanosti;
- 6) voditi redovnu kontrolu valjanosti lijekova i medicinskih sredstava koje primjenjuju u privatnoj praksi;
- 7) davati podatke o svom radu na zahtjev nadležnog organa;
- 8) dostavljati izvještaje o obračunu ukupnih sredstava u privatnoj praksi, na zahtjev kantonalnog ministarstva, a u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

Obaveze utvrđene u stavu 1. ovog člana shodno se primjenjuju i na zdravstvene ustanove.

Član 173.

Zdravstveni radnici koji obavljaju privatnu praksu mogu privremeno obustaviti rad.

Rad se može privremeno obustaviti zbog bolesti, ako je zdravstveni radnik izabran ili imenovan na stalnu dužnost u određenim organima vlasti, ako za taj rad prima plaću ili ako se zaposli u konzularnom ili diplomatskom predstavništvu ili zbog drugoga opravdanog razloga.

O toj činjenici zdravstveni radnik obavezan je obavijestiti nadležnog kantonalnog ministra, ako je odsutan više od 30 radnih dana neprekidno u toku godine.

Zdravstveni radnik obavezan je podnijeti zahtjev za privremenom obustavom rada najkasnije u roku od osam dana od isteka roka iz stava 3. ovog člana, odnosno u roku od tri dana od dana prestanka razloga koji ga je u tome onemogućio.

Privremena obustava rada može trajati najduže četiri godine.

Nadležni kantonalni ministar donosi rješenje o privremenoj obustavi rada.

Član 174.

Pravo na obavljanje privatne prakse prestaje:

- 1) odjavom;
- 2) po sili zakona;
- 3) rješenjem nadležnog organa.

Rješenje o prestanku obavljanja prakse donosi nadležni organ u skladu sa zakonom.

Član 175.

Pravo na obavljanje privatne prakse po sili zakona prestaje ako lice koje ima odobrenje za rad:

1. umre;

2. izgubi trajno radnu sposobnost za obavljanje poslova;
3. izgubi poslovnu sposobnost potpuno ili djelimično;
4. izgubi odobrenje za samostalan rad;
5. zasnjuje radni odnos, odnosno počne obavljati drugu samostalnu djelatnost, osim u slučaju obustave rada iz člana 173. stav 2. ovog zakona, ako je lice izabrano ili imenovano na stalnu dužnost u određenim organima vlasti, ako za taj rad prima platu ili ako se zaposli u konzularnom ili diplomatskom predstavništvu;
6. izgubi pravo raspolaganja prostorom, odnosno odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom;
7. bude pravosnažnom sudskom presudom osuđeno na kaznu zatvora duže od šest mjeseci ili mu je izrečena zaštitna mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite.

Rješenje o prestanku obavljanja privatne prakse po sili zakona donosi nadležni kantonalni ministar.

Član 176.

Nadležni kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse, ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova ne otklone u roku određenom rješenjem nadležnog organa.

Nadležni kantonalni ministar može donijeti rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse zdravstvenom radniku ako:

- 1) ne ispunjava uslove za obavljanje privatne prakse utvrđene ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona;
- 2) prestane sa radom bez odobrenja nadležnog organa;
- 3) ne obavlja poslove lično ili ako koristi rad drugih lica suprotno odobrenju i zakonu;
- 4) ima više od jedne ordinacije, apoteke ili medicinsko-biohemijske laboratorije, odnosno jedne privatne prakse u svojoj struci;
- 5) reklamira svoj rad i svoju ordinaciju, apoteku ili medicinsko-biohemijsku laboratoriju, odnosno privatnu praksu, suprotno aktu koji donosi nadležna komora;
- 6) na prijedlog nadležne komore.

Član 177.

Protiv rješenja iz čl. 165., 168., 173., 175. i 176. ovog zakona može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu.

Žalba iz stava 1. ovog člana podnosi se putem nadležnog kantonalnog ministarstva, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Član 178.

Privatna praksa ne može se obavljati u okviru djelatnosti iz člana 51. ovog zakona.

Član 179.

Zdravstveni radnik koji obavlja privatnu praksu može ostvariti prihode:

- putem ugovora sa zavodom zdravstvenog osiguranja kantona, ako poslove obavlja kao ugovorni privatni zdravstveni radnik;
- putem dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja;
- putem proširenog zdravstvenog osiguranja;
- direktnom naplatom od pacijenta kojem nije izabrani zdravstveni radnik.

Cijene zdravstvenih usluga za poslove ugovornog privatnog zdravstvenog radnika određuje zavod zdravstvenog osiguranja kantona.

Maksimalnu cijenu zdravstvenih usluga za poslove privatne prakse u kojima zdravstveni radnik koji obavlja privatnu praksu nije ugovorni privatni zdravstveni radnik, utvrđuje nadležna komora.

Cijene zdravstvenih usluga iz dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja određuje društvo za osiguranje, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne komore.

Član 180.

Zabranjeno je oglašavanje, odnosno reklamiranje zdravstvenih usluga, stručno-medicinskih postupaka i metoda zdravstvene zaštite, uključujući zdravstvene usluge, metode i postupke alternativne medicine koje se obavljaju u privatnoj praksi, u sredstvima javnog informisanja i na drugim nosiocima oglasnih poruka koje su uređene zakonom kojim se reguliše oblast reklamiranja suprotno etičkim principima, kao i stručnim i naučnim principima struke.

Dozvoljeno je oglašavanje naziva zdravstvene ustanove, odnosno naziva privatne prakse, sjedišta, djelatnosti koja je utvrđena rješenjem o ispunjenosti uslova za obavljanje zdravstvene djelatnosti, kao i radnog vremena.

Rezultati u primjeni stručno-medicinskih metoda i postupaka zdravstvene zaštite mogu se saopštavati samo na stručnim i naučnim skupovima i objavljivati u stručnim i naučnim časopisima i publikacijama.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na zdravstvenu ustanovu.

XVI. ORGANIZACIJA RADA I RADNO VRIJEME

Član 181.

Zdravstvene ustanove koje imaju status ugovorne zdravstvene ustanove obavezne su neprekidno pružati zdravstvenu zaštitu, radom u jednoj, dvije ili više smjena, dvokratnim radnim vremenom, prilagođavanjem radnog vremena, pripravnosću ili dežurstvom u skladu sa potrebama stanovništva i oblicima pružanja zdravstvenih usluga.

Dežurstvo je poseban oblik rada kada radnik mora biti prisutan u zdravstvenoj ustanovi nakon redovnog radnog vremena.

Dežurstvo počinje iza prve ili druge smjene, a završava početkom rada prve smjene.

Pripravnost je poseban oblik rada, kada radnik ne mora biti prisutan u zdravstvenoj ustanovi, ali mora biti dostupan radi obavljanja hitne medicinske pomoći.

Naknada za rad u dežurstvu i naknada za rad u pripravnosti, te radno vrijeme provedeno u dežurstvu i pripravnosti utvrđuje se na način i pod uslovima u skladu sa propisima o radu, kao i granskom kolektivnom ugovoru za oblast zdravstva.

Rad po pozivu je poseban oblik rada kada radnik ne mora biti prisutan u zdravstvenoj ustanovi, ali se mora odazvati na poziv radi obavljanja djelatnosti.

Zdravstveni radnici ne smiju napustiti radno mjesto dok nemaju zamjenu, iako je njihovo radno vrijeme proteklo, ako bi time bila dovedena u pitanje bezbjednost pružanja zdravstvene zaštite.

Početak, završetak i raspored radnog vremena zdravstvenih ustanova koje imaju status ugovorne zdravstvene ustanove, kao i privatnih zdravstvenih radnika koji imaju status ugovornih privatnih zdravstvenih radnika, utvrđuje se kantonalnim propisom, uz prethodno mišljenje nadležne komore.

Član 182.

Zdravstvene ustanove utvrđuju opštim aktom pružanje zdravstvene zaštite, i to:

- u hitnoj medicinskoj pomoći neprekidno 24 časa;
- u primarnoj zdravstvenoj djelatnosti organizovanjem rada u jednoj ili dvije smjene, dvokratnim radnim vremenom, prilagođavanjem radnog vremena, te stalnom pripravnošću i dežurstvom prema potrebama stanovništva;
- dužinu radnog vremena u ambulantama sa malim brojem gravitirajućih pacijenata, u skladu sa srazmjernim brojem registrovanih pacijenata u odnosu na utvrđene normative za jedan zdravstveni tim;
- u specijalističko-konsultativnoj zdravstvenoj djelatnosti organizovanjem rada u jednoj ili dvije smjene, dvokratnim radnim vremenom, te prilagođavanjem radnog vremena prema potrebama stanovništva;
- u bolničkoj zdravstvenoj djelatnosti u jednoj ili više smjena te posebnim uslovima rada (dežurstvo i stalna pripravnost) prema potrebama stanovništva i pojedinih oblika bolničkog liječenja u skladu sa mogućnostima zdravstvene ustanove.

Dopunski rad zdravstvenih radnika

Član 183.

U skladu sa propisima o radu, zdravstveni radnik zaposlen u zdravstvenoj ustanovi u stalnom radnom odnosu, koji ispunjava uslove propisane pravilnikom federalnog ministra, po pribavljenom mišljenju nadležne komore i uz prethodnu saglasnost poslodavca zdravstvene ustanove u kojoj je zaposlen u stalnom radnom odnosu, može obavljati poslove svoje struke dopunskim radom, ali ne duže od jedne trećine punog radnog vremena, i to:

- u javnoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj je uposlen u stalnom radnom odnosu;
- u drugoj zdravstvenoj ustanovi, u svim oblicima svojine;
- kod zdravstvenog radnika iste specijalnosti koji obavlja registrovanu privatnu praksu.

Obavljanje dopunskog rada iz stava 1. ovog člana, odobrava direktor zdravstvene ustanove u kojoj je zdravstveni radnik zaposlen u stalnom radnom odnosu, a u skladu sa svojim nadležnostima iz propisa o radu, zaključivanjem ugovora iz člana 185. stav 3. ovog zakona.

Obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u stavu 1. alineja 1. ovog člana, odobrava se samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- ako je zbog ograničenih kapaciteta u korišćenju raspoložive medicinsko-tehničke opreme i/ili ograničenog broja zdravstvenih radnika određene struke, otežano ostvarivanje zdravstvene zaštite u javno zdravstvenoj ustanovi, pri provođenju dijagnostičkih, terapijskih i rehabilitacijskih postupaka koji se finansiraju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja,
- ako dopunski rad ne utiče na organizaciju rada pojedinih djelatnosti ili zdravstvene ustanove kao cjeline u kojoj je zdravstveni radnik zaposlen u stalnom radnom odnosu.

Član 184.

Obavljanje dopunskog rada bliže se reguliše ugovorom o dopunskom radu i može se zaključiti za:

1) pružanje zdravstvenih usluga koje nisu obuhvaćene obaveznim zdravstvenim osiguranjem u pogledu sadržaja, obima i standarda, odnosno za zdravstvene usluge koje se ne ostvaruju u skladu sa načinom i postupkom ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja;

2) pružanje zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa pruža koja je u ugovornom odnosu sa zavodom zdravstvenog osiguranja, a za koje ne može na drugačiji način obezbijediti odgovarajuće zdravstvene radnike;

3) pružanje zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa pruža za potrebe lica koja nemaju svojstvo osiguranog lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstveno osiguranje.

Zdravstveni radnik iz stava 1. ovog člana može zaključiti samo jedan ugovor o dopunskom radu sa drugim poslodavcem.

Ukoliko zdravstveni radnik iz stava 1. ovog člana zaključuje ugovor o obavljanju dopunskog rada u javnoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj je zaposlen u stalnom radnom odnosu, ne može zaključiti ugovor o dopunskom radu sa drugim poslodavcem.

Zdravstveni radnik koji obavlja poslove po osnovu ugovora o dopunskom radu kod drugog poslodavca suprotno odredbi ovog člana čini težu povredu radne obaveze.

Nadležno kantonalno ministarstvo dužno je pratiti zakonitost obavljanja dopunskog rada na području kantona i preduzimati mjere u skladu sa zakonom.

Kantonalni ministar svake kalendarske godine, po prethodno pribavljenom mišljenju javnih zdravstvenih ustanova, kao i zavoda za javno zdravstvo kantona, naredbom utvrđuje potrebu obavljanja dopunskog rada i određuje specijalnosti za koje se obavlja dopunski rad na području kantona.

Način, postupak i uslove, kao i druga pitanja od značaja za organizovanje i obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi propisuje federalni ministar.

Član 185.

Ugovor za obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u članu 183. stav 1. alineja 1., 2. i 3. ovog zakona, zaključuje se u pismenom obliku i sadrži: vrstu, način, vrijeme trajanja dopunskog rada, visinu i način utvrđivanja naknade za rad, obaveznika uplate utvrđene naknade za pruženu zdravstvenu uslugu, u skladu sa zakonom i opštim aktima.

Ugovor iz stava 1. ovog člana, u slučaju obavljanja dopunskog rada predviđenog u članu 183. stav 1. alineja 2. i 3. zaključuje zdravstveni radnik zaposlen u zdravstvenoj ustanovi u stalnom radnom odnosu i direktor te zdravstvene ustanove, s jedne strane, sa direktorom zdravstvene ustanove odnosno osnivačem privatne prakse u kojoj se obavlja dopunski rad, sa druge strane.

U slučaju iz člana 183. stav 1. alineja 1. ugovor se zaključuje između direktora zdravstvene ustanove i zdravstvenog radnika koji je u stalnom radnom odnosu u toj zdravstvenoj ustanovi u kojoj i obavlja dopunski rad.

Zdravstvene ustanove čiji su zaposlenici zaključili ugovor o dopunskom radu iz st. 2. i 3. ovog člana, dužni su redovno izvještavati nadležno kantonalno ministarstvo, nadležne komore, kao i nadležne inspekcije o zaključenim ugovorima o dopunskom radu, te svim promjenama koje nastanu u provođenju ovih ugovora.

Zdravstvene usluge koje se pružaju po osnovu dopunskog rada zdravstvenih radnika ne mogu se finansirati iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, izuzev zdravstvenih usluga koje se obavljaju u skladu sa članom 184. stav 1. tačka 2. ovog zakona.

Pacijent ima pravo na potpune informacije o načinu i postupku pružanja zdravstvenih usluga u okviru dopunskog rada zdravstvenih radnika.

Zdravstvena zaštita u vanrednim prilikama

Član 186.

U slučaju prirodnih i drugih nesreća, kada nadležni organ opštine, kantona, Federacije proglasi stanje prirodne i druge nesreće, zdravstvene ustanove i privatni zdravstveni radnici dužni su izvršavati naredbe nadležnih štabova civilne zaštite.

U štabove civilne zaštite iz stava 1. ovog člana imenuje se član štaba iz odgovarajuće zdravstvene ustanove, ministarstva zdravstva ili zavoda.

Član 187.

U većim incidentnim situacijama kada nije proglašeno stanje prirodne i druge nesreće iz člana 189. ovog zakona, s ciljem upravljanja i koordinisanja rada zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika osniva se Krizni štab Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva (u daljnjem tekstu: Krizni štab) koji djeluje do momenta proglašavanja prirodne i druge nesreće, kada ulogu upravljanja akcijama zaštite i spašavanja na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, preuzima Federalni, odnosno kantonalni štab civilne zaštite.

Veća incidentna situacija iz stava 1. ovog člana je bilo koji događaj koji predstavlja ozbiljnu prijetnju zdravlju ljudi u određenoj zajednici, te uzrokuje ili bi mogao uzrokovati takav broj ili vrstu žrtava koje nije moguće zbrinuti redovnom organizacijom rada zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika.

Članove Kriznog štaba iz stava 1. ovog člana imenuje nadležni ministar zdravstva.

Federalni ministar pravilnikom uređuje organizovanje i način rada Kriznog štaba u smislu ovog člana.

Član 188.

U slučajevima prirodnih i drugih nesreća, kao i epidemija većih razmjera federalni, odnosno kantonalni ministar nadležan je preduzimati i one mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima donijetim na osnovu ovog zakona, uključujući i mjere mobilizacije i angažovanja, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uslova rada pojedinih zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika, dok te okolnosti traju.

Član 189.

Pravna lica iz oblasti zdravstva, u skladu sa propisom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, dužna su organizovati poslove zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u svojoj sredini kroz donošenje odgovarajućih planova zaštite i spašavanja za svoje djelovanje u slučaju prirodne i druge nesreće.

Član 190.

Štrajk u zdravstvenim ustanovama hitne medicinske pomoći i u službama hitne medicinske pomoći zdravstvenih ustanova, zdravstvenim ustanovama koje obavljaju transfuzijsku djelatnost, kao i u zavodima za javno zdravstvo, nije dopušten.

Način organizovanja štrajka, postupak mirenja i druga prava i obaveze zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika, kao i nadležnih organa uprave bliže se uređuju propisima o štrajku.

XVII. NADZOR

Član 191.

Nadzor nad radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama, te privatnih zdravstvenih radnika obuhvata:

- unutrašnji nadzor,
- zdravstveno-inspekcijski nadzor.

Pored nadzora iz stava 1. ovog člana, u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi može se provoditi provjera kvaliteta i bezbjednosti zdravstvenih usluga, u postupku akreditacije zdravstvenih ustanova i privatnih praksi, od vanjskog tima ovlašćenih ocjenjivača kvaliteta, u skladu sa propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, bezbjednosti i akreditaciji u zdravstvu.

Unutrašnji nadzor

Član 192.

Zdravstvena ustanova obavezno provodi unutrašnji nadzor nad radom svojih organizacionih jedinica i zdravstvenih radnika.

Za stručni rad zdravstvene ustanove odgovoran je direktor zdravstvene ustanove.

Član 193.

Unutrašnji nadzor provodi se na osnovu opšteg akta zdravstvene ustanove, i godišnjeg plana i programa provođenja unutrašnjeg nadzora.

Opštim aktom iz stava 1. ovoga člana utvrđuje se način obavljanja unutrašnjeg nadzora.

Godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora zdravstvena ustanova obavezna je dostaviti nadležnom kantonalnom, odnosno Federalnom ministarstvu najkasnije do 31. decembra tekuće godine za sljedeću godinu.

Unutrašnji nadzor iz stava 1. ovog člana podrazumijeva i uspostavu, razvijanje i održavanje sistema poboljšanja kvaliteta i bezbjednosti zdravstvenih usluga, u skladu sa propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, bezbjednosti i o akreditaciji u zdravstvu.

Zdravstveno-inspekcijski nadzor

Član 194.

Zdravstveno-inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i opštih akata u djelatnosti zdravstva, kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika, te privatnih zdravstvenih radnika obavlja nadležna uprava za inspekcije.

Poslove zdravstveno-inspekcijskog nadzora iz stava 1. ovog člana obavljaju federalni i kantonalni zdravstveni inspektori.

Federalni zdravstveni inspektor obavlja zdravstveno-inspekcijski nadzor u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, odnosno suosnivač Federacija, a kantonalni zdravstveni inspektor u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač kanton, opština, odnosno pravno ili fizičko lice, kao i u privatnoj praksi.

U slučaju stručnog propusta zdravstvenog radnika ili povrede načela etike i medicinske deontologije, nadležni zdravstveni inspektor ustupit će predmet na postupanje nadležnoj komori.

Član 195.

Poslove zdravstvenog inspektora obavljaju radnici sa visokom stručnom spremom zdravstvenog usmjerenja, položenim stručnim upravnim ispitom predviđenim za državne službenike, odnosno položenim ispitom opšteg znanja predviđenim za državne službenike organa uprave u Federaciji ili javnim ispitom predviđenim za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i položenim stručnim inspektorskim ispitom i najmanje tri godine radnog staža nakon završenog fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Inspektori iz stava 1. ovog člana su državni službenici sa posebnim ovlašćenjima na koje se primjenjuju odredbe propisa o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 196.

Zdravstvena inspekcija, pored poslova utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, obavlja i sljedeće:

- 1) prati i proučava obavljanje zdravstvene djelatnosti i preduzima mjere za njeno kvalitetno obavljanje;
- 2) nadzire zakonitost rada zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti;
- 3) razmatra podneske pravnih i fizičkih lica koji se odnose na nadzor iz utvrđene nadležnosti i o preduzetim radnjama i mjerama pismeno obavještava podnosioca;
- 4) preduzima preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provođenju ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona koje se nalažu rješenjem.

Član 197.

U obavljanju inspekcijских poslova zdravstveni inspektor obavlja poslove i zadatke utvrđene za sanitarno-zdravstveno-farmaceutsku inspekciju propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 198.

U obavljanju inspekcijских poslova iz člana 194. ovog zakona, zdravstvena inspekcija, pored nadležnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu zabraniti rad zdravstvenoj ustanovi ako:

- 1) ne ispunjava uslove propisane zakonom u pogledu prostora, opreme i kadra;
- 2) obavlja zdravstvenu djelatnost koja nije utvrđena rješenjem za početak obavljanja zdravstvene djelatnosti;
- 3) u postupku provjere stručnog rada, odnosno obavljanja nadzora nad radom zdravstvene ustanove, bude izrečena jedna od mjera utvrđenih ovim zakonom;
- 4) ne obezbijedi bezbjednost i standardni sadržaj zdravstvenih usluga;
- 5) istakne naziv, odnosno obilježi zdravstvenu ustanovu suprotno rješenju za početak obavljanja zdravstvene djelatnosti;
- 6) svojim nezakonitim radom onemogućiti ostvarivanje prava pacijenata u zdravstvenoj ustanovi ili njenom dijelu;
- 7) povrijedi pravila zdravstvene tehnologije;
- 8) učini bitne propuste u liječenju i drugim mjerama zdravstvene zaštite;

9) reklamira obavljanje stručno medicinskih postupaka i metoda zdravstvene zaštite, kao i druge zdravstvene usluge koje se pružaju u zdravstvenoj ustanovi, suprotno odredbama člana 180. ovog zakona;

10) ne vodi tačnu i urednu zakonom propisanu medicinsku dokumentaciju i evidenciju i ne dostavlja je nadležnim institucijama;

11) iz drugih razloga utvrđenih zakonom.

Zdravstveni inspektor o utvrđenim činjenicama iz stava 1. ovog člana donosi rješenje o privremenoj zabrani rada, odnosno obavljanja zdravstvene djelatnosti ili određenih poslova zdravstvene djelatnosti.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na privatnu praksu.

Član 199.

U obavljanju inspekcijskih poslova iz člana 194. ovog zakona, zdravstveni inspektor, pored nadležnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu:

- 1) zabraniti rad zdravstvenom radniku koji nema licencu izdatu od nadležne komore;
- 2) zabraniti rad zdravstvenom radniku koji ne obezbijedi bezbjednost i standardni sadržaj zdravstvenih usluga;
- 3) predložiti nadležnoj komori provođenje postupka u cilju utvrđenja potrebe dodatnog stručnog usavršavanja zdravstvenog radnika, odnosno potrebu ponavljanja provjere stručne osposobljenosti;
- 4) zabraniti rad i predložiti komori oduzimanje licence zdravstvenom radniku;
- 5) uputiti zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika na pregled radi ocjene zdravstvene sposobnosti u slučaju sumnje na gubitak zdravstvene sposobnosti za obavljanje zdravstvene djelatnosti;
- 6) narediti preduzimanje drugih mjera za koje je nadležan u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Ako zdravstveni inspektor prilikom vršenja inspekcijskog nadzora uoči nepravilnosti, odnosno povrede propisa, a nije nadležan direktno postupati, obavezan je obavijestiti nadležni organ uprave o uočenim nepravilnostima, odnosno povredama propisa, te tražiti pokretanje postupka i preduzimanje propisanih mjera.

Zdravstveni inspektor o utvrđenim činjenicama iz stava 1. ovog člana donosi rješenje o zabrani rada zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika, dok se uočeni nedostaci ne otklone.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na privatnu praksu.

Član 200.

Na rad zdravstvenog inspektora u pogledu vođenja zdravstveno-inspekcijskog nadzora shodno se primjenjuju odredbe propisa o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine i propisa o upravnom postupku.

Član 201.

Zdravstveni inspektor može prilikom obavljanja inspekcijskih poslova izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera obezbjeđenja:

- 1) kada opasnost za zdravlje ili život ljudi zahtijeva da se određena mjera obezbjeđenja poduzme odmah, bez odgađanja;
- 2) kada postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ako se mjera obezbjeđenja ne preduzme odmah.

Zdravstveni inspektor može narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja u slučajevima iz stava 1. ovog člana.

Usmeno rješenje mora se unijeti u zapisnik o obavljenom zdravstveno-inspekcijskom nadzoru.

Zdravstveni inspektor je obavezan izdati pismeni otpravak rješenja u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenom zdravstveno-inspekcijskom nadzoru.

Član 202.

Protiv rješenja kantonalnog zdravstvenog inspektora dopuštena je žalba koja se podnosi direktoru Federalne uprave za inspekcijske poslove u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja federalnog zdravstvenog inspektora dopuštena je žalba koja se podnosi Federalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rješenje Federalnog ministarstva donijeto po žalbi protiv rješenja federalnog zdravstvenog inspektora je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor u skladu sa propisima o upravnim sporovima.

Član 203.

Ako zdravstveni inspektor osnovano posumnja da je povredom propisa učinjen prekršaj ili krivično djelo, uz rješenje za čije je donošenje nadležan, obavezan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka zdravstveno-inspekcijskog nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za preduzimanje mjera, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za pokretanje postupka zbog krivičnog djela.

Organ kojem je podnesen zahtjev, odnosno prijava iz stava 1. ovog člana obavezan je o ishodu postupka obavijestiti nadležno ministarstvo zdravstva.

XVIII. UTVRIVANJE UZROKA SMRTI I OBDUKCIJA

Član 204.

Za svako umrlo lice utvrđuje se vrijeme i uzrok smrti.

Vrijeme i uzrok smrti utvrđuje doktor medicine.

Član 205.

Kantonalno ministarstvo imenuje potreban broj doktora medicine koji utvrđuju nastup smrti, vrijeme i uzrok smrti lica umrlih izvan zdravstvene ustanove na području kantona i o tome je dužno informisati javnost.

Vrijeme i uzrok smrti lica umrlih u zdravstvenoj ustanovi, utvrđuje doktor medicine te ustanove.

Član 206.

Smrt su dužna prijaviti bez odgađanja lica koja su živjela u zajednici sa umrlim licem, srodnici ili susjedi, a ako takvih nema, svako lice koje za nju sazna.

Prijava iz stava 1. ovog člana podnosi se doktoru medicine, odnosno zdravstvenom radniku koji utvrđuje vrijeme i uzrok smrti.

Kad lice koje utvrđuje smrt ustanovi da je smrt nastupila od zarazne bolesti obavezno je o tome odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo, a ako ustanovi da je smrt nastupila kao posljedica nasilja obavezno je o tome odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova.

Član 207.

Pokop umrlog lica obavlja se nakon što je smrt utvrđena, a u vremenu od 24 do 48 časova od nastupa smrti.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, na osnovu posebnog odobrenja sanitarnog inspektora, pokop se može obaviti i prije isteka roka od 24 časa, odnosno poslije isteka roka od 48 časova od nastupa smrti.

Član 208.

Radi utvrđivanja uzroka smrti provodi se obdukcija tijela umrlog lica.

Obdukcija se provodi:

- 1) kada postoji sumnja ili je očigledno da je smrt prouzrokovana krivičnim djelom ili je u vezi s izvršenjem krivičnog djela;
- 2) kada je to potrebno radi zaštite zdravlja ljudi, odnosno kada to zahtijevaju epidemiološki, sanitarni i drugi stručni medicinski razlozi;
- 3) kada zahtjev za obdukciju postavi uža porodica umrlog lica, i to: bračni ili vanbračni drug, punoljetno dijete, roditelj, punoljetni brat ili sestra umrlog lica.

Obdukcija iz stava 2. tačke 2. ovoga člana provodi se na trošak obaveznika plaćanja troškova liječenja umrlog lica.

U ostalim slučajevima obdukcija se provodi na zahtjev i trošak odgovarajućih organa, privrednih društava i drugih pravnih lica, odnosno porodice umrlog lica, kada je smrt nastupila izvan zdravstvene ustanove.

Član 209.

Ako je lice umrlo u zdravstvenoj ustanovi direktor na zahtjev člana uže porodice umrlog lica, i to: bračni ili vanbračni drug, punoljetno dijete, roditelj, punoljetni brat ili sestra umrlog lica, odnosno staratelja umrlog lica može odlučiti da se obdukcija ne provodi.

Izuzetno od stava 1. ovoga člana, obdukcija se mora provesti:

- 1) ako se radi o neprirodnoj smrti ili smrti nepoznatog uzroka;
- 2) ako smrt nastupi tokom dijagnostičkog ili terapijskog zahvata;
- 3) ako smrt nastupi u roku od 24 časa od prijema lica u zdravstvenu ustanovu;
- 4) ako je lice učestvovalo u kliničkom ispitivanju lijeka ili medicinskog proizvoda, odnosno drugom naučnom ispitivanju u zdravstvenoj ustanovi,
- 5) ako je lice umrlo u zavodu za izvršenje krivičnih sankcija u pritvorskim jedinicama i drugim ustanovama u kojima je umrlo lice prisilno smješteno.

Član 210.

Federalni ministar će pravilnikom propisati način pregleda umrlih, te utvrđivanja vremena i uzroka smrti.

XIX. PREUZIMANJE TIJELA UMRLIH LICA RADI IZVOĐENJA PRAKTIČNE NASTAVE

Član 211.

Fakulteti zdravstvenog usmjerenja (u daljnjem tekstu: fakultet) mogu preuzimati tijela, organe i tkiva umrlih i identifikovanih lica radi izvođenja praktične nastave:

- 1) ako je umrlo lice izričito, u pismenom obliku, zavještalo svoje tijelo u svrhu izvođenja praktične nastave;
- 2) ako se radi o licu koje je umrlo bez porodice, a ono samo se za života nije izričito, u pismenom obliku, tome protivilo;
- 3) uz saglasnost porodice, ako se umrlo lice za života nije izričito, u pismenom obliku, tome protivilo.

Zavještanje u smislu stava 1. tačka 1. ovog člana jeste izjava o zavještanju tijela koja je potpisana od fizičkog lica i ovjerena od nadležnog organa ili koja je podnijeta na zapisnik nadležnom sudu.

Član 212.

Pod porodicom u smislu člana 211. ovog zakona podrazumijevaju se: bračni i vanbračni drug, punoljetna djeca, usvojitelji i usvojenici, roditelji i drugi krvni srodnici u pravoj liniji, bez obzira na stepen srodstva, kao i krvni srodnici u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva.

Član 213.

Zdravstvena ustanova, zavod za izvršenje krivičnih sankcija, ustanova socijalne zaštite, nadležni sud, organ nadležan za unutrašnje poslove, kao i druge ustanove i organizacije, odnosno građani koji su saznali za smrt lica koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom za izvođenje praktične nastave na fakultetima, dužni su da u roku od 12 časova od smrti tog lica obavijeste opštinski organ uprave nadležan za vođenje matične evidencije umrlih lica, kao i fakultet, o smrti tog lica, a radi preuzimanja tijela umrlog od fakulteta.

Odluku o preuzimanju tijela od fakulteta donosi etička komisija fakulteta.

Fakultet može preuzeti tijelo umrlog lica radi izvođenja praktične nastave iz anatomije samo ako postoji izvještaj o smrti koji je potpisan od specijaliste sudske medicine - mrtvozornika, i pod uslovom da ne postoje zakonom propisani razlozi za obavljanje obavezne obdukcije.

Član 214.

Fakultet ne može da tijelo umrlog lica, koje je bez porodice, koristi u praktičnoj nastavi u roku od šest mjeseci od dana preuzimanja.

Fakultet neće preuzimati tijelo lica umrlog od zarazne bolesti, kao i tijelo na kome su nastupile izražene postmortalne promjene koje onemogućavaju fiksiranje (balzamovanje).

Fakultet je dužan da sa tijelom umrlog lica postupa dostojanstveno, da ga koristi isključivo radi izvođenja praktične nastave, odnosno da ga nakon završetka nastave sahrani o sopstvenom trošku.

Fakultet je dužan da, u granicama svojih mogućnosti, poštuje posebne želje zavještaoca u vezi sa sahranom, kremiranjem, vjerskom ceremonijom i druge jasno iskazane želje zavještaoca u vezi sa postupanjem sa njegovim tijelom radi izvođenja praktične nastave iz anatomije.

Fakultet je dužan da poštuje želju zavještaoca da se poslije procesa praktične nastave, njegovo tijelo iskoristi za stvaranje osteološkog kompleta (kostura) koji se koristi u praktičnoj nastavi iz anatomije.

Član 215.

Fakultet može neposredno preuzeti tijelo umrlog i identifikovanog lica iz člana 211. stav 1. tač. 1. i 3. ovog zakona.

Fakultet preuzima tijelo iz člana 211. stav 1. tačka 2) ovog zakona po pribavljenoj saglasnosti nadležnog opštinskog organa uprave.

Nadležni opštinski organ uprave dužan je da u najkraćem roku obavijesti fakultet o umrlom i identifikovanom licu čije se tijelo može koristiti u obavljanju praktične nastave na fakultetima zdravstvene struke, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Član 216.

Ako član porodice umrlog lica za koga se nije znalo u trenutku smrti, u roku od šest mjeseci od dana preuzimanja tijela od fakulteta, podnese pismeni zahtjev fakultetu za povrat tijela umrlog lica, fakultet je dužan da tijelo umrlog lica vrati članovima porodice.

Član 217.

Fakultet je dužan da čuva kao profesionalnu tajnu sve podatke koji se odnose na lice čiji su organi ili dijelovi tijela uzeti u smislu ovog zakona, kao i drugu neophodnu dokumentaciju o umrlom licu čije je tijelo preuzeto radi izvođenja praktične nastave.

Podaci iz stava 1. ovog člana obuhvataju: ime i prezime umrlog, datum rođenja, mjesto i datum smrti, uzrok smrti, broj iz medicinske dokumentacije koji se mora slagati sa brojem pločice - obilježivača uz tijelo umrlog lica, mjesto i datum sahrane.

Dokumentacija iz stava 1. ovog člana obuhvata: izvještaj mrtvozornika, izvod iz matične knjige umrlih, ličnu kartu, zdravstvenu legitimaciju i izjavu o zavještanju tijela.

Podatke i dokumentaciju iz ovog člana fakultet čuva kao trajnu dokumentaciju koja mora biti stavljena na uvid nadležnim službama fakulteta, Federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu, federalnom, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja, federalnom, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, nadležnom organu uprave, kao i sudu, kada je to propisano zakonom.

Član 218.

Praktičnu nastavu iz anatomije na tijelu umrlog lica obavljaju isključivo studenti dodiplomskih, postdiplomskih i specijalističkih studija na fakultetu, pod nadzorom nastavnika i saradnika fakulteta.

Član 219.

Poslije završenog procesa praktične nastave iz anatomije, tijelo umrlog lica sahranjuje se.

Član 220.

Etička komisija fakulteta dužna je da nadzire provođenje postupka preuzimanja i korišćenja dijelova tijela umrlih lica u skladu s ovim zakonom.

XX. KOMORE

Član 221.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i ličnih potreba, obezbjeđivanja uslova za organizovan nastup zdravstvenih radnika istih profesionalnih grupa, kao i zaštite zdravlja građana, zdravstveni radnici zavisno od stručnog naziva obavezno se udružuju u komore kao strukovna udruženja, i to:

- Komoru liječnika;
- Komoru liječnika - doktora stomatologije;
- Komoru magistara farmacije;
- Komoru medicinskih biohemičara;
- Komoru zdravstvenih tehničara svih profila;
- Komoru diplomiranih medicinskih sestara-tehničara;
- Komoru diplomiranih zdravstvenih inženjera svih profila.

U zavisnosti da li se komora formira za nivo kantona, odnosno Federacije, u nazivu komore ističe se naziv kantona, odnosno naziv Federacije.

Komora ima status pravnog lica i upisuje se u registar nadležnog suda.

Komore iz stava 1. ovog člana formiraju se kao strukovna udruženja koja se osnivaju za teritoriju kantona i Federacije.

Statutom komore iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju nadležnosti komore.

Federalna komora utvrđuje:

- zajedničke kriterijume za licenciranje članova kantonalnih komora;
- sadržaj i izgled registra licenciranih članova komore za federalnu i kantonalnu komoru;
- vodi jedinstven registar licenciranih članova kantonalnih komora;
- zajednički sadržaj stručnog usavršavanja, rokove i postupak provjere stručnosti koje je zdravstveni radnik ostvario u okviru stručnog usavršavanja;
- način i uslove za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama;
- obavlja i druge poslove i zadatke koji joj budu dodijeljeni statutom komore iz stava 5. ovog člana.

Komore mogu ostvarivati podršku iz buxeta kantona, odnosno Federacije, u skladu sa mogućnostima ovih buxeta u kalendarskoj godini.

Federalno ministarstvo prati rad federalne komore, a kantonalno ministarstvo prati rad kantonalne komore sa stanovišta provođenja zakona i utvrđene politike iz oblasti zdravstva, te predlažu odgovarajuće mjere za unapređenje njihovog rada.

Član 222.

Komore obavljaju sljedeće poslove:

- vode registar svojih članova;
- donose kodeks medicinske etike i deontologije, prate i nadziru njegovo provođenje, te preduzimaju odgovarajuće mjere u slučaju njihovog kršenja;
- daju mišljenje federalnom ministru, odnosno kantonalnom ministru o opravdanosti izdavanja, produženja ili oduzimanja odobrenja za obavljanje poslova privatne prakse, te početka, proširenja, promjene i prestanka rada zdravstvenih ustanova sa pozicije i očuvanja profesije koju zastupa;
- sertifikuju članove komore za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama, na osnovu načina i uslova za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama koje utvrđuje federalna komora;

- utvrđuju maksimalnu cijenu zdravstvenih usluga za privatnu praksu koja ne ostvaruje prihode putem zavoda osiguranja kantona i ovjerava cjenovnik zdravstvenih usluga privatne prakse;
- daju mišljenje na cijene zdravstvenih usluga iz dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja;
- zastupaju interese svojih članova kod sklapanja ugovora sa zavodom zdravstvenog osiguranja Federacije, odnosno kantona i drugim osiguravajućim zavodima;
- obezbjeđuju zaštitu građanima u ostvarivanju prava s obzirom na kvalitet, sadržaj i vrstu zdravstvene usluge koja im se pruža;
- po službenoj dužnosti izdaju, obnavljaju i oduzimaju licence svojim članovima na osnovu zajedničkih kriterijuma nadležne federalne komore;
- učestvuju pri utvrđivanju standarda i normativa zdravstvenih usluga;
- daju stručna mišljenja kod pripreme propisa koji su od uticaja na razvoj zdravstvene struke;
- organizuju dodatno usavršavanje za proširenje djelatnosti unutar struke s obzirom na nove dijagnostičko-terapijske metode;
- propisuju način oglašavanja i način isticanja naziva privatne prakse, te utvrđuju slučajeve koji se ne smatraju reklamiranjem zdravstvenih usluga;
- obavljaju i druge poslove određene ovim zakonom.

Član 223.

Komore donose statut.

Statutom komore obavezno se utvrđuje:

- osnivanje, djelokrug i organizacija rada;
- nadležnosti Federalne i kantonalne komore, te način finansiranja ovih komora;
- sadržaj, rokovi i način stručnog usavršavanja članova komore u skladu sa zajedničkim sadržajem stručnog usavršavanja utvrđenog od nadležne federalne komore;
- postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja licence, dobnu granicu do koje se licenca obnavlja, uslove pod kojima se razmatra obnavljanje odobrenja, te obavezu davanja izvještaja nadležnom ministru zdravstva ukoliko kandidat ne zadovolji uslove za obnavljanje dozvole, kao i pravila postupanja u vezi sa navedenim, u skladu sa zajedničkim kriterijumima licenciranja utvrđenim od nadležne federalne komore;
- način vođenja registra licenciranih članova komore, u skladu s aktom nadležne federalne komore kojim se utvrđuje sadržaj i izgled registra;
- granice, način i druga pitanja u vezi sa ostvarenjem javnih ovlašćenja iz člana 221. ovog zakona,
- razrada načina obavljanja ostalih poslova utvrđenih čl. 221. i 222. ovog zakona.

Član 224.

U skladu s odredbama ovog zakona, kao i propisima o udruženjima i fondacijama mogu se formirati udruženja zdravstvenih profesionalaca određenih profila ili specijalnosti, odnosno udruženja kojima je cilj zadovoljenje najvišeg mogućeg nivoa zdravlja određene populacije stanovništva, i to na principima dobrovoljnosti.

Udruženja iz stava 1. ovog člana svojim dobrovoljnim radom unapređuju oblasti za koje su osnovane, usaglašavaju i ujednačavaju stručne stavove u oblastima, te saraduju sa nadležnim ministarstvima zdravstva.

Udruženja mogu ostvarivati podršku iz buxeta kantona, odnosno Federacije, u skladu sa mogućnostima ovih buxeta u kalendarskoj godini.

Nadležna ministarstva zdravstva provode nadzor nad zakonitošću rada udruženja iz stava 1. ovog člana, u skladu sa svojim nadležnostima.

XXI. KAZNENE ODREDBE

Član 225.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 KM biće kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) uskraćuje licima prava iz člana 27. ovog zakona;
- 2) ne ukaže zdravstvenu zaštitu u skladu s ovim zakonom ili mu ne pruži hitnu medicinsku pomoć (član 2. stav 2. i član 3. stav 4. ovog zakona);
- 3) dozvoljava zaposlenim zdravstvenim radnicima obavljanje alternativne medicine primjenom metoda i postupaka za koje nisu dobili saglasnost nadležnog kantonalnog ministarstva (čl. 46. i 47. ovog zakona);
- 4) ne obezbijedi hitnu medicinsku pomoć, uključujući i hitni medicinski prevoz (član 50. ovog zakona);
- 5) obavlja zdravstvenu djelatnost, a ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom (član 55. ovog zakona);
- 6) započne sa radom prije nego što je rješenjem utvrđeno da su ispunjeni uslovi s obzirom na prostor, opremu i kadar (član 57. stav 5. i član 58. ovog zakona);
- 7) ne vodi zdravstvenu dokumentaciju i drugu evidenciju o licima kojim pruža zdravstvenu zaštitu i ne podnosi izvještaj o tome nadležnoj zdravstvenoj ustanovi u skladu sa propisima o evidencijama u djelatnosti zdravstva (član 172. tačka 3. ovog zakona);
- 8) ne vrši redovnu kontrolu sterilizacije i ne vodi evidenciju o tome (član 172. tačka 4. ovog zakona);
- 9) ne posjeduje anafilaktički set sa ampulama ispravnog roka valjanosti (član 172. tačka 5. ovog zakona);
- 10) ne vodi redovnu kontrolu valjanosti lijekova i medicinskih sredstava koji primjenjuju u zdravstvenoj ustanovi (član 172. tačka 6. ovog zakona);
- 11) stiče sredstva za rad i razvoj suprotno odredbama ovog zakona (čl. 61. i 62. ovog zakona);
- 12) ne organizuje stručna tijela u zdravstvenoj ustanovi (čl. 73., 75. i 79. ovog zakona);
- 13) nosi naziv univerzitetska bolnica, nastavni zavod, odnosno nastavna zdravstvena ustanova, a ne ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom za njihovo obrazovanje (član 104. stav 2. i član 110. stav 4. ovog zakona);
- 14) ne uspostavi jedinstven sistem upućivanja pacijenata sa jednog na druge nivoe zdravstvene zaštite (član 109. ovog zakona);
- 15) provodi nastavu suprotno odredbi člana 111. ovog zakona;
- 16) nosi naziv referalni centar, a ne ispunjavaju uslove za njihovo obrazovanje (član 129. ovog zakona);
- 17) koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole Federalnog ministarstva za korišćenje novih zdravstvenih tehnologija (član 133. ovog zakona);
- 18) daje u zakup jedinice zakupa suprotno odredbama ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona (čl. 134. do 136. ovog zakona);
- 19) ne obezbjeđuje stručno usavršavanje i ne donosi plan stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika (član 141. stav 3. i član 151. stav 3. ovog zakona);

20) ne stvara uslove i ne organizuje obavljanje pripravničkog i specijalizantskog staža (čl. 144. i 155. ovog zakona);

21) istakne naziv zdravstvene ustanove koji ne sadrži podatke o djelatnosti koja je utvrđena rješenjem nadležnog ministarstva zdravstva, radnom vremenu, osnivaču i sjedištu zdravstvene ustanove ili ako istakne naziv zdravstvene ustanove koji ima obilježje kome se može pripisati karakter oglašavanja, odnosno reklamiranja (član 180. ovog zakona);

22) dopusti dopunski rad zdravstvenom radniku suprotno odredbama ovog zakona (čl. 183., 184. i 185. ovog zakona);

23) ne obezbijedi zdravstvenu zaštitu u vanrednim prilikama utvrđenim ovim zakonom (čl. 186. do 189. ovog zakona);

24) ne obezbijedi minimum procesa rada za vrijeme štrajka zdravstvenih radnika (član 190. ovog zakona);

25) ne vrši unutrašnji nadzor, odnosno ne donosi godišnji program provjere stručnog rada u zdravstvenoj ustanovi (čl. 192. i 193. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana biće kažnjeno novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 KM i odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi.

Pored novčane kazne, počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana može se izreći zabrana vršenja djelatnosti u periodu do šest mjeseci, a s ciljem sprečavanja budućeg činjenja prekršaja.

Član 226.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 KM biće kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

1) omogući samostalni rad zdravstvenom radniku i zdravstvenom saradniku koji ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom (čl. 141., 145. i 147. ovog zakona);

2) ne izvrši obdukciju u skladu s odredbama ovog zakona (član 208. i član 209. stav 2. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana biće kažnjeno odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 KM.

Član 227.

Novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 KM biće kažnjen za prekršaj direktor zdravstvene ustanove:

1) ako u vanrednim okolnostima, kada je ugrožen proces pružanja zdravstvene zaštite ili postoji neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi, bez odgađanja, ne obavijesti nadležno ministarstvo zdravstva i nadležni zavod za javno zdravstvo (član 70. ovog zakona);

2) ako ne postupi po naredbama nadležnog ministra u slučaju prirodnih i drugih nesreća, kao i epidemija većih razmjera, te štrajka zdravstvenih radnika (čl. 186. do 190. ovog zakona).

Član 228.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 KM biće kažnjen za prekršaj fakultet:

- koji obavlja zdravstvenu djelatnost za fakultetsku nastavu bez odobrenja federalnog ministra (član 112. ovog zakona);
- koji preuzima tijela umrlih lica radi izvođenja praktične nastave i obavlja praktičnu nastavu suprotno odredbama ovog zakona (čl. 211. do 220. ovog zakona).

Novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 KM biće kažnjeno i odgovorno lice fakulteta.

Član 229.

Novčanom kaznom od 300,00 do 1.500,00 KM biće kažnjen za prekršaj privatni zdravstveni radnik ako:

- 1) uskraćuje licima prava iz člana 27. ovog zakona;
- 2) obavlja alternativnu medicinu primjenom metoda i postupaka za koje nije dobio saglasnost nadležnog kantonalnog ministarstva (čl. 46. i 47. ovog zakona);
- 3) koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole Federalnog ministarstva za korišćenje novih zdravstvenih tehnologija (član 133. ovog zakona);
- 4) obavlja privatnu praksu, a ne ispunjava uslove predviđene ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona (čl. 162., 163., 164., 169. i 170. ovog zakona);
- 5) poslove ne obavlja lično, odnosno ima više od jedne ordinacije, apoteke ili medicinsko-biohemijskog laboratorija, odnosno privatne prakse (čl. 163. i 164. ovog zakona);
- 6) za opredijeljena osigurana lica ne obezbijedi zamjenu ugovorom s drugim zdravstvenim radnikom iste struke koji obavlja privatnu praksu ili zdravstvenom ustanovom (član 171. ovog zakona);
- 7) postupi suprotno odredbi člana 172. ovog zakona;
- 8) privremeno obustavi rad bez rješenja nadležnog kantonalnog ministra (član 173. ovog zakona);
- 9) ne postupi po rješenju nadležnog kantonalnog ministra o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse (član 174. ovog zakona);
- 10) obavlja privatnu praksu u djelatnosti u kojoj nije dopuštena (član 178. ovog zakona);
- 11) istakne naziv privatne prakse koji ne sadrži podatke o djelatnosti koja je utvrđena rješenjem nadležnog ministarstva zdravstva, radnom vremenu, osnivaču privatne prakse ili ako istakne naziv privatne prakse koji ima obilježje kome se može pripisati karakter oglašavanja, odnosno reklamiranja (član 180. ovog zakona);
- 12) angažuje zdravstvenog radnika za dopunski rad suprotno odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona (čl. 183., 184. i 185. ovog zakona);
- 13) ne obezbijedi zdravstvenu zaštitu u vanrednim prilikama utvrđenim ovim zakonom (čl. 186. do 190. ovog zakona).

Pored novčane kazne, počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana može biti izrečena zabrana vršenja djelatnosti u periodu do šest mjeseci, a s ciljem sprečavanja budućeg činjenja prekršaja.

Član 230.

Novčanom kaznom od 250,00 do 1.000,00 KM biće kažnjen za prekršaj zdravstveni radnik ako:

- 1) ga zdravstveni inspektor zatekne u provođenju mjera i radnji suprotnih zakonu, kao i propisima donijetim na osnovu ovog zakona (član 138. stav 1., čl. 139. i 140. ovog zakona);
- 2) ga zdravstveni inspektor zatekne da radi bez položenog stručnog ispita, odnosno licence izdate od nadležne komore (čl. 145., 147. i 148. ovog zakona);

3) obavlja dopunski rad suprotno odredbama ovog zakona i podzakonskih akata donijetih na osnovu ovog zakona (čl. 183., 184. i 185. ovog zakona).

Član 231.

Novčanom kaznom od 250,00 do 1.000,00 KM biće kažnjen za prekršaj zdravstveni saradnik ako:

- 1) povrijedi pravila čuvanja profesionalne tajne, kao i vođenja čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom (član 138. stav 3. i član 139. stav 3. ovog zakona);
- 2) ga zdravstveni inspektor zatekne u provođenju mjera i radnji suprotnih zakonu, kao i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Član 232.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 KM biće kažnjen za prekršaj poslodavac, koji je pravno lice, ako:

- 1) ne obezbijedi mjere zdravstvene zaštite u vezi sa radom i radnom okolinom (član 15. ovog zakona);
- 2) ne ugovori specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika sa domom zdravlja, zdravstvenom ustanovom koja u svom sastavu ima djelatnost medicine rada ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi (član 37. ovog zakona);
- 3) odobrava rad zdravstvenom radniku suprotno odredbama čl. 183., 184. i 185. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana biće kažnjeno odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana biće kažnjen poslodavac koji je fizičko lice novčanom kaznom od 300,00 do 1.500,00 KM.

XXII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 233.

Danom stupanja na snagu ovog zakona javne zdravstvene ustanove zadržavaju pravo korišćenja državne imovine u ovim ustanovama, i to do zakonskog regulisanja ove oblasti, u skladu sa odlukom osnivača, sa svim pravima i obavezama u pogledu imovine i radnika.

Zdravstvena ustanova, odnosno njen osnivač ne može raspolagati nepokretnom državnom imovinom nad kojom zdravstvena ustanova ostvaruje pravo korišćenja, a u skladu sa propisima o zabrani korišćenja državne imovine.

Zdravstvena ustanova za pružanje specifične zdravstvene zaštite radnika, čiji je osnivač privredno društvo ostaje u svojini privrednog društva.

Član 234.

Opština, kanton, Federacija preuzeće osnivačka prava nad zdravstvenim ustanovama čiji su osnivači, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odluku o preuzimanju osnivačkih prava iz stava 1. ovog člana donosi opštinsko vijeće, zakonodavno tijelo kantona, odnosno Parlament Federacije BiH.

Do preuzimanja osnivačkih prava iz stava 1. ovog člana, osnivačka prava nad tim zdravstvenim ustanovama vrše organi nadležni po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Od dana preuzimanja osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama opština, kantona, odnosno Federacije, Vlada Federacije BiH, vlada kantona, odnosno opštinsko vijeće imenovaće organe upravljanja, rukovođenja i nadzora zdravstvene ustanove u skladu s ovim zakonom, a obaveza osnivača u pogledu finansiranja zdravstvene ustanove vrši se iz buxeta opštine, kantona, odnosno Federacije.

Član 235.

Vlada Federacije BiH će Plan iz člana 5. stav 1. ovog zakona donijeti po isteku važenja Plana koji je usvojen u skladu sa propisima koji su bili u primjeni do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 236.

U roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona federalni ministar donijet će provedbene propise na osnovu ovog zakona kojima se reguliše sljedeće:

- plan ljudskih resursa za zdravstveni sistem Federacije (član 6. ovog zakona);
- program mjera zaštite zdravlja od štetnih faktora okoline (član 10. stav 3. ovog zakona);
- uslovi koje moraju ispunjavati lica koja se kandiduju za federalne koordinate iz različitih oblasti zdravstva kao i način njihovog rada (član 10. stav 5. ovog zakona);
- vrsta i sadržaj zdravstvene djelatnosti (član 31. stav 4. ovog zakona);
- vrstu i obim liječničkih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (član 35. stav 2.);
- postupak i način ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite radnika, kao i način i uslove utvrđivanja i prijavljivanja profesionalnih bolesti i povreda na radu (član 36. stav 2. ovog zakona);
- uslove u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove koje obavljaju zdravstvenu djelatnost na tercijarnom nivou (član 42. ovog zakona);
- bliže uslove, način i postupak obavljanja metoda i postupaka tradicionalne medicine u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi (član 47. stav 3. ovog zakona);
- obim i vrstu javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne zdravstvene djelatnosti, odnosno privatne prakse (član 51. stav 2. ovog zakona);
- bliže uslove prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama (član 55. stav 4. ovog zakona);
- uslovi u pogledu vrste završenog fakulteta zdravstvenog usmjerenja koje moraju ispuniti lica koja konkurišu za direktora zdravstvene ustanove, u zavisnosti od tipa zdravstvene ustanove (član 66. stav 7. ovog zakona);
- plan i program dodatne edukacije iz porodične medicine, kao i edukacije iz zdravstvene njege u zajednici, te način obavljanja ove edukacije (član 87. stav 5. ovog zakona);
- bliži uslovi koje mora ispunjavati centar za mentalno zdravlje u zajednici, kao i način njegovog organizovanja, te plan i program, trajanje edukacije, kao i način provođenja edukacije iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, te bliži uslovi koje mora ispunjavati centar za fizikalnu rehabilitaciju, kao i način njegovog organizovanja (član 88. stav 5. i član 89. stav 3. ovog zakona);
- uslovi, organizacija i način rada hitne medicinske pomoći (član 90. stav 4.);
- bliži uslovi koje mora ispunjavati ustanova za zdravstvenu njegu u kući i način njenog organizovanja (član 91. stav 3.);
- bliži uslovi u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize, kategorizacija dijaliznih centara i postupak njihove verifikacije, kategorizacija zdravstvenih usluga, radnih timova u dijaliznim centrima, edukacija zaposlenih u dijaliznim centrima, kategorizacija medicinsko-tehničke opreme u dijaliznim centrima, sadržaj standardnog seta lijekova i potrošnog materijala za dijalizu, uslovi zdravstvene ispravnosti vode za dijalizu, te vršenje stručnog nadzora nad radom dijaliznih centara (član 96. stav 3. ovog zakona);
- uslove koje moraju ispunjavati bolnice za dodjelu naziva univerzitetska bolnica (član 105. stav 1. ovog zakona);
- uslovi prostora, opreme i kadra za obavljanje zdravstvene djelatnosti za potrebe fakultetske nastave (član 112. stav 3. ovog zakona);
- kriterijumi za dodjelu naziva referalnog centra (član 129. stav 5. ovog zakona);
- način uvođenja novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi, kao i postupak odobravanja korišćenja zdravstvenih tehnologija (član 130. stav 8. ovog zakona);

- bliže uslove i postupak davanja u zakup kapaciteta zdravstvenih ustanova (član 134. stav 4. ovog zakona);
- način vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom (član 139. stav 2. ovog zakona);
- sadržaj i način stručnog usavršavanja zdravstvenih saradnika (član 141. stav 4. ovog zakona);
- uslove i način priznavanja pripravničkog staža i stručnog ispita zdravstvenih radnika koji je obavljen i položen u inostranstvu (član 146. stav 5. ovog zakona);
- postupak izdavanja licence, kao i sadržaj i izgled licence (član 148. stav 3. ovog zakona);
- sadržaj i način provođenja pripravničkog staža, uslove koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove i privatna praksa kod kojih zdravstveni radnici provode pripravnički staž, sadržaj, program i način polaganja stručnoga ispita, sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu (član 150. ovog zakona);
- plan i program posebnih oblika stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika, kao i način obavljanja stručnog usavršavanja, te sadržaj i izgled sertifikata o obavljenom stručnom usavršavanju (član 151. stav 4. ovog zakona);
- plan i program edukacije iz zdravstvenog menaxmenta, kao i specijalizacije iz zdravstvenog menaxmenta, način obavljanja edukacije i specijalizacije iz zdravstvenog menaxmenta, uslovi koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove, odnosno fakulteti kojima se povjerava javno ovlašćenje za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova, te način njihove verifikacije od Federalnog ministarstva, javno oglašavanje edukacije, odnosno specijalizacije iz zdravstvenog menaxmenta, mogućnosti učenja na daljinu (član 152. stav 4. ovog zakona);
- kriterijume za prijem specijalizanata, odnosno subspecijalizanata, uslove za zdravstvene ustanove i fakultete zdravstvenog usmjerenja u kojima se obavlja specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž, kao i postupak njihove sertifikacije, način obavljanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža, uslove za obavljanje specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža u inostranstvu, polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalizantskog ispita, odnosno ispita iz subspecijalizacije, način i postupak priznavanja vremena provedenog na postdiplomskom studiju u specijalizaciju, odnosno subspecijalizaciju, troškove obavljanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža i polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita (član 155. stav 2. ovog zakona);
- listu ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite (član 157. stav 3. ovog zakona);
- uslove i način priznavanja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog staža, kao i način priznavanja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita obavljenog i položenog u inostranstvu (član 158. stav 5. ovog zakona);
- način i postupak odobravanja specijalizacije, odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita za stranog državljanina (član 159. stav 3. ovog zakona);
- način i postupak odobravanja specijalizacije, odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita za državljane Bosne i Hercegovine, sa prebivalištem na teritoriji Federacije, na lični zahtjev (član 160. stav 3. ovog zakona);
- kriterijume i postupak za dodjelu naziva primarijus (član 161. stav 4. ovog zakona);
- uslovi za obavljanje privatne prakse, uslove za obavljanje privatne prakse na osnovu posebnog ugovora sa zdravstvenom ustanovom, kao i uslovi za grupnu praksu (član 165. stav 2, član 169. stav 2. i član 170. stav 2. ovog zakona);
- način, postupak i uslove, kao i druga pitanja od značaja za organizovanje i obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi (član 184. stav 7. ovog zakona);
- organizovanje i način rada Kriznog štaba iz člana 187. stav 4. ovog zakona;
- način pregleda umrlih, te utvrđivanje vremena i uzroka smrti (član 210. ovog zakona).

U roku iz stava 1. ovog člana, federalni ministar za obrazovanje i nauku donijeće pravilnik iz člana 111. stav 3. ovog zakona.

U roku iz stava 1. ovog člana, federalni ministar će imenovati komitet i komisiju iz čl. 77. i 130. ovog zakona.

Svi propisi iz stava 1. ovog člana sadržavaće odredbe koje garantuju jednake mogućnosti, zabranjuju diskriminaciju na osnovu pola i obezbjeđuju da se fizički podaci i informacije koje se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju budu razvrstani po polu.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana, osim odredbi koje su suprotne ovom zakonu, primjenjivaće se provedbeni propisi iz oblasti zdravstvene zaštite koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 237.

Postojeće zdravstvene ustanove i privatne prakse dužne su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje s odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, usklađivanje poslovanja apoteka zdravstvenih ustanova i privatne prakse magistara farmacije obavlja se na način i u rokovima predviđenim propisom o apotekarskoj djelatnosti.

Nosioci odobrenja za dopunski rad kojima je odobrenje izdato na osnovu propisa koji su bili u primjeni prije stupanja na snagu ovog zakona, dužni su se uskladiti sa odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, kliničke ustanove koje su bile nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja, u skladu sa ranijim propisima koji su uređivali ovu oblast, stupanjem na snagu ovog zakona dobijaju naziv univerzitetske bolnice, s obavezom da svoju organizaciju i poslovanje usklade s odredbama ovog zakona i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, u roku od 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 238.

Do uspostavljanja modela porodične medicine na teritoriji Federacije poslove i zadatke porodične medicine mogu obavljati i doktori medicine, odnosno specijalisti opšte medicine.

Organizacija ambulanti za specijalističko-konsultativne djelatnosti biće usklađena sa modelom porodične medicine, kada bude uspostavljen na cijelom teritoriji Federacije.

Član 239.

Federalni zavod za javno zdravstvo obavljaće poslove i zadatke iz člana 116. stav 1. alineja 12., 13. i 14. do konačnog regulisanja obavljanja stručnih poslova iz oblasti zaštite od zračenja u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita od radijacije i nuklearne bezbjednosti, kao i podzakonskim aktima donijetim na osnovu tog propisa.

Član 240.

Zdravstveni radnici kojim je priznata odgovarajuća stručna sprema na teritoriji Federacije, odnosno koji su stručno obrazovanje stekli u odgovarajućim školama zdravstvenog usmjerenja, mogu i dalje obavljati poslove zdravstvene zaštite za koje se traži stručna sprema i koju imaju po propisima koji su vrijedili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 241.

Pripravnički, specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž i staž iz dodatne edukacije koji je započeo prema propisima koji su važili na teritoriji Federacije, na dan stupanja na snagu ovog zakona, biće obavljen u skladu sa ovim zakonom, ako je to povoljnije za pripravnika, specijalizanta, odnosno subspecijalizanta.

Član 242.

Odredba člana 156. ovog zakona primjenjivaće se do uvođenja doktorskog studija na fakultetima zdravstvenog usmjerenja.

Član 243.

Uslov o znanju zdravstvenog menaxmenta, a koji je predviđen za lice koje konkuriše za direktora zdravstvene ustanove, u skladu sa članom 66. stav 6. ovog zakona, tražiće se u konkursnoj proceduri tek onda kada federalni ministar donese pravilnik iz člana 152. stav 4. ovog zakona, te otpočne edukacija o zdravstvenom menaxmentu na teritoriji Federacije u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Član 244.

Uslov predviđen za obavljanje djelatnosti u zdravstvenim ustanovama iz člana 55. stav 1. tačka 5. ovog zakona biće primjenjivan nakon što AKAZ definiše sistem bezbjednosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, te otpočne obavljati kontinuirano praćenje i procjenu bezbjednosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, što uključuje i izdavanje sertifikata o zadovoljenju standarda bezbjednosti.

AKAZ je dužan definisati bezbjednosne standarde u zdravstvenim ustanovama u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 245.

Lica imenovana za obavljanje pregleda umrlih izvan zdravstvene ustanove od opštinskog organa nadležnog za poslove zdravstva nastavljaju raditi do imenovanja potrebnog broja doktora medicine, u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 246.

Komore iz oblasti zdravstva uskladiće svoju organizaciju i poslovanje s odredbama ovog zakona u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 247.

Do donošenja posebnog propisa kojim se uređuje apotekarska djelatnost ostaju u primjeni odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja posebnog propisa koji će regulisati preventivno-sanitarni nadzor nad izgradnjom objekata, biće primjenjivane odredbe odgovarajućih propisa i zakona koji su bili u primjeni na teritoriji Federacije na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja posebnog propisa o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenta biće primjenjivane odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti koje se odnose na zaštitu prava pacijenata, a koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja posebnog propisa o specijalizacijama zdravstvenih radnika, biće primjenjivane odredbe odgovarajućih propisa koji su bili u primjeni na teritoriji Federacije na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 248.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/97), izuzev propisa iz člana 236. stav 5. ovog zakona, i to:

1. Pravilnik o specijalizaciji iz porodične medicine ("Službene novine Federacije BiH", br.: 7/99, 50/00 i 22/02);
2. Pravilnik o postupku i načinu rada liječničkog konzilijuma ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/99);

3. Pravilnik o uslovima za rad zdravstvenih radnika izvan punog radnog vremena ("Službene novine Federacije BiH", br.: 2/00, 23/01, 38/03 i 11/04 - Prečišćeni tekst 1/05);
4. Pravilnik o stručnom ispitu za zdravstvenog inspektora ("Službene novine Federacije BiH", broj 5/00);
5. Pravilnik o kriterijumima za dodjelu naziva referalnog centra Federalnog ministarstva zdravstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 5/00);
6. Pravilnik o načinu pregleda umrlih i načinu utvrđivanja vremena i uzroka smrti ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/00);
7. Pravilnik o pripravnničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika ("Službene novine Federacije BiH", br.: 25/00, 23/01 i 55/02);
8. Pravilnik o uslovima u pogledu prostora, opreme i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje privatne prakse u zdravstvenoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", br. 30/00 i 36/01);
9. Pravilnik o uslovima i postupku priznavanja pripravničkog odnosno specijalizantskog staža obavljenog izvan teritorije Federacije Bosne i Hercegovine odnosno izvan Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br.: 53/01, 58/02 i 7/04 - Prečišćeni tekst br. 1/05 i 7/08);
10. Pravilnik o uslovima prostora, opreme i kadra za organizovanje depoa apoteke ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/02);
11. Pravilnik o dodatnoj edukaciji iz porodične medicine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/03);
12. Pravilnik o kriterijumima i postupku priznavanja naziva primarijus ("Službene novine Federacije BiH", br.: 1/04, 61/04 i 13/08);
13. Pravilnik o uslovima u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize ("Službene novine Federacije BiH", broj 79/09);
14. Pravilnik o dodatnoj edukaciji polivalentnih patronažnih sestara/sestara u zajednici u primarnoj zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/10).

Član 249.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, s. r.
